

**ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО
АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК»**

Проміжна скорочена фінансова звітність

*За 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022 року
(не підлягала аудиту)*

Зміст

Проміжний скорочений звіт про фінансовий стан.....	1
Проміжний скорочений звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід	2
Проміжний скорочений звіт про зміни у власному капіталі	4
Проміжний скорочений звіт про рух грошових коштів (прямий метод).....	5

Примітки до фінансової звітності

1. Загальна інформація	6
2. Операційне середовище та безперервність діяльності	6
3. Основа складання фінансової звітності	8
4. Основні положення облікової політики.....	9
5. Суттєві облікові судження та оцінки	22
6. Інформація за сегментами	24
7. Грошові кошти та їх еквіваленти.....	26
8. Кошти у кредитних установах	27
9. Похідні фінансові інструменти	28
10. Кредити клієнтам та фінансова оренда	29
11. Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.....	35
12. Інвестиційна нерухомість	37
13. Основні засоби та нематеріальні активи.....	37
14. Активи з права користування та орендне зобов'язання.....	39
15. Інше майно	39
16. Оподаткування	40
17. Резерв під юридичні ризики	41
18. Інші активи та зобов'язання	41
19. Кошти Національного банку України	44
20. Кошти кредитних установ	45
21. Кошти клієнтів	45
22. Власний капітал	46
23. Договірні та умовні зобов'язання	47
24. Чисті комісійні доходи.....	52
25. Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами.....	52
26. Інші доходи.....	53
27. Зміни очікуваних кредитних збитків.....	53
28. Витрати на персонал та інші операційні витрати	54
29. Управління ризиками	55
30. Оцінка справедливої вартості.....	67
31. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення	72
32. Операції із зв'язаними сторонами	73
33. Достатність капіталу	75
34. Зміни в зобов'язаннях, що стосуються фінансової діяльності	76
35. Події після звітної дати.....	76

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ФІНАНСОВИЙ СТАН

на 30 вересня 2022 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Активи			
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	45 636 641	30 188 103
Банківські метали		785	1 666
Кошти у кредитних установах	8	1 012 163	5 081 150
Похідні фінансові активи	9	21 367	509
Кредити клієнтам та фінансова оренда	10	69 403 712	55 889 683
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11	23 433 807	29 458 919
Інвестиційна нерухомість	12	153 955	153 955
Основні засоби та нематеріальні активи	13	1 140 069	1 187 141
Активи з права користування	14	168 599	255 664
Інше майно	15	360 261	385 353
Поточні активи з податку на прибуток		2 560 454	-
Відстрочені активи з податку на прибуток	16	35 433	32 254
Інші активи	18	2 629 857	637 119
Всього активи		146 557 103	123 271 516
Зобов'язання			
Кошти Національного банку України	19	14 198 530	4 699 967
Кошти кредитних установ	20	7 503 121	7 305 696
Похідні фінансові зобов'язання	9	39 659	72 346
Кошти клієнтів	21	116 511 055	96 736 381
Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики	17, 23, 27	520 187	635 462
Орендні зобов'язання	14	165 950	230 772
Поточні зобов'язання з податку на прибуток		-	444 773
Інші зобов'язання	18	1 335 454	1 515 217
Всього зобов'язання		140 273 956	111 640 614
Власний капітал			
Статутний капітал	22	13 837 000	13 837 000
Набуті права власності на акції		(518 439)	(518 439)
Результат від операцій з акціонерами		(1 102 304)	(1 102 304)
Додатковий сплачений капітал		135 942	135 942
Інші резерви	22	(1 990 943)	(2 185)
Накопичений дефіцит		(4 078 109)	(719 112)
Всього власний капітал		6 283 147	11 630 902
Всього власний капітал та зобов'язання		146 557 103	123 271 516

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Головний бухгалтер

01 листопада 2022 року

УСЕНКО В.
+380 (050) 508-97-97

Андрій КРАВЕЦЬ

Наталія ІЛЬНИЦЬКА

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ

ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД

за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022 року

(в тисячах гривень)

Примітки	Звітний період		Попередній період	
	за поточний квартал	за поточний квартал наростаючим підсумком з початку року	за відповідний квартал попереднього року	за відповідний квартал наростаючим підсумком з початку року
Процентний дохід, розрахований з використанням методу ефективного відсотка				
Кредити клієнтам	2 186 351	4 941 388	1 162 514	3 326 636
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	820 104	2 434 656	820 597	2 735 819
Депозитні сертифікати Національного банку України	51 671	251 478	46 917	270 135
Кошти у кредитних установах	98 545	139 065	15 440	28 412
	3 156 671	7 766 587	2 045 468	6 361 002
Інший процентний дохід				
Кредити клієнтам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки	2 493	7 638	3 273	10 096
Фінансова оренда	61 818	163 686	71 072	202 858
	64 311	171 324	74 345	212 954
	3 220 982	7 937 911	2 119 813	6 573 956
Процентні витрати				
Кошти Національного банку України	(971 001)	(1 411 358)	(20 308)	(50 992)
Кошти клієнтів	(1 301 463)	(2 661 282)	(666 270)	(2 518 363)
Кошти кредитних установ	(31 466)	(90 002)	(31 760)	(104 702)
	(2 303 930)	(4 162 642)	(718 338)	(2 674 057)
Інші процентні витрати				
Орендне зобов'язання	1 722	(9 515)	(5 400)	(14 317)
	1 722	(9 515)	(5 400)	(14 317)
	(2 302 208)	(4 172 157)	(723 738)	(2 688 374)
Чисті процентні доходи до витрат за кредитними збитками				
	918 774	3 765 754	1 396 075	3 885 582
Витрати за кредитними збитками	7, 8, 10, 11 27	(995 103)	(5 765 408)	329 681 (754 405)
		(76 329)	(1 999 654)	1 725 756 3 131 177
Чисті процентні доходи після витрат за кредитними збитками				
Збиток від первісного визнання фінансових активів	-	-	-	(1 532)
Зміна справедливої вартості кредитів клієнтам, які обліковуються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	24	(8 387) 494 716	(2 762) 1 117 903	216 413 394 1 108 389
Чисті комісійні доходи				
Чисті прибутки в результаті припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю		2 821	5 903	1 365 15 471
Чисті прибутки від інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		1 096	28 892	77 496 227 723
Чисті прибутки/(збитки) в результаті припинення визнання фінансових зобов'язань		(618)	(327)	329 494

Примітки на сторінках 6-76 є невід'ємною частиною цієї фінансової звітності.

**ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ПРИБУТКИ ТА ЗБИТКИ
ТА ІНШИЙ СУКУПНИЙ ДОХІД (продовження)**

Примітки	Звітний період		Попередній період	
	за поточний квартал	за поточний квартал наростаючим підсумком з початку року	за поточний квартал	за поточний квартал наростаючим підсумком з початку року
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	25	124 785	282 858	37 187
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами		133 525	206 995	67 733
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості		3 304	9 484	3 199
Інші доходи	26	53 979	183 099	23 258
Непроцентні доходи		805 221	1 832 045	624 177
Витрати на персонал	28	(613 039)	(1 935 775)	(473 313)
Інші операційні витрати	28	(229 593)	(1 090 092)	(275 803)
Знос та амортизація	13	(72 022)	(196 223)	(52 388)
Амортизація активів з права користування		(24 787)	(69 081)	(22 520)
Зміна резерву під зменшення корисності активів та інші резерви	27	51 338	96 604	(220 470)
Непроцентні витрати		(888 103)	(3 194 567)	(1 044 494)
Прибуток/(збиток) до оподаткування		(159 211)	(3 362 176)	1 305 439
Відшкодування/(витрати) з податку на прибуток	16	(939)	3 179	(284 081)
Чистий прибуток/(збиток)		(160 150)	(3 358 997)	1 021 358
Інший сукупний дохід				1 747 787
Інший сукупний дохід, який в подальшому буде перекласифікований у склад прибутків та збитків				
Чиста величина зміни справедливої вартості боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід			(1 709 811)	(2 095 647)
Сума накопиченого (прибутку)/збитку, перекласифікована у склад прибутків та збитків в результаті вибууття боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22	(1 096)	(28 892)	(77 496)
Величина зміни оціночного резерву під очікувані кредитні збитки за борговими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22	(139 269)	135 781	(32 549)
Податок на прибуток, пов'язаний із переоцінкою інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	22	-	-	17 480
Інший сукупний прибуток/(збиток) після оподаткування		(1 850 176)	(1 988 758)	(79 633)
Всього, сукупний прибуток/(збиток)		(2 010 326)	(5 347 755)	941 725
Середньозважена кількість акцій (у тисячах)		13 837 000	13 837 000	13 837 000
Чистий і скоригований чистий прибуток/(збиток) на акцію (в гривнях)		(0.01)	(0.24)	0.07
				0.13

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Андрій КРАВЕЦЬ

Головний бухгалтер

Наталія ІЛЬНИЦЬКА

01 липня 2022 року

УСЕНКО В.
+380 (050) 508-97-97

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО ЗМІНИ У ВЛАСНОМУ КАПІТАЛІ
за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022 року
 (в тисячах гривень)

		<i>Набуті права власності на акції</i>	<i>Результат від операцій з акціонерами</i>	<i>Додатко вий сплачений капітал</i>	<i>Інші резерви</i>	<i>Накопичений дефіцит</i>	<i>Всього капітал</i>
На 1 січня 2021 року		13 837 000	(518 439)	(1 102 304)	135 942	687 554	(4 490 922)
Всього сукупний прибуток за рік	22	-	-	-	-	(688 936)	3 771 007
Переведення в результат вибуття нерухомого майна		-	-	-	-	(803)	803
На 31 грудня 2021 року		<u>13 837 000</u>	<u>(518 439)</u>	<u>(1 102 304)</u>	<u>135 942</u>	<u>(2 185)</u>	<u>(719 112)</u>
Всього сукупний прибуток	22	-	-	-	-	(1 988 758)	(3 358 997)
На 30 вересня 2022 року		<u>13 837 000</u>	<u>(518 439)</u>	<u>(1 102 304)</u>	<u>135 942</u>	<u>(1 990 943)</u>	<u>(4 078 109)</u>
							<u>6 283 147</u>

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Андрій КРАВЕЦЬ

Головний бухгалтер

Наталія ІЛЬНИЦЬКА

01 жовтня 2022 року

УСЕНКО В.
+380 (050) 508-97-97

ПРОМІЖНИЙ СКОРОЧЕНИЙ ЗВІТ ПРО РУХ ГРОШОВИХ КОШТІВ (прямий метод)

за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022 року

(в тисячах гривень)

	Примітки	30 вересня 2022	30 вересня 2021
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності			
Проценти отримані		6 740 513	7 528 586
Проценти сплачені		(3 893 416)	(2 850 293)
Винагороди та комісії отримані		1 766 601	1 639 741
Винагороди та комісії сплачені		(627 107)	(513 028)
Чистий результат від операцій з іноземними валютами та банківськими металами (реалізовані)	25	(403 384)	21 494
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами		315 665	8 309
Інші доходи отримані		166 720	61 193
Витрати на персонал		(1 866 373)	(1 379 616)
Інші операційні витрати		(1 005 425)	(680 688)
Рух грошових коштів у процесі операційної діяльності до змін в операційних активах та зобов'язаннях		1 193 794	3 835 698
Чисте (зменшення)/збільшення операційних активів			
Банківські метали		4 115	(2 026)
Кошти у кредитних установах		4 794 176	(520 753)
Кредити клієнтам та фінансова оренда		(17 056 842)	(3 120 771)
Інші активи		(1 173 815)	(94 746)
Чисте (зменшення)/збільшення операційних зобов'язань			
Кошти кредитних установ		(470 491)	3 325 290
Кошти клієнтів		13 487 138	(33 093 026)
Інші зобов'язання		(1 153 805)	(47 616)
Чисті грошові потоки від операційної діяльності, до податку на прибуток		(375 730)	(29 717 950)
Податок на прибуток сплачений		(3 005 227)	(140 252)
Чисті грошові потоки від операційної діяльності		(3 380 957)	(29 858 202)
Рух грошових потоків у процесі інвестиційної діяльності			
Придбання цінних паперів		(183 472 324)	(255 327 378)
Надходження від продажу та погашення цінних паперів		187 357 528	276 943 771
Придбання основних засобів та нематеріальних активів		(159 802)	(56 009)
Надходження від продажу основних засобів		374	31 770
Надходження від інвестиційної нерухомості		9 484	9 994
Надходження від продажу іншого майна	15	40 246	455 062
Чисті грошові потоки від інвестиційної діяльності		3 775 506	22 057 210
Рух грошових потоків у процесі фінансової діяльності			
Надходження позикових коштів, отриманих від кредитних установ		165 221	1 150 491
Погашення позикових коштів, отриманих від кредитних установ		(676 422)	(1 413 189)
Надходження позикових коштів, отриманих від Національного банку України		21 200 000	1 000 000
Погашення позикових коштів, отриманих від Національного банку України		(11 700 000)	-
Сплата основної частки орендного зобов'язання		(69 835)	(55 665)
Чисті грошові потоки від фінансової діяльності	34	8 918 964	681 637
Вплив змін обмінних курсів на грошові кошти та їх еквіваленти		6 142 384	(1 287 576)
Вплив очікуваних кредитних збитків на грошові кошти та їх еквіваленти		(7 359)	(2 596)
Чисте зменшення грошових коштів та їх еквівалентів		15 448 538	(8 409 527)
Грошові кошти та їх еквіваленти на початок періоду		30 188 103	35 287 994
Грошові кошти та їх еквіваленти на кінець періоду	7	45 636 641	26 878 467

Від імені керівництва Банку затверджено до випуску та підписано

Голова Правління

Андрій КРАВЕЦЬ

Головний бухгалтер

Наталія ІЛЬНИЦЬКА

01 жу́ль 2022 року

УСЕНКО В., +380 (050) 508-97-97

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

1. Загальна інформація

Організаційна структура та діяльність

ПУБЛІЧНЕ АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО АКЦІОНЕРНИЙ БАНК «УКРГАЗБАНК» (далі – «Банк») було створено 21 липня 1993 року на базі злиття декількох комерційних банків. З вересня 2009 року український уряд здійснює контроль над Банком шляхом володіння контрольної частки участі у статутному капіталі Банку.

Банк приймає вклади від фізичних і юридичних осіб і надає кредити, здійснює платіжне обслуговування в Україні та переказ коштів за кордон, проводить операції з обміну валют і надає інші банківські послуги своїм корпоративним та роздрібним клієнтам. Головний офіс Банку розташований у Києві. Станом на 30 вересня 2022 року мережа Банку має 216 зареєстрованих відділень (з них 216 працюючих) (2021: 268 зареєстрованих відділень (з них 268 працюючих)) у різних регіонах України. Юридична адреса Банку: вул. Єреванська, 1, м. Київ, Україна. Головний офіс Банку знаходиться за адресою: вул. Старонаводницька, буд. 19,21,23, м. Київ, Україна.

Втілюючи Стратегію «Green banking» пріоритетним напрямом роботи Банку є фінансування проектів, що пов’язані з ефективним використанням енергоресурсів та зменшенням негативного впливу на довкілля.

На сьогоднішній день, Банк – єдиний банк в Східній Європі, який має власний технічний офіс для проведення фахового експертного аналізу проектів альтернативної енергетики та енергоефективності.

Банк фінансує еко-проекти з відновлювальних джерел енергії, енергоефективності та екології.

В Банку впроваджена система екологічного менеджменту, що базується на принципах сталого розвитку та стандартах діяльності Міжнародної фінансової корпорації (PS IFC).

Станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років випущені акції Банку належали таким акціонерам:

Акціонер	30 вересня 2022, %	31 грудня 2021, %
Міністерство фінансів України	94,94	94,94
Інші	5,06	5,06
Всього	100,00	100,00

Станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років кінцевою контролюючою стороною Банку була держава Україна в особі Міністерства фінансів України.

Дана проміжна скорочена фінансова звітність була затверджена до випуску та підписана керівництвом Банку 01 грудня 2022 року.

2. Операційне середовище та безперервність діяльності

17 серпня 2022 року кредитне рейтингове агентство Fitch Ratings переглянуло довгостроковий рейтинг дефолту емітента (РДЕ) в іноземній валюті з «RD» (обмежений дефолт) до «CC» (підвищення рейтингу відбулося завдяки реструктуризації зовнішнього боргу України), короткостроковий рейтинг дефолту емітента в іноземній валюті залишено на рівні «C»; довгостроковий та короткостроковий рейтинг дефолту емітента (РДЕ) в національній валюті залишено на рівні «CCC-/C». Кредитним рейтинговим агентством Standard&Poor's Global Ratings, 19 серпня 2022 року переглянуто довгостроковий та короткостроковий суверенний рейтинг України з «SD» (вибірковий дефолт) до «CCC+/C» із стабільним прогнозом, довгостроковий та короткостроковий рейтинг в національній валюті залишено на рівні «CCC+/C».

Національним банком України 8 вересня 2022 року ухвалено рішення залішити без змін облікову ставку на рівні 25% річних. Такий рівень облікової ставки НБУ є достатнім для збереження курсової стабільності та керованості інфляційними процесами.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

24 лютого 2022 року Російська Федерація розпочала повномасштабний збройний конфлікт на території України. У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та на підставі пропозиції Ради національної безпеки і оборони, й відповідно до українського законодавства, Президент України підписав Указ № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» з 5:30 24 лютого 2022 року строком на 30 діб. Указом Президента України від 14 березня 2022 року №133/2022 був продовжений військовий стан в Україні з 05:30 26 березня 2022 року строком на 30 діб. Указом Президента України від 17 травня 2022 року №341/2022 був продовжений військовий стан в Україні з 05:30 25 травня 2022 року строком на 90 діб. Указом Президента України від 12 серпня 2022 року № 573/2022 строк дії воєнного стану в Україні продовжено з 05 години 30 хвилин 23 серпня 2022 року строком на 90 діб.

У зв'язку із запровадженням в Україні воєнного стану тимчасово можуть обмежуватися конституційні права і свободи людини та громадянина, передбачені статтями 30-34, 38, 39, 41-44, 53 Конституції України, а також впроваджуватися тимчасові обмеження прав і законних інтересів юридичних осіб.

Національний банк України запровадив ряд особливостей щодо здійснення банківських операцій для забезпечення стабільного функціонування банківської системи на період дії воєнного стану постановою Правління НБУ №18 від 24 лютого 2022 року, а саме:

- безготівкові розрахунки здійснюються без обмежень;
- НБУ здійснює бланкове рефінансування банків для підтримки ліквідності без обмежень за сумою терміном до одного року з можливістю пролонгації ще на один рік;
- платежі Уряду України здійснюються без обмежень, згідно із законодавством про особливий період;
- заборонено видачу в Україні та за її межами готівкових коштів у гривнях та іноземній валюті понад ліміти, встановлені НБУ;
- встановлено обмеження здійснювати транскордонний переказ валютних цінностей з України;
- заборонено здійснювати операції з використанням російських та білоруських рублів;
- заборонено дострокове погашення кредитів, отриманих банками від нерезидентів, та скорочення строків погашення таких кредитів;
- в разі порушення банками нормативів банківської діяльності, НБУ не буде застосовувати санкції до банків, якщо порушення було спричинене військовими діями.

НБУ зафіксував офіційний курс гривні до долара США на новому рівні та вжив низку додаткових заходів для збалансування валютного ринку та підтримання стійкості економіки в умовах війни. Національний банк України з 9:00 21 липня 2022 року скорегував офіційний курс гривні до долара США на 25% до 36,5686 грн./дол. США. Після звільнення території України від російських загарбників і повернення економіки та фінансової системи до функціонування на ринкових засадах, Національний банк України повернеться до традиційного формату інфляційного таргетування з плаваючим обмінним курсом.

Відповідно до рішень Національного банку України, банки державного сектору, в тому числі АБ «УКРГАЗБАНК», включено до переліку об'єктів критичної інфраструктури в банківській системі України та переліку уповноважених банків України, що залишаються до роботи (здійснення операцій) в умовах особливого періоду.

Збройна агресія Російської Федерації та повномасштабні воєнні дії спричинила масштабні руйнування цивільної інфраструктури, та призвела до тимчасової окупації окремих територій. Всеобща і точна оцінка втрат буде можлива лише після завершення воєнного стану та звільнення тимчасово окупованих територій.

Рішенням Правління АБ «УКРГАЗБАНК» від 24.02.2022 затверджено План дій АБ «УКРГАЗБАНК» в умовах надзвичайного режиму роботи, згідно з яким в особливий період в Банку діє оперативний штаб, який перейняв на себе повноваження колегіальних органів та координує дії працівників Банку в частині роботи в умовах надзвичайного режиму. Банк в найкоротші терміни імплементував постанови та рішення НБУ та інших органів влади.

Наглядова рада та комітети Наглядової ради Банку продовжують виконувати свої функції.

Станом на 1 жовтня 2022 працює 81% від довоєнного стану кількості відділень Банку. Було прийнято рішення щодо припинення діяльності 15 відділень шляхом їх закриття та призупинено діяльність ще 38 відділень (з них по 22 відділенням в подальшому було прийнято рішення про їх закриття), які знаходяться/знаходились в тимчасово окупованих регіонах, зонах бойових дій, в прикордонних районах.

Банком було забезпечено безперебійну роботу IT інфраструктури, розширено використання хмарних технологій, в тому числі розгортання систем процесінгового центру в AWS. Було здійснено низку заходів щодо покращення інформаційної безпеки банку та відбито декілька DDoS атак.

Банк не припиняв жодних видів діяльності. Найближчим часом Банк не планує зміну бізнес моделі внаслідок воєнного стану та продовжить функціонувати як універсальний Банк з повним спектром банківських послуг усім категоріям клієнтів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Починаючи з травня 2022 року, Банк надає інструменти реструктуризації для індивідуальних позичальників та груп позичальників, діяльність яких зазнала негативного впливу внаслідок війни.

Керівництво банку стежить за станом розвитку поточної ситуації в Україні, що зумовлена збройним конфліктом, і вживає заходів, за необхідності, для мінімізації будь-яких негативних наслідків наскільки це можливо та надання повного спектру банківських операцій. Подальший негативний розвиток подій та макроекономічних умов може негативно вплинути на фінансовий стан та результати діяльності Банку у такий спосіб, що наразі не може бути визначений.

При складанні цієї фінансової звітності враховувалися відомі та оцінювані результати вищезазначених чинників на фінансовий стан і результати діяльності Банку у звітному періоді.

3. Основа складання фінансової звітності

Підтвердження відповідності

Дана фінансова звітність була підготовлена відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»), випущених Радою з Міжнародних стандартів бухгалтерського обліку («РМСБО»), та пояснень, опублікованих Міжнародним Комітетом з тлумачення фінансової звітності («МКТФЗ») та вимогам Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» №996-XIV від 16 липня 1999 року щодо складання фінансової звітності.

Основа оцінки

Дана фінансова звітність була підготовлена на основі принципу історичної собівартості, за винятком оцінки будівель, які оцінюються за переоціненою вартістю, інвестиційної нерухомості, яка оцінюється за справедливою вартістю, активів, утримуваних для продажу, які оцінюються за найменшою з двох величин – балансовою або справедливою вартістю з вирахуванням витрат на операції, пов'язаних з продажем, та фінансових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю, як викладено у положеннях облікової політики нижче.

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи ця ціна безпосередньо спостерігається на ринку або оцінена із використанням іншої методики оцінки. Під час оцінки справедливої вартості активу або зобов'язання Банк бере до уваги характеристики відповідного активу або зобов'язання так, як би учасники ринку враховували ці характеристики під час визначення ціни активу або зобов'язання на дату оцінки. Справедлива вартість для цілей оцінки та/або розкриття у цій фінансовій звітності визначається на такій основі, за виключенням операцій оренди, які входять у сферу застосування МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда», та оцінок, які мають певну схожість зі справедливою вартістю, але не є справедливою вартістю, такі як чиста вартість реалізації згідно з МСБО (IAS) 2 «Запаси» або вартість під час використання згідно з МСБО (IAS) 36 «Зменшення корисності активів».

Вплив пандемії COVID-19

В зв'язку із стрімким розповсюдженням пандемії COVID-19 в 2020-2021 роках, яка продовжилась і в 2022 році, більшість урядів, включаючи Уряд України, провели ряд заходів боротьби із спалахом пандемії, ввели територіальні зони карантину, що включають введення обмежень на поїздки, заборонили або ввели обмеження в роботі підприємства та організації, запровадили можливість проведення вакцинації. Дані заходи вплинули на рівень попиту на товари та послуги, а також на ступінь ділової активності в цілому. Очікується, що пандемія сама по собі та відповідні заходи з охорони здоров'я і соціальні обмеження можуть вплинути на діяльність підприємств та організацій в різних галузях економіки України. Урядом України та Національним банком України прийнято низку рішень, що мають узбелечити значне погіршення економічних показників в зв'язку з пандемією COVID-19. Ці заходи включають кредитні каникули для населення та бізнесу, заборону підвищення відсоткової ставки за споживчими кредитами та заборону застосування штрафів, пені тощо за прострочення кредитних зобов'язань, реструктуризації кредитів позичальників, послаблення та відтермінування введення окремих нормативів для підтримки фінансового сектору та його здатності надавати фінансові ресурси клієнтам для уникнення недостатньої ліквідності підприємств в зв'язку із застосуванням заходів стримування розповсюдження COVID-19.

Безперервність діяльності

Ця фінансова звітність підготовлена на основі принципу безперервності діяльності. Керівництвом банку, при підготовці фінансової звітності за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, було оцінено здатність Банку продовжувати свою діяльність в майбутньому зважаючи на фактор військових дій на території України, які мають та продовжують спричиняти негативні наслідки як для клієнтів Банку зокрема, так я для всієї економіки України в цілому. Керівництво Банку вважає, що протягом найближчих дванадцяти місяців, Банк спроможний виконувати своєчасно та в повному обсязі власні зобов'язання.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Зважаючи на прогнозні показники ліквідності, нормативів адекватності капіталу, розміру очікуваних кредитних збитків, керівництво Банку вважає, що наявні достатні підстави для формування фінансової звітності на основі принципу безперервності діяльності.

Обсяг активів очікується на рівні близько 121 млрд. грн., обсяг портфелю цінних паперів очікується на рівні 32 млрд. грн., прогнозний обсяг кредитного портфелю очікується на рівні 76 млрд. грн. Кредитування буде здійснюватися переважно в гривні за трьома ключовими бізнес-напрямами: корпоративний бізнес, в тому числі з використанням механізму державних програм; малий та середній бізнес – кредитування планується в основному в межах державної програми «5-7-9» за наступними напрямками: аграрний, післявоєнне відновлення, інвестиційні кредити, торгівля, поповнення обігових коштів для комунальних підприємств, інші інвестиційні кредити, поповнення обігових коштів (інші підприємства); роздрібний бізнес – кредитування на придбання авто, завантаження лімітів кредитних карт та іпотечне кредитування в тому числі за рахунок можливих державних програм з відновлення зруйнованого житла. Інструментами фінансування кредитних операцій буде залучення кредитів рефінансування НБУ, що є відкритим інструментом фінансування кредитних операцій та кошти клієнтів. При цьому, з метою підтримання оптимального рівня ліквідності кредитування буде обмежено обсягом погашення раніше виданих кредитів.

Прогнозний обсяг зобов'язань очікується на рівні близько 116 млрд. грн., в тому числі, портфель корпоративного бізнесу – планується зменшення за рахунок великих концентрацій та коштів бюджетних установ; портфель малого та середнього бізнесу – очікується на сталому рівні; портфель роздрібного бізнесу – планується незначне збільшення за рахунок залишків на карткових рахунках - зарахування за зарплатно-картовими проектами та за депозитами.

Банк продовжить здійснювати заходи, спрямовані на раціональне використання адміністративних витрат та капітальних вкладень шляхом обмеження фінансування визначених статей витрат. Основними напрямами капітальних вкладень будуть: підтримка ІТ інфраструктури банку, підвищення інформаційної безпеки та відновлення мережі Банку, що постраждала внаслідок військової агресії.

Водночас, існує суттєва невизначеність, яка пов'язана, з непрогнозованим подальшим впливом військової агресії на території України, щодо припущенів, які лежать в основі оцінок керівництва, що може поставити під сумнів здатність Банку продовжувати свою діяльність на безперервній основі і, відповідно, реалізувати активи Банку та погасити зобов'язання Банку за звичайного перебігу господарської діяльності.

Функціональна валюта та валюта подання

Фінансова звітність представлена у тисячах гривень, якщо не зазначено інше. Гривня є валютою подання та функціональною валютою Банку.

4. Основні положення облікової політики

Зміни в обліковій політиці

Банк вперше застосував деякі поправки до стандартів, які вступили в силу по відношенню до річних періодів, які починаються з 1 січня 2021 року або після цієї дати. Банк не застосовував дослідково будь які інші стандарти, роз'яснення або поправки, які були випущені, але не вступили в силу.

«Поступки з оренди, пов'язані з COVID-19, які діють після 30 червня 2021 року» - Поправки до МСФЗ (IFRS) 16

28 травня 2020 року Рада з МСФЗ внесла поправки до МСФЗ (IFRS) 16 «Оренда» - «Поступки з оренди, пов'язані з COVID-19, які діють після 30 червня 2021 року». Зазначена поправка передбачає звільнення для орендарів від застосування вимог МСФЗ (IFRS) 16 в частині обліку модифікацій договорів оренди в випадку наявності орендних поступок, які виникли внаслідок пандемії COVID-19. В якості спрощення практичного характеру орендар може не оцінювати чи є орендні поступки, надані орендодавцем внаслідок COVID-19, модифікацією договору оренди. Орендар, який приймає таке рішення, має враховувати всі зміни орендних платежів, обумовлених орендною поступкою внаслідок пандемії COVID-19, аналогічно тому як би ці зміни відображені в обліку відповідно до МСФЗ (IFRS) 16, якщо б вони не були модифікацією договору оренди.

Початково, дана поправка застосовувалась до 30 червня 2021 року, але в зв'язку з продовженням пандемії COVID-19, 31 березня 2021 року Рада з МСФЗ вирішила продовжити термін дії застосування даного спрощення практичного характеру до 30 червня 2022 року.

Нова поправка застосовується до звітних річних періодів, починаючи з 1 квітня 2021 року чи після цієї дати. Банку не надавались будь-які орендні поступки внаслідок пандемії COVID-19, але в випадку необхідності Банк планує застосовувати спрощення практичного характеру протягом дозволеного часу.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Перерахунок іноземних валют

Операції в іноземних валютах первісно відображаються у функціональній валюти за обмінним курсом, що діє на дату здійснення операції. Монетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземній валюти, перераховуються у функціональну валюту за обмінним курсом, що діє на звітну дату. Прибутки та збитки в результаті перерахунку операцій в іноземній валюти відображаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід як чистий результат від операцій в іноземній валюти. Немонетарні активи та зобов'язання, деноміновані в іноземних валютах, які оцінюються за справедливою вартістю, перераховуються у гривні за обмінним курсом, що діє на дату визначення справедливої вартості. Немонетарні статті, які оцінюються за історичною вартістю в іноземній валюти, перераховуються за обмінним курсом, що діяв на дату операції.

Різниці між договірним обмінним курсом за певною операцією в іноземній валюти та офіційним курсом Національного банку України на дату такої операції також включаються до результату торгових операцій в іноземній валюти.

Офіційні обмінні курси Національного банку України, що були застосовані при складанні цієї фінансової звітності, є такими:

Валюта	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Долар США	36,5686	27,2782
Євро	35,5611	30,9226

Фінансові активи і зобов'язання

Первісне визнання

Дата визнання

Придбання або продаж фінансових активів і зобов'язань на стандартних умовах відображаються на дату укладення угоди, тобто на дату, коли Банк бере на себе зобов'язання щодо придбання активу або зобов'язання. До придбання або продажу на стандартних умовах відносяться придбання або продаж фінансових активів і зобов'язань в рамках договору, за умовами якого потрібно постачання активів і зобов'язань в межах терміну, встановленого правилами або угодами, прийнятими на ринку.

Первісна оцінка

Класифікація фінансових інструментів при первісному визнанні залежить від договірних умов і бізнес-моделі, використовуваної з метою управління інструментами. Фінансові інструменти первісно оцінюються за справедливою вартістю, включаючи витрати на операцію, крім випадків, коли фінансові активи та фінансові зобов'язання оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток.

Категорії оцінки фінансових активів та зобов'язань

Банк класифікує всі свої фінансові активи на підставі бізнес-моделі, використовуваної для управління активами, і договірних умов активів як оцінювані за:

- амортизованою собівартістю;
- справедливою вартістю через інший сукупний дохід (СВІСД);
- справедливою вартістю через прибуток або збиток (СВПЗ).

Банк класифікує і оцінює похідні інструменти та інструменти, призначенні для торгівлі, за СВПЗ. Банк може на власний розсуд класифікувати фінансові інструменти як оцінювані за СВПЗ, якщо така класифікація дозволить усунути або значно зменшити непослідовність застосування принципів оцінки або визнання.

Кошти у кредитних установах, кредити клієнтам та фінансова оренда, інші фінансові інвестиції

Банк оцінює кошти у кредитних установах, кредити клієнтам і інші фінансові інвестиції за амортизованою собівартістю, тільки якщо виконуються обидві наступні умови:

- фінансовий актив утримується в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для отримання передбачених договором грошових потоків;
- договірні умови фінансового активу обумовлюють отримання в зазначені дати грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу (SPPI).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Більш докладно дані умови розглядаються нижче.

Оцінка бізнес-моделі

Банк визначає бізнес-модель на рівні, який найкраще відображає, яким чином здійснюється управління об'єднаними в групу фінансовими активами для досягнення певної мети бізнесу.

Бізнес-модель Банку оцінюється не на рівні окремих інструментів, а на більш високому рівні агрегування портфелів і заснована на спостережуваних факторах, таких як:

- ▶ яким чином оцінюється результативність бізнес-моделі і прибутковість фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі, і яким чином ця інформація повідомляється ключовому управлінському персоналу Банку;
- ▶ ризики, які впливають на результативність бізнес-моделі (і на прибутковість фінансових активів, утримуваних в рамках цієї бізнес-моделі) і, зокрема, спосіб управління даними ризиками;
- ▶ яким чином винагороджуються менеджери, керівники бізнесом (наприклад, чи базується винагорода на справедливій вартості активів чи на отриманих грошових потоках, передбачених договором);
- ▶ очікувана частота, обсяг і терміни продажів також є важливими аспектами при оцінці бізнес-моделі Банку.

Оцінка бізнес-моделі заснована на сценаріях, виникнення яких обґрунтовано очікується, без урахування так званого «найгіршого» або «стресового» сценаріїв. Якщо грошові потоки після первісного визнання реалізовані способом, відмінним від очікувань Банку, Банк не змінює класифікацію наявних фінансових активів, утримуваних в рамках даної бізнес-моделі, але в подальшому приймає таку інформацію до уваги при оцінці нещодавно створених або нещодавно придбаних фінансових активів.

Тест «виключно платежі в рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу» (test SPPI)

У рамках другого етапу процесу класифікації Банк оцінює договірні умови фінансового активу, щоб визначити, чи є передбачені договором грошові потоки за активом виключно платежами в рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу (так званий SPPI-тест).

Для цілей даного тесту «основна suma боргу» являє собою справедливу вартість фінансового активу при первісному визнанні, і вона може змінюватися протягом строку дії даного фінансового активу (наприклад, якщо мають місце виплати в рахунок погашення основної суми боргу або амортизація премії / дисконту).

Найбільш значними елементами відсотків в рамках кредитного договору зазвичай є відшкодування за вартість грошей у часі і відшкодування за кредитний ризик. Для проведення SPPI-тесту Банк застосовує судження і аналізує доречні фактори, наприклад, в якій валюті виражений фінансовий актив, і період, на який встановлена процентна ставка.

У той же час договірні умови, які здійснюють більш ніж незначний вплив на схильність до ризиків або волатильність передбачених договором грошових потоків, які пов'язані з базовою кредитною угодою, що не обумовлюють виникнення передбачених договором грошових потоків, які є виключно платежами в рахунок основної суми боргу і відсотків на непогашену частину основної суми боргу. У таких випадках фінансовий актив необхідно оцінювати за СВПЗ.

Боргові інструменти, які оцінюються за СВІСД

Згідно МСФЗ (IFRS) 9, Банк оцінює боргові інструменти за СВІСД, якщо виконуються обидві наступні умови:

- ▶ інструмент утримується в рамках бізнес-моделі, мета якої досягається як шляхом отримання передбачених договором грошових потоків, так і шляхом продажу фінансових активів;
- ▶ договірні умови фінансового активу дотримуються критеріїв SPPI-тесту.

Боргові інструменти, які оцінюються за СВІСД, згодом оцінюються за справедливою вартістю, а прибутки або збитки, що виникають в результаті зміни справедливої вартості, визнаються в складі іншого сукупного доходу (ІСД). Процентний дохід і прибуток або збиток від зміни валютних курсів визнаються в прибутку чи збитку таким же чином, як і в випадку фінансових активів, які оцінюються за справедливою вартістю. При припиненні визнання накопичені прибуток або збиток, раніше визнані в складі ІСД, рекласифікуються зі складу ІСД в чистий прибуток або збиток.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

ОКЗ за борговими інструментами, оцінюваним за СВІСД, не зменшують балансову вартість цих фінансових активів в звіті про фінансовий стан. Замість цього сума, що дорівнює оціночному резерву під очікувані збитки, який був би створений при оцінці активу за справедливою вартістю, визнається у складі ІСД як накопичена сума знецінення з визнанням відповідних сум у звіті про прибутки та збитки. Накопичена сума збитків, визнаних у складі ІСД, перекласифікується в чистий прибуток або збиток при припиненні визнання активу.

Фінансові гарантії, акредитиви та зобов'язання з надання кредитів

Банк випускає фінансові гарантії, акредитиви та зобов'язання з надання кредитів.

Фінансові гарантії спочатку визнаються у фінансовій звітності за справедливою вартістю, в сумі отриманої комісії. Після первісного визнання Банк оцінює своє зобов'язання по кожній гарантії по найбільшій величині з первісно визнаної суми за вирахуванням накопиченої амортизації, визнаної в звіті про прибуток або збиток, і оціночного резерву під ОКЗ.

Зобов'язання з надання кредитів та акредитиви виникають в результаті укладання договорів, протягом терміну дії яких Банк зобов'язаний надати клієнту кредит на визначеніх заздалегідь умовах. Стосовно таких зобов'язань застосовуються вимоги до оцінки ОКЗ.

Банк іноді випускає зобов'язання з надання кредитів за процентними ставками, нижчими від ринкових. Такі зобов'язання спочатку визнаються за справедливою вартістю і згодом оцінюються за найбільшою величиною з суми оціночного резерву під ОКЗ і первісно визнаної суми за вирахуванням, коли доречно, амортизації накопиченої суми доходу.

Гарантії виконання

Гарантії виконання – це договори, що надають компенсацію, якщо інша сторона не виконує передбачений договором обов'язок. Ризиком за договором з гарантією виконання є можливість невиконання передбаченого договором обов'язку іншою стороною.

Державні субсидії

Державні субсидії у вигляді нефінансового активу від органів державної влади визнаються за чистою поточною вартістю майбутніх грошових потоків, пов'язаних з компенсацією процентних доходів. Збиток від первісного визнання пільгових кредитів представлений на нетто-основі з доходом від визнання державної субсидії в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Подальше відображення дебіторської заборгованості за державною субсидією здійснюється за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективного відсотка та підлягає перевірці на предмет знецінення з подальшим визнанням доходів і витрат у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, якщо визнання інструменту припинено або якщо він був знецінений, а також в процесі амортизації.

Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають кошти в касі, кошти в Національному банку України, не обмежені для використання, кошти у кредитних установах зі строком погашення до 90 днів від дати виникнення, які не обтяжені будь-якими договірними зобов'язаннями, та високоліквідні фінансові активи з початковими строками виплат до трьох місяців, ризик зміни справедливої вартості яких є незначним і які використовуються Банком при управлінні короткостроковими зобов'язаннями, включаючи овернайт депозитні сертифікати Національного банку України.

Кошти у кредитних установах

У процесі своєї звичайної діяльності Банк надає кредити або розміщує депозити в інших кредитних установах на певні проміжки часу. Кошти в кредитних установах первісно визнаються за справедливою вартістю. Кошти в кредитних установах зі встановленим терміном погашення оцінюються за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективного відсотка та обліковуються за вирахуванням очікуваних кредитних збитків.

Банківські метали

Дорогоцінні метали відображаються за меншою з вартостей – за чистою вартістю реалізації або за вартістю придбання. Чиста вартість реалізації банківських металів оцінюється на основі курсів, заявлених на ринку. Результат переоцінки визнається у якості курсових різниць по операціям з банківськими металами у складі статті «Прибутки від операцій з іноземними валютами та банківськими металами». Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Договори «репо» і зворотного «репо»

Договори продажу та зворотного придбання цінних паперів (договори «репо») відображаються у звітності як забезпечені операції фінансування. Цінні папери, реалізовані за договорами «репо», продовжують відображатись у звіті про фінансовий стан та переводяться до категорії цінних паперів, наданих як застава за договорами «репо», у випадку наявності у контрагента права на продаж або повторну заставу таких цінних паперів, що випливає з умов контракту або загальноприйнятої практики. Відповідні зобов'язання включаються до складу коштів інших банків або клієнтів. Придбання цінних паперів за договорами зворотного продажу (зворотного «репо») відображається у складі коштів в інших банках або кредитів клієнтам, залежно від ситуації. Різниця між ціною продажу і ціною зворотного придбання розглядається як проценти і нараховується протягом строку дії договорів «репо» за методом ефективного відсотка.

Цінні папери, передані на умовах позики контрагентам, продовжують відображатись у фінансовій звітності. Цінні папери, залучені на умовах позики, визнаються тільки при реалізації третьим особам і відображаються у прибутку або збитку як результат від операції з інвестиціями, які оцінюються за справедливою вартістю через прибутки/збитки. Зобов'язання щодо їх повернення відображається за справедливою вартістю в складі зобов'язань за торговими операціями.

Похідні фінансові інструменти

У ході своєї звичайної діяльності Банк використовує різні похідні фінансові інструменти, включаючи форвардні контракти і свопи на валютних ринках, що укладаються переважно з українськими банками. Похідні інструменти спочатку визнаються за справедливою вартістю на дату укладання контракту, після чого вони переоцінюються за справедливою вартістю. Всі похідні інструменти відображаються як активи, якщо їх справедлива вартість має додатне значення, та як зобов'язання, якщо їх справедлива вартість має від'ємне значення.

Зміни справедливої вартості похідних інструментів визнаються негайно у Результаті від операцій з похідними фінансовими інструментами Звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Банк здійснює оцінку та розрахунок справедливої вартості форвардних контрактів та визнає її суттєві зміни у складі прибутку або збитку.

Хоча Банк і здійснює торгові операції з похідними інструментами для цілей хеджування ризиків, ці інструменти не відповідають критеріям обліку хеджування.

Вбудовані похідні фінансові інструменти

Банк враховує подібним чином похідні інструменти, вбудовані у фінансові зобов'язання і нефінансові основні договори. Класифікація фінансових активів здійснюється на підставі бізнес-моделі і оцінки SPPI-тесту.

Позикові кошти

Випущені фінансові інструменти або їх компоненти класифікуються як зобов'язання, причому сутність договірних домовленостей передбачає, що Банк має зобов'язання надати кошти чи інший фінансовий актив власнику чи виконати зобов'язання у спосіб, відмінний від обміну фіксованої суми коштів чи іншого фінансового активу на фіксовану кількість власних дольових інструментів. Такі інструменти включають кошти кредитних установ та кошти клієнтів. Після первісного визнання позикові кошти надалі відображаються за амортизованою собівартістю з використанням методу ефективного відсотка. Прибутки та збитки відображаються у складі прибутку або збитку, коли визнання зобов'язань припиняється, а також у процесі амортизації.

Оренда

i. Банк в якості орендаря

Банк застосовує єдиний підхід до визнання та оцінки всіх договорів оренди, окрім короткострокової оренди та оренди активів із низькою вартістю. Банк визнає орендне зобов'язання по відношенню до здійснення орендних платежів та активів з права користування, які є правами на використання базових активів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Активи з права користування

Банк визнає активи з права користування на дату початку оренди (тобто на дату, на яку базовий актив стає доступним для використання). Активи з права користування оцінюються за початковою вартістю, з вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків внаслідок зменшення корисності, з коригуванням на переоцінку орендного зобов'язання. Початкова вартість активів з права користування складається з суми первісної оцінки орендного зобов'язання, первісних прямих витрат та орендних платежів, здійснених на дату початку оренди або до дати початку оренди за вирахуванням отриманих стимулів до оренди. Якщо у Банка відсутня достатня впевненість в тому, що він отримає право власності на орендованій актив наприкінці строку оренди, визнаний актив з права користування амортизується лінійним методом до більш ранньої з двох дат: строку корисного використання активу з права користування або кінця строку оренди. Активи з права користування перевіряються на предмет зменшення корисності активу.

Орендне зобов'язання

На дату початку оренди, Банк визнає орендне зобов'язання за теперішньою вартістю орендних платежів, які будуть здійснені протягом строку оренди. Орендні платежі включають фіксовані платежі (в тому числі по суті фіксовані платежі) за вирахуванням будь-яких стимулів до оренди, що підлягають отриманню; змінні орендні платежі, які залежать від індексу чи ставки; та сум, що очікуються до сплати за гарантіями ліквідаційної вартості. Орендні платежі також включають ціну виконання можливості (опціону) придбання, якщо є достатня впевненість в тому, що Банк скористається такою можливістю, та сплату штрафів за припинення оренди, якщо строк оренди відображає потенційну можливість (опціон) припинення оренди. Змінні платежі, які не залежать від індексу чи ставки, визнаються витратами в тому періоді, в якому настає відповідна подія або умова, що призводить до здійснення таких платежів.

Для розрахунку теперішньої вартості орендних платежів Банк застосовує ставку додаткових запозичень орендаря на дату початку оренди, в випадку якщо припустиму ставку відсотка в договорі оренди не можна легко визначити. Після дати початку дії оренди величина орендного зобов'язання збільшується для відображення нарахування процентів та зменшується для відображення здійснених орендних платежів. Також, в випадку модифікації, зміни строку оренди, зміни по суті фіксованих орендних платежів чи зміні можливості (опціону) купівлі базового активу, здійснюється переоцінка балансової вартості орендних зобов'язань.

Короткострокова оренда та оренда активів із низькою вартістю

Банк застосовує звільнення від визнання до короткострокових договорів оренди (тобто до договорів, в яких на дату початку оренди передбачений термін дії оренди складає менше 12 місяців та які не містять можливості (опціону) купівлі). Банк також застосовує звільнення від визнання по відношенню до активів із низькою вартістю до договорів оренди офісного обладнання та договорів оренди інших активів, вартість яких вважається низькою (тобто до 150 тис. грн.). Орендні платежі за короткостроковою орендою та орендою активів із низькою вартістю визнаються в якості витрат по оренді лінійним методом протягом строку оренди.

ii. Операційна оренда – Банк в якості орендодавця

Оренда, за якою Банк не передає в основному всі ризики та вигоди, пов'язані з володінням активом, класифікуються як операційна оренда. Дохід, що виникає від оренди враховується лінійним методом протягом терміну оренди і включається до складу чистих прибутків від інвестиційної нерухомості в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід. Первісні прямі витрати, понесені в процесі узгодження та укладення договорів операційної оренди, включаються до балансової вартості переданого в оренду активу і визнаються протягом терміну оренди на тій же основі, що і дохід від оренди. Умовні орендні платежі визнаються в якості доходу в тому періоді, в якому вони були отримані.

iii. Фінансова оренда – Банк в якості орендодавця

Банк відображає дебіторську заборгованість за орендними платежами в сумі, що дорівнює чистим інвестиціям в оренду, починаючи з дати початку терміну оренди. Фінансовий дохід обчислюється за схемою, що відображає постійну періодичну норму прибутковості на балансову суму чистих інвестицій. Первісні прямі витрати враховуються в складі первісної суми дебіторської заборгованості по орендних платежах.

Очікувані кредитні збитки

Банк здійснює оцінку зменшення корисності для активних операцій, облік яких ведеться за амортизованою собівартістю або за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, фінансових гарантій, акредитивів та зобов'язань з надання кредитів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У відповідності з загальним підходом, в залежності від міри погіршення кредитної якості з моменту первісного визнання, Банк відносить фінансові інструменти до однієї з наступних груп:

- ▶ Стадія 1 – фінансові інструменти, для яких відсутні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику. За даними фінансовими інструментами розраховуються очікувані кредитні збитки протягом наступних 12 місяців;
- ▶ Стадія 2 – фінансові інструменти, для яких наявні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання, але відсутні ознаки зменшення корисності. За даними фінансовими інструментами розраховуються очікувані кредитні збитки на весь термін дії фінансових інструментів;
- ▶ Стадія 3 – фінансові інструменти, для яких наявні ознаки суттєвого збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання та об'ективні ознаки зменшення корисності. За даними фінансовими інструментами розраховуються очікувані кредитні збитки на весь термін дії фінансових інструментів;
- ▶ ПСКЗ – придбані або створені кредитно-знецінені (ПСКЗ) активи – це фінансові активи, за якими було кредитне знецінення на момент первісного визнання. При первісному визнанні ПСКЗ активи оцінюються за справедливою вартістю, і згодом визнається процентний дохід, розрахований з використанням ефективної ставки відсотка, що скоригована з урахуванням кредитного ризику. Оціночний резерв під ОКЗ визнається або припиняє визнаватись тільки в тому обсязі, в якому відбулася подальша зміна суми очікуваних кредитних збитків за весь термін дії фінансового інструменту.

Реструктуризовані кредити та/або модифіковані

Банк намагається, у разі доцільності, переглядати умови кредитування – провести реструктуризацію, а не вступати в права володіння заставою. Реструктуризація – зміна істотних умов за первісним договором шляхом укладання додаткової угоди з боржником у зв'язку з фінансовими труднощами боржника (за визначенням Банку) та необхідністю створення сприятливих умов для виконання ним зобов'язань за активом (зміна процента ставки; скасування (повністю або частково) нарахованих і несплачених боржником фінансових санкцій (штрафу, пені, неустойки) за несвоєчасне внесення платежів за заборгованість боржника; зміна графіка погашення боргу (строків і сум погашення основного боргу, сплати процентів/комісій); зміна розміру комісії тощо).

В результаті внесення суттєвих змін в умови кредитного договору, в обліку Банку відбувається погашення первісного фінансового інструмента та визнання нового фінансового інструмента.

Банк визначає суттєвими наступні модифікації контрактних грошових потоків за фінансовими інструментами:

- ▶ зміна валюти фінансового інструменту;
- ▶ зміна типу відсоткової ставки фінансового інструменту (з фіксованої на плаваючу або навпаки);
- ▶ консолідація декількох фінансових інструментів або дроблення одного фінансового інструменту на декілька.

Також щодо фінансових активів, Банк визначає наступну модифікацію контрактних грошових потоків як суттєву:

- ▶ включення до контракту додаткових умов / виключення з контракту умов / зміну умов контракту, що впливають на проходження тесту характеристик контрактних грошових потоків. Якщо результат «індикативного» тесту призводить до зміни результату тесту характеристик контрактних грошових потоків, проведеного на момент визнання фінансового інструменту, модифікація вважається суттєвою.

В разі суттєвої модифікації, Банк припиняє визнавати первісний фінансовий актив і визнає новий фінансовий актив. На дату модифікації Банк визнає новий фінансовий актив за справедливою вартістю, враховуючи витрати на операцію, що пов'язані зі створенням нового фінансового активу (за винятком нового активу, який обліковується за справедливою вартістю через прибуток або збиток), та визначає суму очікуваних кредитних збитків протягом 12 місяців.

Якщо в результаті модифікації виникає новий фінансовий актив, який є знеціненим під час первісного визнання, то за таким фінансовим інструментом Банк має визнавати кумулятивні зміни в очікуваних кредитних збитках протягом всього строку дії фінансового активу.

Банк постійно аналізує реструктуризовані кредити для того, щоб переконатись у дотриманні всіх критеріїв та можливості здійснення майбутніх платежів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У випадках коли модифікація контрактних грошових потоків не призводять до припинення визнання первісного фінансового активу (тобто коли модифікація контрактних грошових потоків не є суттєвою), Банк продовжує застосовувати поточні підходи до обліку фінансового активу, контрактні умови якого було модифіковано. Враховуючи зміну контрактних грошових потоків, дисконтованих за первісною ефективною ставкою відсотка, Банк визнає доходи або витрати від модифікації, які включені в складі інших доходів/витрат в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід.

Списання кредитів

Кредити списуються за рахунок резерву під очікувані кредитні збитки за рішенням Правління Банку.

Банк визнає безнадійною заборгованість за активними банківськими операціями, за якою відсутні обґрунтовані очікування щодо відновлення фінансового активу/погашення господарської дебіторської заборгованості і яка відповідає одній з ознак безнадійної відповідно до норм ПКУ та вимог Національного банку України. Банк здійснює списання такої безнадійної заборгованості в бухгалтерському та/або податковому обліку за рахунок сформованого резерву.

Подальше відшкодування раніше списаних сум визнається як інші доходи в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід в період відшкодування.

Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

ОКЗ за борговими інструментами, що оцінюються за СВІСД, не зменшують балансову вартість цих фінансових активів в звіті про фінансовий стан, які продовжують оцінюватися за справедливою вартістю. Замість цього сума, рівна оціночному резерву під очікувані кредитні збитки, який був би створений при оцінці активу за справедливою вартістю, визнається у складі ІСД як накопичена сума знецінення з визнанням відповідних сум у звіті про прибутки та збитки. Накопичена сума кредитних збитків, визнаних у складі ІСД, перекласифікується в чистий прибуток або збиток при припиненні визнання активу.

Нефінансові активи

Інші нефінансові активи, крім відстрочених податків, оцінюються на кожну звітну дату на предмет виявлення ознак зменшення корисності. Сумою очікуваного відшкодування нефінансових активів є більша з двох оцінок: їх справедлива вартість за вирахуванням витрат на реалізацію або вартість у використанні. При оцінці вартості у використанні грошові потоки, що очікуються в майбутньому, дисконтується до їх приведеної вартості з використанням ставки дисконту до оподаткування, що відображає поточні ринкові оцінки вартості грошових коштів у часі та ризики, властиві певному активу. Сума очікуваного відшкодування активу, який самостійно не генерує надходження грошових коштів незалежно від надходжень від інших активів, визначається по групі активів, що генерує грошові кошти, до якої відноситься цей актив. Збиток від зменшення корисності визнається тоді, коли балансова вартість активу або його одиниці, що генерує грошові кошти, перевищує його суму очікуваного відшкодування.

Усі збитки від зменшення корисності нефінансових активів визнаються у прибутку або збитку та сторнуються тільки тоді, коли змінюються оцінки, використані для визначення суми очікуваного відшкодування. Збиток від зменшення корисності сторнується тільки тоді, коли балансова вартість активу не перевищує балансову вартість, яка була б визначена, за вирахуванням зносу або амортизації, якби не був визнаний збиток від зменшення корисності.

Припинення визнання фінансових активів та фінансових зобов'язань

Фінансові активи

Припинення визнання фінансового активу (або частини фінансового активу чи частини групи подібних фінансових активів) відбувається у разі, якщо:

- закінчився строк дії прав на отримання грошових потоків від фінансового активу;
- Банк передав права на отримання грошових надходжень від такого активу, або якщо Банк зберіг права на отримання грошових потоків від активу, але взяв на себе контрактне зобов'язання перерахувати їх у повному обсязі третій стороні на умовах «транзитної угоди»;
- Банк або (а) передав практично всі ризики та вигоди, пов'язані з активом, або (б) не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, але передав контроль над цим активом.

У разі, якщо Банк передав свої права на отримання грошових потоків від активу, і при цьому не передав і не зберіг практично всіх ризиків та вигод, пов'язаних з активом, а також не передав контроль над активом, такий актив продовжує відображатись в обліку в межах подальшої участі Банку у цьому активі. Подальша участь Банку в активі, оцінюється за меншим із значень: первісною балансовою вартістю активу або максимальною сумою компенсації, яка може бути пред'явлена Банку до сплати.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Фінансові зобов'язання

Припинення визнання фінансового зобов'язання відбувається у разі виконання, анулювання чи закінчення строку дії відповідного зобов'язання.

При заміні одного існуючого фінансового зобов'язання іншим зобов'язанням перед тим самим кредитором на суттєво відмінних умовах або в разі внесення суттєвих змін до умов існуючого зобов'язання, припиняється визнання первісного зобов'язання, а нове відображається в обліку з визнанням різниці в балансовій вартості зобов'язань у складі прибутку або збитку.

Оподаткування

Розрахунок поточних витрат з податку на прибуток здійснюється відповідно до податкового законодавства України.

Поточний податок залежить від оподатковуваного прибутку за рік. Оподатковуваний прибуток відрізняється від чистого прибутку, відображеного у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід, оскільки не включає статті доходів або витрат, які оподатковуються або відносяться на витрати для цілей оподаткування у інші роки, а також не включає статті, які ніколи не враховуються для цілей оподаткування. Оподатковуваний прибуток Банку визначається шляхом коригування фінансового результату, вказаного у фінансовій звітності Банку відповідно до Міжнародних стандартів фінансової звітності, на різниці, які виникають відповідно до положень Податкового кодексу України. Зобов'язання Банку за поточними податками розраховуються з використанням ставок з податку на прибуток, які діяли протягом звітних періодів.

Відстрочені податкові активи та зобов'язання розраховуються стосовно всіх тимчасових різниць за методом балансових зобов'язань. Відстрочений податок на прибуток відображається стосовно всіх тимчасових різниць, що виникають між податковою базою активів та зобов'язань та їх балансовою вартістю для цілей фінансової звітності, за винятком випадків, коли відстрочений податок на прибуток виникає в результаті первісного відображення гудвлу, активу або зобов'язання за операцією, що не являє собою об'єднання компаній, і яка на момент здійснення не впливає ані на обліковий прибуток, ані на оподатковуваний прибуток чи збиток.

Відстрочені податкові активи відображаються лише тоді, коли існує ймовірність отримання у майбутньому оподатковуваного прибутку, за рахунок якого можна здійснити залік тимчасових різниць, що зменшують податкову базу. Відстрочені податкові активи та зобов'язання визначаються за ставками податку, що встановлюються податковим законодавством України у відповідні податкові звітні періоди.

Також в Україні податковим законодавством передбачено інші податки та збори. Ці податки відображаються в складі адміністративних та операційних витрат.

Інвестиційна нерухомість

Інвестиційна нерухомість, яка складається із офісних приміщень, утримується для отримання доходів від довгострокової оренди або збільшення вартості і не займається Банком. Інвестиційна нерухомість спочатку оцінюється за первісною вартістю, включно з витратами на здійснення операції. Після первісного визнання інвестиційна нерухомість відображається за справедливою вартістю, яка визначається на основі ринкових даних у результаті оцінки, проведеної незалежними оцінювачами, за вирахуванням накопичених у подальшому збитків від знецінення. Переоцінка здійснюється із достатньою регулярністю для того, щоб балансова вартість не відрізнялась істотно від тієї, яка була б визначена із використанням справедливої вартості на звітну дату. Прибутки та збитки, які виникають у результаті змін справедливої вартості інвестиційної нерухомості, включаються до складу прибутку або збитку того періоду, в якому вони виникають.

Основні засоби

Основні засоби (окрім будівель та земельних ділянок) відображаються за історичною вартістю, за вирахуванням накопиченої амортизації та визнаного збитку від знецінення, якщо такий є.

Після первісного визнання за собівартістю будівлі та земельні ділянки відображаються за переоціненою вартістю, що являє собою справедливу вартість на дату переоцінки за вирахуванням подальшої накопиченої амортизації і будь-яких подальших накопичених збитків від зменшення корисності. Переоцінка проводиться досить часто, щоб уникнути суттєвих розбіжностей між справедливою вартістю переоціненого активу і його балансовою вартістю.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Приріст вартості від переоцінки відображається у складі іншого сукупного доходу, за вирахуванням сум відновлення попереднього зменшення вартості цього активу, раніше відображеного у складі прибутку або збитку. В цьому випадку сума збільшення вартості активу відображається у складі прибутку або збитку. Зменшення вартості активу в результаті переоцінки визнається у складі прибутку або збитку, за винятком безпосереднього заліку такого зменшення проти попереднього приросту вартості по тому самому активу, визнаному у складі резерву переоцінки основних засобів.

Крім цього, накопичений знос на дату переоцінки виключається з одночасним зменшенням балансової вартості активу, і отримана сума перераховується виходячи з переоціненої суми активу. При вибутті активу відповідна сума, включена до резерву з переоцінки, переноситься до складу нерозподіленого прибутку.

Нарахування амортизації починається з першого числа місяця, наступного за місяцем, в якому об'єкт основних засобів і нематеріальних активів став придатним для корисного використання, і припиняється, починаючи з першого числа місяця, наступного за місяцем вибуття об'єкта основних засобів і нематеріальних активів.

Амортизація об'єкта основних засобів і нематеріальних активів нараховується виходячи з нового строку корисного використання, починаючи з місяця, наступного за місяцем зміни строку корисного використання.

Амортизація нараховується прямолінійним методом протягом таких очікуваних строків корисної служби активів:

	Роки
Будівлі	50
Меблі та обладнання	2-5
Поліпшення орендованого майна	Протягом строку дії відповідного договору оренди
Транспортні засоби	2-5

Залишкова вартість, строки корисної служби та методи нарахування амортизації активів переглядаються наприкінці кожного звітного року і коригуються за необхідності.

Витрати на ремонтно-відновлювальні роботи відображаються у складі інших операційних і адміністративних витрат у періоді, в якому такі витрати були понесені, крім випадків, коли такі витрати підлягають капіталізації.

Нематеріальні активи

Нематеріальні активи включають придбане програмне забезпечення. Нематеріальні активи, придбані окремо, первісно визнаються за вартістю придбання. Після первісного визнання нематеріальні активи відображаються за фактичною вартістю за вирахуванням накопиченої амортизації та накопичених збитків від зменшення корисності. Нематеріальні активи мають обмежені або невизначені строки корисної служби. Нематеріальні активи з обмеженим строком корисної служби амортизуються протягом строку корисної служби, що становить 3 роки, і аналізуються на предмет зменшення корисності у випадку наявності ознак можливого зменшення корисності нематеріального активу. Строки та порядок амортизації нематеріальних активів з обмеженим строком корисної служби аналізуються принаймні щорічно наприкінці кожного звітного року.

Об'єкт основних засобів та нематеріальних активів припиняє визнаватися після вибуття або коли більше не очікується отримання майбутніх економічних вигод від продовження використання цього активу.

Результат від реалізації основних засобів, який розраховується як різниця між сумою отриманих коштів і балансовою вартістю активів, визнається у звіті про прибутки і збитки та інший сукупний дохід.

Інше майно

Банк визнає у складі іншого майна необоротні активи, які набув у власність шляхом реалізації права заставодержателя та утримує з метою подальшого продажу. Такі активи не відповідають критеріям визнання активів, утримуваних для продажу, та не можуть бути визнані необоротними активами для використання в поточній діяльності або інвестиційною нерухомістю. Такі активи оцінюються за найменшою з двох величин - собівартістю або чистою вартістю реалізації.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Резерви

Резерви визнаються, коли внаслідок певних подій у минулому Банк має поточне юридичне або дійсне зобов'язання, для врегулювання якого, з великим ступенем вірогідності, буде необхідне вибуття ресурсів, які містять у собі певні економічні вигоди, і суму зобов'язання можна достовірно оцінити.

Величина визнаних резервів – це найкраща оцінка суми, необхідної для погашення поточних зобов'язань на кінець звітного періоду, з врахуванням ризиків та невизначеності, пов'язаних із зобов'язаннями. Якщо величина резервів розрахована з використанням оцінок грошових потоків, необхідних для погашення поточних зобов'язань, то балансова вартість резервів визначається як дисконтована вартість таких грошових потоків (якщо вплив зміни вартості грошей в часі є суттєвим).

Коли очікується, що деякі або всі економічні вигоди, необхідні для погашення зобов'язань, будуть частково або повністю відшкодовані третьою стороною, то визнається дебіторська заборгованість, за умови повної впевненості в отриманні відшкодування та можливості достовірної оцінки суми такої дебіторської заборгованості.

Зобов'язання з пенсійного забезпечення та інших виплат

Банк проводить визначені відрахування до Державної пенсійної системи України, яка вимагає від роботодавця здійснення поточних внесків, що розраховуються як відсоток від загальної суми заробітної плати. Ці витрати відносяться до періоду, в якому заробітна плата нараховується.

Статутний капітал та інші резерви

Прості та привілейовані акції відображаються у складі капіталу.

Набуті права власності на акції – набуття права власності на акції власної емісії Банку вираховується безпосередньо з капіталу. Прибуток чи збиток, що виникає в результаті придбання, продажу, випуску або анулювання власних акцій Банку, не відображається у складі прибутку чи збитку.

Сума перевищення отриманих коштів над номінальною вартістю випущених акцій відображається як додатковий сплачений капітал.

Інші резерви – резерви, відображені у складі капіталу (іншого сукупного доходу) в звіті про фінансовий стан Банку, включають резерв переоцінки інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, та резерв переоцінки будівель, який включає резерв переоцінки землі та будівель.

Прибуток чи збиток, що виникає внаслідок операцій з акціонерами Банку, визнається в складі власного капіталу як «Результат від операцій з акціонерами».

Звітність за сегментами

Сегментна звітність Банку ґрунтуються на таких операційних сегментах: фізичні особи, юридичні особи, клієнти малого та середнього бізнесу, фінансові установи, управління активами та інше.

Умовні зобов'язання

Умовні зобов'язання не відображаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких зобов'язань надається, за винятком випадків, коли відтік ресурсів для виконання таких зобов'язань є малойmovірним. Умовні активи не визнаються у звіті про фінансовий стан. Розкриття інформації щодо таких активів надається, коли надходження пов'язаних із ними економічних вигід є ймовірним.

Визнання доходів та витрат

Доходи визнаються, якщо існує висока вірогідність того, що Банк отримає економічні вигоди, а доходи можуть бути достовірно визначені.

Процентні доходи та витрати визнаються за методом нарахування з використанням методу ефективного відсотка. Метод ефективного відсотка – це метод визначення амортизованої собівартості фінансового активу або фінансового зобов'язання (або групи фінансових активів або фінансових зобов'язань) та розподілення процентних доходів або витрат протягом відповідного періоду.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Ефективний відсоток – це ставка, яка забезпечує точне приведення вартості очікуваних майбутніх грошових виплат або надходжень протягом очікуваного строку використання фінансового інструмента або, якщо доцільно, протягом коротшого періоду, до чистої балансової вартості фінансового активу або фінансового зобов'язання.

Банк включає до розрахунку ефективного відсотка всі сплачені та/або отримані комісії, збори та витрати на операцію, що є невід'ємною частиною доходу/витрат фінансового інструмента, а саме:

- a) комісії за ініціювання фінансового інструмента, що отримані/сплачені Банком і пов'язані зі створенням або придбанням такого фінансового інструмента;
- b) комісії, що отримані/сплачені Банком за зобов'язання з кредитування під час ініціювання або придбання кредиту як компенсація за участь у придбанні фінансового інструмента, якщо є ймовірність того, що кредитний договір буде укладено;
- v) комісії, що отримані/сплачені Банком під час випуску боргових зобов'язань, що обліковуються за амортизованою собівартістю.

Доходи за борговими фінансовими інструментами відображаються з використанням методу ефективного відсотка, за виключенням фінансових активів, що відображаються за справедливою вартістю через прибутки та збитки.

При списанні (частковому списанні) фінансового активу або групи аналогічних фінансових активів у результаті збитку від знецінення, процентні доходи визнаються у подальшому з використанням процентної ставки, яка застосувалася для дисконтування майбутніх грошових потоків з метою оцінки збитку від знецінення.

Проценти отримані від активів, що оцінюються за справедливою вартістю, класифікуються як процентні доходи.

Комісійні доходи і витрати (далі – «комісії») – доходи і витрати за наданими/отриманими послугами, сума яких обчислюється пропорційно сумі активу або зобов'язання чи є фіксованою.

Коли існує вірогідність, що зобов'язання з кредитування приведе до укладання конкретного кредитного договору або надання траншу кредиту, плата за зобов'язання з кредитування включається до доходів майбутніх періодів разом з відповідними прямыми витратами та визнається як коригування ефективного відсотка за наданим кредитом. Коли малоймовірно, що зобов'язання з кредитування приведе до укладання конкретного кредитного договору або надання траншу кредиту, плата за зобов'язання визнається у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід протягом періоду, який залишився до кінця виконання даного зобов'язання. Коли спливає строк зобов'язання з кредитування, а кредитний договір так і не укладається або транш кредиту не був наданий, комісійні доходи за зобов'язаннями з кредитування визнаються у звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід після завершення цього строку. Комісія за обслуговування кредиту визнається як дохід під час надання послуг. Усі інші комісії визнаються після надання відповідних послуг.

Інші доходи визнаються у прибутках та збитках, коли завершується відповідна операція.

Застосування нових та переглянутих Міжнародних стандартів фінансової звітності («МСФЗ»)

Нові прийняті і переглянуті МСФЗ

Нижче наведено нові стандарти і інтерпретації, що були випущені, але ще не вступили в силу на дату публікації фінансової звітності Банку. Банк планує застосовувати ці стандарти після їх вступу в силу.

МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти»

В травні 2017 року Рада з МСФЗ випустила МСФЗ (IFRS) 17 «Страхові контракти», новий всеосяжний стандарт фінансової звітності для страхових контрактів, який розглядає питання визнання і оцінки, подання та розкриття інформації. Коли МСФЗ (IFRS) 17 вступить в силу, він замінить собою МСФЗ (IFRS) 4 «Страхові контракти», який був випущений в 2005 році. МСФЗ (IFRS) 17 застосовується до всіх видів договорів страхування (тобто страхування життя і страхування, відмінне від страхування життя, пряме страхування і перестрахування) незалежно від виду організації, яка випускає їх, а також до певних гарантій і фінансових інструментів з умовами дискреційного участі.

Є кілька винятків зі сфери застосування стандарту. МСФЗ (IFRS) 17 встановлює нові облікові вимоги до банківських продуктів з характеристиками договорів страхування, що може вплинути на визначення того, які інструменти або їх складові будуть відноситись до сфери застосування МСФЗ (IFRS) 9 чи МСФЗ (IFRS) 17.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Кредитні картки та аналогічні продукти, які надають страхове покриття: більшість емітентів таких продуктів можуть продовжувати застосовувати наявний порядок обліку та обліковувати їх в якості фінансових інструментів відповідно до МСФЗ (IFRS) 9. МСФЗ (IFRS) 17 виключає із сфери свого застосування договори кредитних карт (або аналогічні договори, якими закріплено кредитні відносини або відносини із обслуговуванням платежів), котрі відповідають визначенням договору страхування, виключно тільки в такому випадку, якщо організація не відображає оцінку страхового ризику, пов'язаного з окремим клієнтом, при визначені ціни договору з цим клієнтом.

Коли страхове покриття надається в рамках договірних відносин по кредитній карті, емітент повинен:

- відокремити страховий компонент та застосовувати до нього МСФЗ (IFRS) 17;
- застосовувати інші стандарти (наприклад МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти», МСФЗ (IFRS) 15 «Дохід від договорів з клієнтами» або МСБО (IAS) 37 «Забезпечення, умовні зобов'язання та умовні активи») до решти компонентів.

Договори позики, які відповідають визначенням договору страхування, але обмежують суму компенсації по страховим випадкам сумаю, яка б протилежному випадку була б потрібна для врегулювання зобов'язання держателя страхового полісу, створеною цим договором: емітенти таких позик (наприклад, позик за якими передбачено вивільнення від їх погашення в випадку смерті позичальника) мають право вибору застосовувати МСФЗ (IFRS) 9 чи МСФЗ (IFRS) 17. Таке рішення приймається на рівні портфелю та не підлягає перегляду.

МСФЗ (IFRS) 17 набуває чинності починаючи з 1 січня 2023 року або після цієї дати, при цьому необхідне подання порівняльної інформації. Допускається застосування до цієї дати за умови, що організація також застосовує МСФЗ (IFRS) 9 і МСФЗ (IFRS) 15 на дату першого застосування. Банк продовжує оцінювати можливий вплив застосування МСФЗ (IFRS) 17 на свою фінансову звітність.

Поправки до МСБО (IAS) 1 «Класифікація зобов'язань як короткострокові та довгострокові»

В січні 2020 року Рада з МСФЗ опублікувала поправки до пунктів 69-76 МСБО (IAS) 1, в яких надані уточнення щодо класифікації поточних та довгострокових зобов'язань. Зокрема:

- що вважається правом відстрочити врегулювання зобов'язання;
- право відстрочити врегулювання зобов'язання повинно існувати на кінець звітного періоду;
- класифікація залежить тільки від наявності такого права і не залежить від ймовірності того, чи планує компанія скористатися цим правом;
- умови зобов'язання не впливатимуть на його класифікацію, за виключенням похідного фінансового інструменту вбудованого в конвертоване зобов'язання, який сам по собі буде пайовим інструментом.

Дані поправки вступають в силу по відношенню до річних звітних періодів, починаючи з 1 січня 2023 року або після цієї дати, та застосовуються ретроспективно. Наразі Банк аналізує можливий вплив даних поправок на діючу класифікацію зобов'язань та необхідність перегляду умов по існуючим договорам позики.

Поправки до МСБО (IAS) 16 «Основні засоби»

В травні 2020 року Рада з МСФЗ опублікувала документ «Основні засоби: надходження до використання за призначенням», згідно якого організаціям заборонено враховувати з початкової вартості об'єкта основних засобів будь-які надходження від продажу виробів, вироблених у процесі доставки об'єкта до його місцезнаходження та приведення його до стану, необхідного для його експлуатації у спосіб, визначений управлінським персоналом. Натомість, організація визнаватиме надходження від продажу таких виробів, а також вартість виробництва цих виробів у складі прибутку або збитку.

Дані поправки вступлять в силу по відношенню до річних звітних періодів, починаючи з 1 січня 2022 року або після цієї дати, та застосовуються ретроспективно до тих об'єктів основних засобів, які стали доступні для використання на дату початку (або після неї) найбільш раннього із представлених в фінансовій звітності періодів, в якому організація застосовує поправки. Очікується, що дані поправки не матимуть істотного впливу на фінансову звітність Банку.

Поправки до МСБО (IAS) 37 «Обтяжливі контракти – витрати на виконання договору»

В травні 2020 року Рада з МСФЗ опублікувала поправки до МСБО (IAS) 37, в яких надається роз'яснення які витрати організація повинна враховувати при оцінці контракту з метою визначення, чи є контракт обтяжливим.

Поправки передбачають застосування підходу, що базується на «витратах, безпосередньо пов'язаних з контрактом». Витрати, безпосередньо пов'язані з контрактом, включають як додаткові витрати на виконання цього контракту, так і розподілені інші витрати, безпосередньо пов'язані із виконанням контракту. Загальні та адміністративні витрати, які не пов'язані безпосередньо з контрактом, включаються, окрім випадків коли вони безпосередньо підлягають відшкодуванню контрагентом за контрактом.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Дані поправки вступлять в силу по відношенню до річних звітних періодів, починаючи з 1 січня 2022 року або після цієї дати. Банк буде застосовувати дані поправки до контрактів, за якими він ще не виконав всі свої зобов'язання на дату початку звітного періоду, в якому Банк застосовує дані поправки.

МСФЗ (IFRS) 9 «Фінансові інструменти» - «Комісійна винагорода при проведенні «тесту 10%» для припинення визнання фінансових зобов'язань»

Рада з МСФЗ, в рамках процесу щорічних удосконалень МСФЗ, період 2018-2020 років, оприлюднила поправку до МСФЗ (IFRS) 9. Поправкою надано уточнення складових суми комісії, які організація враховує при визначенні суттєвості змін умов нового чи модифікованого фінансового зобов'язання в порівнянні з первісним фінансовим зобов'язанням. До таких комісій включаються тільки ті комісії, які сплачені чи одержані між позичальником та кредитодавцем, включно з комісіями, сплаченими або одержаними позичальником або кредитодавцем від імені іншої сторони. Організація повинна застосовувати дану поправку по відношенню до фінансових зобов'язань, які були модифіковані або замінені на дату початку (чи після неї) річного звітного періоду, в якому організація вперше застосовує дану поправку.

Дана поправка вступить в силу по відношенню до річних звітних періодів, починаючи з 1 січня 2022 року або після цієї дати. Допускається дострокове застосування. Банк застосує дану поправку до фінансових зобов'язань, які були модифіковані чи замінені на дату початку (чи після неї) річного звітного періоду, в якому він вперше застосує дану поправку. Очікується, що дана поправка не матиме істотного впливу на фінансову звітність Банку.

Поправки до МСБО (IAS) 8 – «Визначення облікових оцінок»

В лютому 2021 року Рада з МСФЗ оприлюднила поправки до МСБО (IAS) 8, якими введено поняття «облікові оцінки». В поправках надається роз'яснення щодо відмінностей між змінами в облікових оцінках та облікових політиках та виправленням помилок. Орім того, в поправках надається пояснення як організації застосовують методики оцінки та вхідні данні для розроблення облікових оцінок.

Поправки вступлять в силу по відношенню до річних звітних періодів, починаючи з 1 січня 2023 року або після цієї дати, та будуть застосовуватись до змін в обліковій політиці чи змін облікових оцінок, які відбудуться на дату початку вказаного періоду або після неї. Дозволяється дострокове застосування, за умови розкриття такого факту.

Очікується, що дана поправка не матиме істотного впливу на Банк.

Поправки до МСБО (IAS) 1 та Практичним рекомендаціям №2 із застосування МСФЗ – «Розкриття інформації про облікову політику»

В лютому 2021 року Рада з МСФЗ оприлюднила поправки до МСБО (IAS) 1 та Практичним рекомендаціям №2 із застосування МСФЗ «Формування суджень щодо суттєвості», які включають керівництво та приклади, що допомагають організаціям застосовувати судження про суттєвість при розкритті інформації про облікову політику. Поправки мають допомогти організаціям розкривати більш корисну інформацію про облікову політику, за рахунок заміни вимоги про розкриття організаціями «суттєвих положень» облікової політики на вимогу розкриття «суттєвої інформації» про облікову політику, а також за рахунок того, як організації повинні застосовувати термін суттєвості при прийнятті рішень про розкриття інформації про облікову політику.

Поправки можуть бути застосовані до річних звітних періодів, починаючи з 1 січня 2023 року або після цієї дати, з можливістю дострокового застосування. Оскільки, поправки до Практичних рекомендацій №2 із застосування МСФЗ містять необов'язкове керівництво щодо застосування визначення суттєвості до інформації про облікову політику, обов'язкова дата застосування цих поправок відсутня.

Наразі, Банк проводить оцінку впливу цих поправок на розкриття інформації про облікову політику Банку.

5. Суттєві облікові судження та оцінки

Підготовка фінансової звітності згідно з МСФЗ вимагає від керівництва Банку формування суджень, оцінок та припущення, які впливають на застосування облікових політик, а також на суми активів, зобов'язань, доходів та витрат, відображені у фінансовій звітності. Оцінки та пов'язані з ними припущення ґрунтуються на історичному досвіді та інших факторах, які вважаються обґрунтованими за даних обставин, результатами яких формують основу суджень стосовно балансової вартості активів та зобов'язань, яка не є очевидною з інших джерел. Хоча ці оцінки ґрунтуються на найкращому розумінні керівництвом поточних подій та операцій, фактичні результати можуть суттєво відрізнятися від цих оцінок.

Зокрема, інформація про суттєві сфери невизначеності оцінок та критичних суджень при застосуванні принципів облікової політики представлена далі.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Основні оцінки облікової політики

Справедлива вартість фінансових інструментів

Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, кредити клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток та похідні фінансові інструменти відображені за їхньою справедливою вартістю.

Банк вважає, що бухгалтерські оцінки та припущення, які мають відношення до оцінки фінансових інструментів, де ринкові котирування недоступні, є ключовим джерелом невизначеності оцінок, тому що: (а) вони з високим ступенем ймовірності піддаються змінам з плином часу, оскільки оцінки базуються на припущеннях керівництва щодо процентних ставок, волатильності, змін валютних курсів, показників кредитоспроможності контрагентів, коригувань при оцінці інструментів, а також специфічних особливостей операцій; та (б) вплив зміни в оцінках на активи, відображені в звіті про фінансовий стан, а також на доходи/витрати може бути значним.

Якби керівництво використовувало інші припущення щодо процентних ставок, волатильності, курсів обміну валют, кредитного рейтингу контрагента, дати оферти і коригувань при оцінці інструментів, їх вартість могла б суттєво відрізнятися від тієї, що відображена в фінансовій звітності.

Оціночні резерви під очікувані кредитні збитки

Оцінка збитків згідно з МСФЗ (IFRS) 9 за всіма категоріями фінансових активів вимагає застосування судження, зокрема, при визначенні ОКЗ та оцінці значного збільшення кредитного ризику необхідно оцінити величину і строки виникнення майбутніх грошових потоків і вартість забезпечення. Такі попередні оцінки залежать від ряду факторів, зміни в яких можуть привести до різних сум оціночних резервів під знецінення.

Зокрема, значні збої в роботі бізнесу можуть привести до виникнення проблем з ліквідністю у деяких організацій та споживачів. Погіршення кредитної якості кредитних портфелів та торгової дебіторської заборгованості (не зважаючи на все інше) в результаті пандемії COVID-19 може мати значний вплив на оцінку ОКЗ Банком.

Розрахунки ОКЗ Банку є результатом складних моделей, що включають ряд базових припущень щодо вибору змінних вихідних даних і їх взаємозалежностей. До елементів моделей розрахунку ОКЗ, які вважаються судженнями і розрахунковими оцінками, відносяться наступні:

- критерії, які використовуються Банком для оцінки того, чи мало місце значне збільшення кредитного ризику, в результаті чого оціночний резерв під знецінення фінансових активів повинен визнаватись в сумі, що дорівнює ОКЗ за весь термін, і якіна оцінка;
- об'єднання фінансових активів в групи, коли ОКЗ по ним оцінюються на груповій основі;
- розробка моделей розрахунку ОКЗ, включаючи різні формули і вибір вхідних даних;
- визначення взаємозв'язків між макроекономічними сценаріями і економічними даними, наприклад, рівнем безробіття і вартістю забезпечення, а також вплив на показники ймовірності дефолту (PD), величину, схильну до ризику дефолту (EAD) та рівень втрат при дефолті (LGD);
- вибір прогнозних макроекономічних сценаріїв і їх зважування з урахуванням ймовірності для отримання економічних вихідних даних для моделей оцінки ОКЗ.

Детальна інформація представлена в Примітках 10 і 29.

Справедлива вартість будівель та земельних ділянок

Як зазначено у Примітці 4, будівлі та земельні ділянки відображені за переоціненою вартістю за вирахуванням накопичених у подальшому зносу та збитків від зменшення корисності. Для визначення справедливої вартості застосовувався переважно порівняльний підхід до оцінки. Порівняльний підхід до оцінки ґрунтуються на аналізі результатів порівнянних продажів аналогічних будівель. Оцінка справедливої вартості будівель та земельних ділянок вимагає формування суджень та застосування припущень щодо порівнянності об'єктів майна та інших факторів. Для оцінки справедливої вартості об'єктів нерухомості керівництво залишає зовнішніх незалежних оцінювачів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

6. Інформація за сегментами

Для цілей управління Банк визначив п'ять операційних сегментів, виходячи з продуктів та послуг:

Юридичні особи:	Переважно надання кредитів, обслуговування депозитів та поточних рахунків юридичних осіб та клієнтів- установ.
Клієнти малого та середнього бізнесу (надалі – «МСБ»):	Переважно обслуговування клієнтів за цільовими програмами кредитування, депозитів та поточних рахунків клієнтів, діяльність яких відповідає певним критеріям та межам.
Фізичні особи:	Переважно обслуговування депозитів фізичних осіб, надання споживчих кредитів, овердрафтів, обслуговування кредитних карт та здійснення грошових переказів.
Фінансові установи:	Переважно розміщення та залучення коштів від інших фінансових установ.
Управління активами та інше:	Фінансові та інші центральні функції.

Керівництво здійснює моніторинг операційних результатів діяльності кожного з підрозділів окремо для цілей прийняття рішень про розподіл ресурсів та оцінки результатів їх діяльності. Результати діяльності сегментів визначаються інакше, ніж у фінансовій звітності, як видно з таблиці нижче. Облік податків на прибуток здійснюється на груповій основі, і вони не розподіляються між операційними сегментами.

Подана нижче інформація за сегментами відображається на основі, що використовується особою, яка відповідає за прийняття операційних рішень для оцінки діяльності згідно з МСФЗ (IFRS) 8 «Операційні сегменти». Керівництво перевіряє окрему фінансову інформацію по кожному з сегментів, включаючи оцінку операційних результатів діяльності, активів та зобов'язань. Управління сегментами здійснюється, головним чином, на основі результатів їх діяльності без аналізу фінансування між сегментами та доходів і витрат між ними.

Протягом 9 місяців 2022 року Банк отримав доходи від операцій з одним клієнтом у сумі 290 231 тис. грн. Протягом 9 місяців 2021 року Банк отримав доходи від операцій з одним клієнтом у сумі 130 429 тис. грн.

У таблицях нижче подано інформацію про доходи та витрати та про окремі активи та зобов'язання стосовно операційних сегментів Банку.

30 вересня 2022	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами та інше	Всього
Доходи						
Процентний дохід	3 751 238	936 748	424 726	139 065	2 686 134	7 937 911
Комісійні доходи	527 052	334 370	527 090	166 077	200 421	1 755 010
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	197 808	11 177	153 246	–	(79 373)	282 858
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	–	–	–	–	206 995	206 995
Зміни очікуваних кредитних збитків за іншими активами та інші резерви	130 711	(10 028)	(11 016)	(20)	(13 043)	96 604
Чисті прибутки від інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	–	–	–	–	28 892	28 892
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості	–	–	–	–	9 484	9 484
Чисті прибутки в результаті припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю	441	454	5 008	–	–	5 903
Інші доходи	35 163	24 146	84 032	–	39 758	183 099
Всього доходів	4 642 413	1 296 867	1 183 086	305 122	3 079 268	10 506 756
Витрати						
Процентні витрати	(1 852 223)	(321 636)	(487 423)	(1 501 359)	(9 516)	(4 172 157)
Комісійні витрати	(111 262)	(15 083)	(284 861)	(162 135)	(63 766)	(637 107)
Витрати за кредитними збитками	(4 369 951)	(757 277)	(500 129)	(2 270)	(135 781)	(5 765 408)
Витрати на персонал	(544 759)	(376 963)	(829 046)	(36 288)	(148 719)	(1 935 775)
Знос та амортизація	(61 367)	(26 669)	(99 025)	(2 649)	(6 513)	(196 223)
Амортизація активів з права користування	(18 819)	(8 317)	(37 431)	(847)	(3 667)	(69 081)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

30 вересня 2022	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами та інше	Всього
Чисті прибутки/(збитки) в результаті припинення визнання фінансових зобов'язань	237	92	47	(703)	-	(327)
Результат від операцій за наданими кредитами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки	-	(2 762)	-	-	-	(2 762)
Інші операційні витрати	(244 938)	(136 273)	(624 579)	(11 798)	(72 504)	(1 090 092)
Всього витрат	(7 203 082)	(1 644 888)	(2 862 447)	(1 718 049)	(440 466)	(13 868 932)
Результати сегменту	(2 560 669)	(348 021)	(1 679 361)	(1 412 927)	2 638 802	(3 362 176)
Відшкодування/(витрати) з податку на прибуток					3 179	3 179
Прибуток/(збиток) за період					2 641 981	(3 358 997)
Активи сегменту	54 532 545	11 540 128	4 595 305	32 788 498	43 100 627	146 557 103
Зобов'язання сегменту	(70 304 889)	(16 033 316)	(30 548 759)	(7 503 121)	(15 883 871)	(140 273 956)
Інша інформація за сегментом						
Капітальні витрати	56 874	24 276	86 612	2 276	4 553	174 591
30 вересня 2021/ 31 грудня 2021	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами та інше	Всього
Доходи						
Процентний доход	2 381 926	663 402	494 262	28 412	3 005 954	6 573 956
Комісійні доходи	568 250	317 682	492 447	96 033	147 005	1 621 417
Чисті прибутки від інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	-	-	-	227 723	227 723
Результат від операцій з похідними фінансовими інструментами	-	-	-	-	180 540	180 540
Чисті прибутки/(збитки) від операцій з іноземними валютами та банківськими металами	86 327	3 542	79 981	-	(79 298)	90 552
Чисті прибутки в результаті припинення визнання фінансових активів, що оцінюються за амортизованою собівартістю	7 079	527	7 865	-	-	15 471
Чисті прибутки від інвестиційної нерухомості	-	-	-	-	9 994	9 994
Чисті прибутки в результаті припинення визнання фінансових зобов'язань	117	201	168	8	-	494
Інші доходи	17 293	51 492	50 048	-	107 392	226 225
Всього доходів	3 060 992	1 036 846	1 124 771	124 453	3 599 310	8 946 372
Витрати						
Процентні витрати	(1 529 430)	(203 595)	(785 338)	(155 694)	(14 317)	(2 688 374)
Комісійні витрати	(99 643)	(20 606)	(180 167)	(94 983)	(117 629)	(513 028)
Витрати на персонал	(405 254)	(246 909)	(623 052)	(22 354)	(156 099)	(1 453 668)
Витрати за кредитними збитками	(1 022 994)	479 990	(4 839)	(2 907)	(203 655)	(754 405)
Зміни очікуваних кредитних збитків за іншими активами та інші резерви	(286 353)	(5 800)	(428)	6	22 008	(270 567)
Знос та амортизація	(52 201)	(22 555)	(90 308)	(1 971)	(9 223)	(176 258)
Амортизація активів з права користування	(10 634)	(4 958)	(29 613)	(371)	(15 022)	(60 598)
Результат від операцій за наданими кредитами, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки/збитки	-	(3 472)	-	-	-	(3 472)
Збиток від первісного визнання фінансових активів	-	-	(1 532)	-	-	(1 532)
Інші операційні витрати	(93 342)	(98 333)	(457 346)	(5 274)	(147 938)	(802 233)
Всього витрат	(3 499 851)	(126 238)	(2 172 623)	(283 548)	(641 875)	(6 724 135)
Результати сегменту	(438 859)	910 608	(1 047 852)	(159 095)	2 957 435	2 222 237

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

30 вересня 2021/ 31 грудня 2021	Юридичні особи	МСБ	Фізичні особи	Фінансові установи	Управління активами та інше	Всього
Витрати з податку на прибуток					(474 450)	(474 450)
Прибуток за період					2 482 985	1 747 787
Активи сегменту	43 269 423	8 236 470	5 700 211	26 117 314	39 948 098	123 271 516
Зобов'язання сегменту	(57 964 877)	(11 659 821)	(27 599 176)	(6 747 843)	(7 668 897)	(111 640 614)
Інша інформація за сегментом						
Капітальні витрати	15 515	5 973	34 946	509	1 320	58 263

7. Грошові кошти та їх еквіваленти

Грошові кошти та їх еквіваленти включають:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Поточні рахунки в інших кредитних установах	30 958 550	21 027 557
Поточні рахунки у Національному банку України	6 687 727	1 594 725
Грошові кошти у касі	4 631 676	2 566 879
Депозитні сертифікати НБУ (овернайт)	3 005 671	5 004 384
Строкові депозити в кредитних установах зі строком погашення до 90 днів	365 818	–
	45 649 442	30 193 545
Мінус – резерв під зменшення корисності	(12 801)	(5 442)
Грошові кошти та їх еквіваленти	45 636 641	30 188 103

Поточні рахунки у Національному банку України являють собою кошти, розміщені для забезпечення щоденних розрахунків та інших операцій Банку. Обмеження щодо користування коштами, розміщеними на поточних рахунках в Національному банку України, відсутні.

Станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років Банк виконував вимоги Національного банку України щодо обов'язкових резервів.

Зміни очікуваних кредитних збитків за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 та 2021 років були такими:

	Стадія 1
На 1 січня 2022 року	5 442
Нові створені або придбані активи	207
Активи, які були погашені	(20)
Зміна очікуваних кредитних збитків	5 227
Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць	5 414
Курсові різниці	1 945
	12 801
На 30 вересня 2022 року	

	Стадія 1
На 1 січня 2021 року	3 524
Нові створені або придбані активи	204
Активи, які були погашені	–
Зміна очікуваних кредитних збитків	2 759
Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць	2 963
Курсові різниці	(367)
	6 120
На 30 вересня 2021 року	

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

8. Кошти у кредитних установах

Кошти у кредитних установах включають:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Кошти за угодами зворотного РЕПО	429 533	487 776
Поточні рахунки у кредитних установах у банківських металах	252 991	191 873
Строкові кошти зі строком погашення понад 90 днів або просрочені	14 522	10 832
Інші кошти у кредитних установах	330 402	4 404 888
	1 027 448	5 095 369
Мінус – очікувані кредитні збитки	(15 285)	(14 219)
Кошти у кредитних установах	1 012 163	5 081 150

Станом на 30 вересня 2022 року кошти у кредитних установах обліковуються за амортизованою собівартістю, за виключенням поточних рахунків в інших кредитних установах у банківських металах в сумі 252 991 тис. грн. (2021: 191 873 тис. грн.), які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки.

Станом на 30 вересня 2022 року прострочені кошти в кредитних установах складають 14 522 тис. грн. (2021: 10 832 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2022 року кошти у кредитних установах у сумі 758 123 тис. грн. (або 73,79% від загальної суми коштів у кредитних установах), були розміщені в трьох банках (2021: 4 606 625 тис. грн., в трьох банках або 90,41% загальної суми коштів у кредитних установах).

Станом на 30 вересня 2022 року кошти за угодами зворотного РЕПО були забезпечені ОВДП справедливою вартістю 483 585 тис. грн. (2021: 522 172 тис. грн.).

Інші кошти у кредитних установах включають гарантійні депозити, розміщені переважно у зв'язку з клієнтськими операціями, як, наприклад, акредитиви, гарантії виконання зобов'язань та операцій з дорожніми чеками та платіжними картками.

Аналіз змін валової балансової вартості за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, представлений у наступній таблиці:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	4 892 664	–	10 832	4 903 496
Нові створені або придбані активи	4 491 527	–	380	4 491 907
Активи, які були погашені	(8 883 677)	–	–	(8 883 677)
Курсові різниці	259 041	–	3 690	262 731
На 30 вересня 2022 року	759 555	–	14 902	774 457

Аналіз змін валової балансової вартості за рік, який закінчився 31 грудня 2021 року, представлений у наступній таблиці:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2021 року	661 775	–	11 228	673 003
Нові створені або придбані активи	17 547 745	–	–	17 547 745
Активи, які були погашені	(13 325 746)	–	–	(13 325 746)
Курсові різниці	8 890	–	(396)	8 494
На 31 грудня 2021 року	4 892 664	–	10 832	4 903 496

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Зміни очікуваних кредитних збитків за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022 року, були такими:

	<i>Стадія 1</i>	<i>Стадія 2</i>	<i>Стадія 3</i>	<i>Всього</i>
На 1 січня 2022 року	3 387	–	10 832	14 219
Нові створені або придбані активи	422	–	–	422
Активи, які були погашені	(3 290)	–	–	(3 290)
Переведення у стадію 1	–	–	–	–
Переведення у стадію 2	–	–	–	–
Переведення у стадію 3	–	–	–	–
Зміна очікуваних кредитних збитків	(276)	–	–	(276)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(3 144)</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>(3 144)</i>
Списання	–	–	–	–
Курсові різниці	521	–	3 689	4 210
На 30 вересня 2022 року	764	–	14 521	15 285

Зміни очікуваних кредитних збитків за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2021 року, були такими:

	<i>Стадія 1</i>	<i>Стадія 2</i>	<i>Стадія 3</i>	<i>Всього</i>
На 1 січня 2021 року	284	–	11 228	11 512
Нові створені або придбані активи	221	–	–	221
Переведення у стадію 1	–	–	–	–
Переведення у стадію 2	–	–	–	–
Переведення у стадію 3	–	–	–	–
Зміна очікуваних кредитних збитків	(277)	–	–	(277)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(56)</i>	<i>–</i>	<i>–</i>	<i>(56)</i>
Списання	–	–	–	–
Курсові різниці	(16)	–	(674)	(690)
На 30 вересня 2021 року	212	–	10 554	10 766

9. Похідні фінансові інструменти

Банк здійснює операції з обміну валют, в результаті яких Банк зобов'язаний надавати одну валюту в обмін на іншу валюту згідно з встановленими курсами обміну валют. Банк здійснює такі операції з українськими і міжнародними банками та клієнтами. Срок поставки валюти по таких операціях не перевищує один місяць.

Банк укладає договори на придбання похідних фінансових інструментів з метою хеджування ризиків, однак ці інструменти не відповідають критеріям обліку хеджування.

Умовні суми у наведених нижче таблицях відображають суми до погашення та суми до отримання:

	<i>30 вересня 2022</i>				<i>31 грудня 2021</i>			
	<i>Умовна сума</i>		<i>Справедлива вартість</i>		<i>Умовна сума</i>		<i>Справедлива вартість</i>	
	<i>Активи</i>	<i>Зобов'язання</i>	<i>Активи</i>	<i>Зобов'язання</i>	<i>Активи</i>	<i>Зобов'язання</i>	<i>Активи</i>	<i>Зобов'язання</i>
Договори в іноземній валюті								
Свопи/форварди	5 276 078	(5 297 241)	5 586	(26 749)	3 721 794	(3 793 002)	–	(71 208)
Споти	3 977 130	(3 974 259)	15 781	(12 910)	1 224 084	(1 224 713)	509	(1 138)
Всього похідні активи/ (зобов'язання)	21 367	(39 659)					509	(72 346)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

10. Кредити клієнтам та фінансова оренда

Кредити клієнтам та фінансова оренда включають:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Юридичні особи	62 947 577	46 873 919
МСБ	12 522 808	8 387 684
Фізичні особи	6 213 193	6 511 452
Всього кредити клієнтам та фінансова оренда	81 683 578	61 773 055
Мінус – очікувані кредитні збитки	(12 279 866)	(5 883 372)
Кредити клієнтам та фінансова оренда	69 403 712	55 889 683

Станом на 30 вересня 2022 року, кредити клієнтам та фінансова оренда включаючи кредити клієнтам в сумі 79 407 тис. грн. (2021: 95 847 тис. грн.), контрактні умови яких не відповідають умовам базової кредитної угоди, та які оцінюються за СВПЗ. Інформація про оцінку справедливої вартості кредитів клієнтам, що оцінюються за СВПЗ, представлена в Примітці 30.

Станом на 30 вересня 2022 року, кредити клієнтам та фінансова оренда включаючи кредити клієнтам в сумі 2 245 тис. грн. (2021: 1 674 тис. грн.), що утримувались в рамках бізнес-моделі, метою якої є утримання фінансових активів для отримання контрактних грошових потоків та продажу. Інформація про оцінку справедливої вартості кредитів клієнтам та фінансової оренди, що оцінюються за СВІСД, представлена в Примітці 30.

Станом на 30 вересня 2022 року загальний обсяг заборгованості за кредитними угодами, за якими проведена реструктуризація та які не є простроченими, становив 1 411 013 тис. грн. (2021: 2 260 425 тис. грн.).

Протягом 9 місяців 2022 року, Банком здійснювалось погашення кредитів клієнтам за рахунок заставного майна. Вартість заставного майна, яке було використано для погашення кредитів клієнтам, становить 8 277 тис. грн (2021: 8 019 тис. грн.).

Аналіз змін валової балансової вартості за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, представлений у наступних таблицях:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	33 275 253	9 917 838	3 424 334	256 494	46 873 919
Нові активи	35 144 200	2 491 765	315 275	107 077	38 058 317
Погашені активи	(23 478 041)	(3 799 441)	(267 552)	(11 226)	(27 556 260)
Переведення у стадію 1	3 156 709	(3 146 490)	(10 219)	–	–
Переведення у стадію 2	(15 196 061)	15 618 501	(422 440)	–	–
Переведення у стадію 3	(432 701)	(3 520 019)	3 952 720	–	–
Списано	–	–	(455 269)	–	(455 269)
Курсові різниці	2 744 310	2 617 976	596 028	68 556	6 026 870
На 30 вересня 2022 року	35 213 669	20 180 130	7 132 877	420 901	62 947 578

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	6 368 371	1 531 545	391 921	–	8 291 837
Нові активи	5 868 427	131 279	97 532	–	6 097 238
Погашені активи	(1 995 723)	(264 946)	(50 723)	–	(2 311 392)
Переведення у стадію 1	580 226	(578 630)	(1 596)	–	–
Переведення у стадію 2	(2 723 719)	3 786 335	(1 062 616)	–	–
Переведення у стадію 3	(1 175 381)	(1 223 212)	2 398 593	–	–
Списано	–	–	(11 886)	–	(11 886)
Курсові різниці	33 546	305 295	38 762	–	377 603
На 30 вересня 2022 року	6 955 747	3 687 666	1 799 987	–	12 443 400

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	4 963 594	21 740	1 511 345	14 773	6 511 452
Нові активи	994 073	9 824	42 697	3 621	1 050 215
Погашені активи	(1 421 689)	(31 857)	(103 128)	(1 588)	(1 558 262)
Переведення у стадію 1	351 596	(254 013)	(97 583)	—	—
Переведення у стадію 2	(610 565)	612 717	(2 152)	—	—
Переведення у стадію 3	(570 579)	(270 879)	841 458	—	—
Списано	—	—	(175 048)	—	(175 048)
Курсові різниці	3 298	(12)	381 550	—	384 836
На 30 вересня 2022 року	3 709 728	87 520	2 399 139	16 806	6 213 193

Аналіз змін валової балансової вартості за рік, який закінчився 31 грудня 2021 року, представлений у наступних таблицях:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2021 року	26 370 809	11 541 605	3 471 279	298 922	41 682 615
Нові активи	38 922 028	2 179 937	245 719	3 794	41 351 478
Погашені активи	(21 901 569)	(11 662 867)	(699 564)	(38 784)	(34 302 784)
Переведення у стадію 1	1 513 127	(1 513 127)	—	—	—
Переведення у стадію 2	(10 829 682)	12 169 642	(1 339 960)	—	—
Переведення у стадію 3	(61 217)	(1 990 304)	2 051 521	—	—
Списано	—	—	(173 331)	—	(173 331)
Курсові різниці	(738 243)	(807 048)	(131 330)	(7 438)	(1 684 059)
На 31 грудня 2021 року	33 275 253	9 917 838	3 424 334	256 494	46 873 919

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2021 року	4 704 335	2 025 499	955 736	—	7 685 570
Нові активи	5 969 347	41 649	95 506	—	6 106 502
Погашені активи	(3 788 622)	(711 047)	(696 299)	—	(5 195 968)
Переведення у стадію 1	643 124	(573 321)	(69 803)	—	—
Переведення у стадію 2	(1 091 342)	1 259 405	(168 063)	—	—
Переведення у стадію 3	(265)	(336 239)	336 504	—	—
Списано	—	—	(11 289)	—	(11 289)
Курсові різниці	(68 206)	(174 401)	(50 371)	—	(292 978)
На 31 грудня 2021 року	6 368 371	1 531 545	391 921	—	8 291 837

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2021 року	3 066 495	29 840	2 469 610	5 424	5 571 369
Нові активи	4 142 991	5 182	51 236	13 353	4 212 762
Погашені активи	(2 109 520)	(32 930)	(171 481)	(1 658)	(2 315 589)
Переведення у стадію 1	152 254	(133 058)	(19 196)	—	—
Переведення у стадію 2	(262 754)	264 803	(2 049)	—	—
Переведення у стадію 3	(24 985)	(112 077)	137 062	—	—
Списано	(31)	—	(886 742)	(2 346)	(889 119)
Курсові різниці	(856)	(20)	(67 095)	—	(67 971)
На 31 грудня 2021 року	4 963 594	21 740	1 511 345	14 773	6 511 452

Стаття списання кредитної заборгованості складається з списання проблемних кредитів 642 203 тис. грн. (2021: 1 073 739 тис. грн. списання проблемних кредитів).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам та фінансовою орендою за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, були такими:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	406 403	1 354 074	2 283 053	31 035	4 074 565
Нові активи	773 987	56 174	30 083	16 750	876 994
Погашені активи	(49 015)	(150 349)	(9 043)	–	(208 407)
Переведення у стадію 1	54 880	(54 263)	(617)	–	–
Переведення у стадію 2	(2 359 584)	2 366 778	(7 194)	–	–
Переведення у стадію 3	(213 937)	(2 495 322)	2 709 259	–	–
Зміна резерву	1 710 255	1 884 702	(13 315)	118 414	3 700 056
Всього витрат					
на формування резерву до врахування впливу курсовых різниць	(83 414)	1 607 720	2 709 173	135 164	4 368 643
Зміна знецінених відсотків	–	–	78 319	384	78 703
Списано	–	–	(455 237)	–	(455 237)
Курсові різниці	59 200	503 041	253 720	8 907	824 868
На 30 вересня 2022 року	382 189	3 464 835	4 869 028	175 490	8 891 542

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	25 298	76 931	272 065	–	374 294
Нові активи	35 898	–	2 579	–	38 477
Погашені активи	(1 546)	(1 486)	(3 663)	–	(6 695)
Переведення у стадію 1	5 621	(5 589)	(32)	–	–
Переведення у стадію 2	(164 395)	264 152	(99 757)	–	–
Переведення у стадію 3	(589 472)	(298 925)	888 397	–	–
Зміна резерву	755 456	200 746	(230 707)	–	725 495
Всього витрат					
на формування резерву до врахування впливу курсовых різниць	41 562	158 898	556 817	–	757 277
Зміна знецінених відсотків	–	–	31 841	–	31 841
Списано	–	–	(11 873)	–	(11 873)
Курсові різниці	82	48 847	14 856	–	63 785
На 30 вересня 2022 року	66 942	284 676	863 706	–	1 215 324

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2022 року	10 405	7 016	1 407 404	9 688	1 434 513
Нові активи	1 270	–	5 399	503	7 172
Погашені активи	(1 014)	(3 678)	(20 171)	–	(24 863)
Переведення у стадію 1	6 086	(5 471)	(615)	–	–
Переведення у стадію 2	(127 512)	127 807	(295)	–	–
Переведення у стадію 3	(428 242)	(149 981)	578 223	–	–
Зміна резерву	568 865	69 133	(118 822)	(1 356)	517 820
Всього витрат					
на формування резерву до врахування впливу курсовых різниць	19 453	37 810	443 719	(853)	500 129
Зміна знецінених відсотків	–	–	44 885	183	45 068
Списано	–	–	(174 860)	–	(174 860)
Курсові різниці	8	2	368 140	–	368 150
На 30 вересня 2022 року	29 866	44 828	2 089 288	9 018	2 173 000

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтам та фінансовою орендою за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2021 року, були такими:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2021 року	492 483	1 257 994	2 464 888	35 979	4 251 344
Нові активи	226 765	601 189	–	–	827 954
Погашені активи	(18 227)	(645 439)	(7 014)	–	(670 680)
Переведення у стадію 1	2 837	(2 837)	–	–	–
Переведення у стадію 2	(395 808)	1 081 228	(685 420)	–	–
Переведення у стадію 3	(32 433)	(963 437)	995 870	–	–
Зміна резерву	145 558	481 582	256 112	(17 532)	865 720
Всього витрат					
на формування резерву до врахування впливу курсовых різниць	(71 308)	552 286	559 548	(17 532)	1 022 994
Зміна знецінених відсотків	–	–	183 811	–	183 811
Списано	–	–	(86 846)	–	(86 846)
Курсові різниці	(25 498)	(104 646)	(108 822)	(268)	(239 234)
На 30 вересня 2021 року	395 677	1 705 634	3 012 579	18 179	5 132 069

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2021 року	123 111	228 672	551 025	–	902 808
Нові активи	34 192	–	16 719	–	50 911
Погашені активи	(1 411)	(1 224)	(391 192)	–	(393 827)
Переведення у стадію 1	6 571	(6 326)	(245)	–	–
Переведення у стадію 2	(95 973)	127 802	(31 829)	–	–
Переведення у стадію 3	(185)	(186 471)	186 656	–	–
Зміна резерву	(12 271)	(15 879)	(108 924)	–	(137 074)
Всього витрат					
на формування резерву до врахування впливу курсовых різниць	(69 077)	(82 098)	(328 815)	–	(479 990)
Зміна знецінених відсотків	–	–	24 999	–	24 999
Списано	–	–	(8 642)	–	(8 642)
Курсові різниці	(989)	(14 792)	(30 822)	–	(46 603)
На 30 вересня 2021 року	53 045	131 782	207 745	–	392 572

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСКЗ	Всього
На 1 січня 2021 року	18 262	11 817	2 356 447	4 402	2 390 928
Нові активи	6 587	–	2 699	3 778	13 064
Погашені активи	(983)	(3 077)	(21 951)	(172)	(26 183)
Переведення у стадію 1	4 519	(4 450)	(69)	–	–
Переведення у стадію 2	(64 479)	64 957	(478)	–	–
Переведення у стадію 3	(8 331)	(60 058)	68 389	–	–
Зміна резерву	67 447	3 742	(56 934)	5 092	19 347
Всього витрат					
на формування резерву до врахування впливу курсовых різниць	4 760	1 114	(8 344)	8 698	6 228
Зміна знецінених відсотків	–	–	28 046	1 029	29 075
Списано	(4)	–	(809 224)	(6 935)	(816 163)
Курсові різниці	(43)	(1)	(95 008)	–	(95 052)
На 30 вересня 2021 року	22 975	12 930	1 471 917	7 194	1 515 016

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Нижче представлена інформація про недисконтовані ОКЗ при первісному визнанні за придбаними кредитно-знеціненими кредитами клієнтам та фінансовою орендою, які були первісно визнані протягом 9 місяців 2022 року, та за 2021 рік:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Юридичні особи	227 191	-
МСБ	-	-
Фізичні особи	9 775	10 592
Всього недисконтовані ОКЗ при первісному визнанні ПСКЗ	236 966	10 592

Застава

У наступній таблиці представлено аналіз загальної суми кредитного портфелю за типами забезпечення:

<i>Тип забезпечення</i>	30 вересня 2022			
	<i>Юридичні особи</i>	<i>МСБ</i>	<i>Фізичні особи</i>	<i>Всього</i>
Депозити	2 607 748	328 868	9 446	2 946 062
Нерухомість	24 517 301	3 726 830	2 136 019	30 380 150
Інші активи	24 256 691	6 674 080	1 745 307	32 676 078
Без забезпечення	11 565 837	1 793 030	2 322 421	15 681 288
Всього кредитів	62 947 577	12 522 808	6 213 193	81 683 578

<i>Тип забезпечення</i>	31 грудня 2021			
	<i>Юридичні особи</i>	<i>МСБ</i>	<i>Фізичні особи</i>	<i>Всього</i>
Депозити	4 318 358	242 936	7 278	4 568 572
Нерухомість	19 143 913	3 321 681	2 156 106	24 621 700
Інші активи	13 652 495	3 999 425	2 267 334	19 919 254
Без забезпечення	9 759 153	823 642	2 080 734	12 663 529
Всього кредитів	46 873 919	8 387 684	6 511 452	61 773 055

Представлені у цій таблиці суми відображають балансову вартість кредитів до вирахування суми очікуваних кредитних збитків, а не справедливу вартість застави. Банк оцінює справедливу вартість застави під час: надання кредиту, зміни структури застави за кредитним договором, реалізації застави у разі неспроможності позичальника погасити кредит, а також у випадках та з регулярністю, передбаченою законодавством України.

Станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років інші активи включають рухоме майно, товари в обігу, тощо.

За відсутності забезпечення чи інших механізмів підвищення кредитної якості очікувані кредитні збитки за кредитами клієнтів в Стадії 3 станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років були б вище на:

	30 вересня 2022		31 грудня 2021	
	<i>Юридичні особи</i>	<i>МСБ</i>	<i>Юридичні особи</i>	<i>МСБ</i>
Юридичні особи			2 084 107	1 328 580
МСБ			801 100	108 990
Фізичні особи			113 514	52 084
Всього			2 998 721	1 489 654

У наступній таблиці представлено структуру кредитів клієнтам та фінансової оренди в розрізі сегментів клієнтів та валюти заборгованості:

<i>Тип клієнтів</i>	30 вересня 2022				31 грудня 2021			
	<i>В іноземній валюті</i>	<i>В національній валюті</i>	<i>Всього</i>	<i>Знецінені</i>	<i>В іноземній валюті</i>	<i>В національній валюті</i>	<i>Всього</i>	<i>Знецінені</i>
Державні підприємства та муніципалітети	6 837 196	11 449 116	18 286 312	1 360 328	6 721 318	7 959 194	14 680 512	681 078
Корпоративні клієнти	21 562 976	23 098 289	44 661 265	6 193 450	22 065 312	10 133 966	32 199 278	2 999 750
Мікро	-	336 969	336 969	38 771	2 859	494 778	497 637	5 658
Мали та Середні	2 123 091	10 062 748	12 185 839	1 762 426	1 881 418	6 002 758	7 884 176	386 262
Фізичні особи	1 418 487	4 794 706	6 213 193	2 415 947	1 213 509	5 297 943	6 511 452	1 526 119
Всього	31 941 750	49 741 828	81 683 578	11 770 922	31 884 416	29 888 639	61 773 055	5 598 867

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У наступній таблиці представлено структуру кредитів клієнтам та фінансової оренди в розрізі сегментів клієнтів та строків кредитів:

Тип клієнтів	30 вересня 2022			31 грудня 2021		
	До одного року	Понад один рік	Всього	До одного року	Понад один рік	Всього
Державні підприємства та муніципалітети	8 839 925	9 446 387	18 286 312	7 449 845	7 230 667	14 680 512
Корпоративні клієнти	26 381 993	18 279 272	44 661 265	14 870 301	17 328 977	32 199 278
Мікро	172 001	164 968	336 969	171 290	326 347	497 637
Малі та Середні	7 424 755	4 761 084	12 185 839	2 799 748	5 084 428	7 884 176
Фізичні особи	1 485 203	4 727 990	6 213 193	1 562 688	4 948 764	6 511 452
Всього	44 303 877	37 379 701	81 683 578	26 853 872	34 919 183	61 773 055

Станом на 30 вересня 2022 року кредити клієнтам та фінансова оренда у сумі 25 705 943 тис. грн., були надані десятьом найбільшим позичальникам/групам пов'язаних контрагентів Банку (31,47% від загальної суми кредитів клієнтам), за даними кредитами клієнтам та фінансовою орендою було сформовано резерви під очікувані кредитні збитки в сумі 1 605 281 тис. грн. (2021: 20 526 387 тис. грн., або (33,23%, та резерви під очікувані кредитні збитки в сумі 535 588 тис. грн.)

Кредити надаються головним чином клієнтам, що здійснюють діяльність на території України у таких галузях економіки:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Видобування, торгівля газом та паливом	13 999 702	9 615 107
Сільське господарство та харчова промисловість	13 443 514	5 419 268
Торгівля	11 065 038	5 289 190
Електроенергетика	10 300 219	9 877 636
Фізичні особи	6 213 193	6 511 452
Нерухомість	6 070 486	5 321 848
Транспорт	4 406 068	3 904 958
Виробництво	4 367 223	3 762 229
Муніципалітет	2 239 518	3 340 519
Будівництво	2 130 307	1 791 889
Сфера обслуговування	1 961 013	1 673 654
Металургія	1 750 726	1 683 878
Фінансові послуги	269 023	276 410
Телекомуникації	31 401	32 163
Інше	3 436 147	3 272 854
Всього	81 683 578	61 773 055

У нижезазначеній таблиці наведено розподіл фінансової оренди за сегментами та строками:

	30 вересня 2022			31 грудня 2021		
	Юридичні особи	МСБ	Всього	Юридичні особи	МСБ	Всього
До одного року						
Фінансова оренда	228	23 973	24 201	1 278	52 035	53 313
Мінус – очікувані кредитні збитки	–	(173)	(173)	–	(581)	(581)
Короткострокові угоди фінансового лізингу	228	23 800	24 028	1 278	51 454	52 732
Понад один рік						
Фінансова оренда	35 275	1 741 344	1 776 619	31 542	1 796 715	1 828 257
Мінус – очікувані кредитні збитки	(17 644)	(285 452)	(303 096)	(241)	(13 595)	(13 836)
Довгострокові угоди фінансового лізингу	17 631	1 455 892	1 473 523	31 301	1 783 120	1 814 421
Всього за угодами фінансової оренди	17 859	1 479 692	1 497 551	32 579	1 834 574	1 867 153

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У наступній таблиці представлено структуру забезпечення за фінансовою орендою у розрізі галузей економіки та сегментів клієнтів Банку:

	30 вересня 2022		31 грудня 2021	
	Юридичні особи	МСБ	Юридичні особи	МСБ
Транспорт	228	1 658 250	909	1 683 114
Сфера обслуговування	-	49 644	-	82 595
Виробництво	-	38 267	-	62 961
Сільське господарство та харчова промисловість	35 275	-	31 911	-
Нерухомість	-	5 032	-	5 097
Будівництво	-	-	-	4 096
Інше	-	-	-	1 258
Всього	35 503	1 751 193	32 820	1 839 121

У наступній таблиці представлено аналіз дебіторської заборгованості за фінансовою орендою станом на 30 вересня 2022 року, що включено до портфелю кредитування юридичних осіб і МСБ:

	До 1 року	Від 1 року до 2 років	Від 2 років до 3 років	Від 3 років до 4 років	Від 4 років до 5 років	Всього
Валові інвестиції у фінансову оренду	1 297 519	391 796	218 564	98 910	2 306	2 009 095
Неотриманий фінансовий дохід майбутніх періодів за фінансовою орендою	(326 675)	(108 153)	(55 526)	(20 800)	(390)	(511 544)
Чисті інвестиції у фінансову оренду	970 844	283 643	163 038	78 110	1 916	1 497 551

У наступній таблиці представлено аналіз дебіторської заборгованості за фінансовою орендою на 31 грудня 2021 року, що включено до портфелю кредитування юридичних осіб і МСБ:

	До 1 року	Від 1 року до 2 років	Від 2 років до 3 років	Від 3 років до 4 років	Від 4 років до 5 років	Всього
Валові інвестиції у фінансову оренду	948 332	760 516	290 385	170 923	67 097	2 237 253
Неотриманий фінансовий дохід майбутніх періодів за фінансовою орендою	(198 248)	(108 364)	(42 481)	(17 183)	(3 824)	(370 100)
Чисті інвестиції у фінансову оренду	750 084	652 152	247 904	153 740	63 273	1 867 153

11. Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід

Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, включають:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Облігації внутрішньої державної позики (ОВДП)	20 718 874	23 258 700
Муніципальні облігації	1 313 341	1 433 424
Облігації Державної іпотечної установи	1 300 023	1 656 312
Облігації підприємств	90 240	97 673
Акції підприємств	11 329	11 328
Депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України	-	3 001 482
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	23 433 807	29 458 919

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Банк класифікує овернайт депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України, в складі Грошових коштів та їх еквівалентів. Депозитні сертифікати, емітовані Національним банком України, з іншими строками погашення класифіковані до складу інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід.

Банк на власний розсуд класифікував деякі інвестиції в дольові інструменти в якості інвестицій в дольові інструменти, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід на тій підставі, що вони не призначені для торгівлі.

Рух валової балансової вартості інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, включають:

<i>Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Стадія 1</i>	<i>Стадія 2</i>	<i>Стадія 3</i>	<i>Всього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2022 року	27 842 659		1 963 144	29 805 803
Нові створені та придбані активи	183 284 002		—	183 284 002
Активи, що були погашені	(178 563 286)		(105 710)	(178 668 996)
Активи, що були продані	(10 410 668)		(24 679)	(10 435 347)
Переведення у стадію 1	—		—	—
Переведення у стадію 2	—	449 151	(449 151)	—
Переведення у стадію 3	(473 830)		473 830	—
Амортизація дисконту (що була визнана у процентному доході)	—	—	—	—
Інші зміни	—	—	(222 395)	(222 395)
Списання	—	—	—	—
Курсові різниці	150 812		—	150 812
Валова балансова вартість на 30 вересня 2022 року	21 829 689	449 151	1 635 039	23 913 879

<i>Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Стадія 1</i>	<i>Стадія 2</i>	<i>Стадія 3</i>	<i>Всього</i>
Валова балансова вартість на 1 січня 2021 року	54 440 291		2 124 499	56 564 790
Нові створені та придбані активи	263 110 889		—	263 110 889
Активи, що були погашені	(220 838 441)		(161 354)	(220 999 795)
Активи, що були продані	(67 850 685)		—	(67 850 685)
Переведення у стадію 1	—	—	—	—
Переведення у стадію 2	—	—	—	—
Переведення у стадію 3	—	—	—	—
Амортизація дисконту (що була визнана у процентному доході)	—	—	—	—
Інші зміни	—	—	—	—
Списання	—	—	—	—
Курсові різниці	(1 019 395)		—	(1 019 395)
Валова балансова вартість на 31 грудня 2021 року	27 842 659		1 963 145	29 805 804

Зміни очікуваних кредитних збитків за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, були такими:

<i>Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Стадія 1</i>	<i>Стадія 2</i>	<i>Стадія 3</i>	<i>Всього</i>
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2022 року	51 380		306 833	358 213
Нові створені та придбані активи	15 414		—	15 414
Активи, що були погашені	(2 282)		—	(2 282)
Активи, що були продані	(1 143)		—	(1 143)
Переведення у стадію 1	—	—	—	—
Переведення у стадію 2	—	81 172	(81 172)	—
Переведення у стадію 3	(189 658)		189 658	—
Зміна резерву	200 671		(80 304)	120 367
Списання	—	—	—	—
Курсові різниці	832		—	832
Очікувані кредитні збитки на 30 вересня 2022 року	75 214	81 172	335 015	491 401

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Зміни очікуваних кредитних збитків за 9 місяці, які закінчилися 30 вересня 2021 року, були такими:

Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
Очікувані кредитні збитки на 1 січня 2021 року	266 806	–	275 256	542 062
Нові створені та придбані активи	13 758	–	–	13 758
Активи, що були погашені	(20 103)	–	–	(20 103)
Активи, що були продані	(84 759)	–	–	(84 759)
Переведення у стадію 1	–	–	–	–
Переведення у стадію 2	–	–	–	–
Переведення у стадію 3	–	–	–	–
Зміна резерву	(43 498)	–	233 395	189 897
Списання	–	–	–	–
Курсові різниці	(6 268)	–	–	(6 268)
Очікувані кредитні збитки на 30 вересня 2021 року	125 936	–	508 651	634 587

Станом на 30 вересня 2022 року ОВДП справедливою вартістю 481 728 тис. грн. (2021: 572 574 тис. грн.) були передані в заставу за довгостроковим кредитом отриманим від однієї кредитної установи (Примітка 20).

Станом на 30 вересня 2022 року ОВДП справедливою вартістю 20 471 316 тис. грн. (2021: 1 421 759 тис. грн.) були передані у заставу як забезпечення позик, отриманих від Національного банку України (Примітка 19).

12. Інвестиційна нерухомість

Рух за статтями інвестиційної нерухомості був таким:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Балансова вартість на 1 січня	153 955	149 255
Надходження	–	392
Коригування справедливої вартості	–	4 308
Балансова вартість на 30 вересня/ 31 грудня	153 955	153 955

До складу прибутків від інвестиційної нерухомості входить орендний дохід у сумі 9 484 тис. грн. (2021: 13 464 тис. грн.).

13. Основні засоби та нематеріальні активи

Рух основних засобів та нематеріальних активів представлений таким чином:

	<i>Будівлі та земельні ділянки</i>	<i>Меблі та обладнання</i>	<i>Поліпшення орендованого майна</i>	<i>Транспортні засоби</i>	<i>Незавершене будівництво та об'єкти, що не введені в експлуатацію</i>	<i>Нематеріальні активи</i>	<i>Всього</i>
Вартість або переоцінена сума							
На 1 січня 2022 року	853 454	958 534	39 003	46 552	3 359	661 552	2 562 454
Надходження	–	84 231	–	–	25 503	50 068	159 802
Вибуття	(2)	(21 132)	(5 875)	(6 616)	–	(61)	(33 686)
Передачі	623	22 053	358	3 103	(26 137)	–	–
Зменшення корисності	–	(15)	–	–	–	–	(15)
Рекласифікація з категорії активів з права користування	–	–	–	29 096	–	–	29 096
Рекласифікація до категорії активів, утримуваних для продажу	–	(116)	–	–	–	–	(116)
На 30 вересня 2022 року	854 075	1 043 555	33 486	72 135	2 725	711 559	2 717 535

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	<i>Будівлі та земельні ділянки</i>	<i>Меблі та обладнання</i>	<i>Поліпшення орендованого майна</i>	<i>Транспортні засоби</i>	<i>Незавершене будівництво та об'єкти, що не введені в експлуатацію</i>	<i>Нематеріальні активи</i>	<i>Всього</i>
Накопичений знос							
На 1 січня 2022 року	—	765 212	30 192	40 790	—	539 119	1 375 313
Нарахований знос	16 575	92 475	3 797	4 173	—	79 203	196 223
Вибуття	(2)	(21 015)	(4 832)	(6 003)	—	(61)	(31 913)
Зменшення корисності	11 864	6 125	202	150	—	—	18 341
Рекласифікація з категорії активів з права користування	—	—	—	19 584	—	—	19 584
Рекласифікація до категорії активів, утримуваних для продажу	—	(82)	—	—	—	—	(82)
На 30 вересня 2022 року	28 437	842 715	29 359	58 694	—	618 261	1 577 466
Чиста балансова вартість							
На 1 січня 2022 року	853 454	193 322	8 811	5 762	3 359	122 433	1 187 141
На 30 вересня 2022 року	825 638	200 840	4 127	13 441	2 725	93 298	1 140 069

	<i>Будівлі та земельні ділянки</i>	<i>Меблі та обладнання</i>	<i>Поліпшення орендованого майна</i>	<i>Транспортні засоби</i>	<i>Незавершене будівництво та об'єкти, що не введені в експлуатацію</i>	<i>Нематеріальні активи</i>	<i>Всього</i>
Вартість або переоцінена сума							
На 1 січня 2021 року	928 721	947 553	37 235	46 552	8 362	572 603	2 541 026
Надходження	—	22 749	137	—	10 314	90 891	124 091
Вибуття	(26 612)	(20 010)	(2 353)	—	—	(1 942)	(50 917)
Передачі	3 091	8 242	3 984	—	(15 317)	—	—
Переоцінка	(51 746)	—	—	—	—	—	(51 746)
На 31 грудня 2021 року	853 454	958 534	39 003	46 552	3 359	661 552	2 562 454
Накопичений знос							
На 1 січня 2021 року	—	653 756	26 679	35 876	—	476 177	1 192 488
Нарахований знос	25 799	131 097	5 669	4 914	—	63 084	230 563
Вибуття	(398)	(19 641)	(2 156)	—	—	(142)	(22 337)
Переоцінка	(25 401)	—	—	—	—	—	(25 401)
На 31 грудня 2021 року	—	765 212	30 192	40 790	—	539 119	1 375 313
Чиста балансова вартість							
На 1 січня 2021 року	928 721	293 797	10 556	10 676	8 362	96 426	1 348 538
На 31 грудня 2021 року	853 454	193 322	8 811	5 762	3 359	122 433	1 187 141

Оцінку справедливої вартості будівель та земельних ділянок було проведено станом на 31 грудня 2021 року із застосуванням незалежних оцінювачів. Для оцінки справедливої вартості будівель переважно використовувались порівняльний та дохідний підходи до оцінки. Основні припущення стосуються стану, якості та місця розташування будівель, що порівнювались.

Якби оцінка вартості будівель та земельних ділянок проводилася з використанням моделі первісної вартості, то балансова вартість будівель та земельних ділянок станом на 30 вересня 2022 року становила би 850 177 тис. грн. (2021: 826 036 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2022 року основні засоби та нематеріальні активи первісною вартістю 788 732 тис. грн. (2021: 802 117 тис. грн.) були повністю замортизовані, проте вони продовжують використовуватись Банком.

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, засвідченням Торгово-промисловою палатою України форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), та веденням активних бойових на територіях де розміщувалися відділення Банку, відбулися зміни зі значним негативним впливом на діяльність Банку як суб'єкта господарювання. Станом на 30 вересня 2022 року, Банк:

- визнав збитки від зменшення корисності активів в розмірі балансової вартості основних засобів та нематеріальних активів, відповідно до вимог МСБО 36 «Зменшення корисності активів», в розмірі 18 341 тис. грн.;
- припинив визнання основних засобів та нематеріальних активів, відповідно до вимог МСБО 16 «Основні засоби», МСБО 38 «Нематеріальні активи», первісною вартістю 2 835 тис. грн.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

14. Активи з права користування та орендне зобов'язання

Активи з права користування та орендне зобов'язання включають:

	<i>Активи з права користування</i>				
	<i>Будівлі</i>	<i>Меблі та обладнання</i>	<i>Транспортні засоби</i>	<i>Всього</i>	<i>Орендне зобов'язання</i>
На 1 січня 2022 року	194 973	74	60 617	255 664	230 772
Надходження	44 659	340	259	45 258	45 258
Дострокове розірвання	(7 705)	–	(45 684)	(53 389)	(40 358)
Витрати з амортизації	(63 546)	(261)	(5 274)	(69 081)	–
Процентні витрати	–	–	–	–	9 515
Платежі	–	–	–	–	(79 237)
Зменшення корисності	–	–	(341)	(341)	–
Рекласифікація до категорії основні засоби та нематеріальні активи	–	–	(9 512)	(9 512)	–
На 30 вересня 2022 року	168 381	153	65	168 599	165 950

	<i>Будівлі</i>	<i>Меблі та обладнання</i>	<i>Транспортні засоби</i>	<i>Всього</i>	
На 1 січня 2021 року	71 987	368	84 845	157 200	126 148
Надходження	192 910	–	–	192 910	192 910
Дострокове розірвання	(8 838)	–	–	(8 838)	(9 640)
Витрати з амортизації	(61 086)	(294)	(24 228)	(85 608)	–
Процентні витрати	–	–	–	–	20 367
Платежі	–	–	–	–	(99 013)
На 31 грудня 2021 року	194 973	74	60 617	255 664	230 772

За 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року Банк визнав витрати за короткостроковою орендою, орендою активів із низькою вартістю та змінними орендними платежами, в розмірі 40 383 тис. грн. (30 вересня 2021 року: 19 861 тис. грн.)

За 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, загальний відтік грошових коштів в зв'язку з орендою склав 119 620 тис. грн. (30 вересня 2021: 89 111 тис. грн.).

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, засвідченням Торгово-промисловою палатою України форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), та веденням активних бойових на територіях де розміщувались відділення Банку, відбулися зміни зі значним негативним впливом на діяльність Банку як суб'єкта господарювання. Станом на 30 вересня 2022 року, Банк:

- визнав збитки від зменшення корисності активів з права користування, відповідно до вимог МСБО 36 «Зменшення корисності активів», в розмірі 341 тис. грн.

15. Інше майно

Станом 30 вересня 2022 року балансова вартість іншого майна, яке було отримано в рахунок погашення заборгованості клієнтів Банку за проблемними кредитами, складає 360 261 тис. грн. (2021: 385 353 тис. грн.):

	<i>Земельні ділянки</i>	<i>Нежитлові нерухомість</i>	<i>Житлові нерухомість</i>	<i>Майнові права на нерухоме майно</i>	<i>Рухоме майно, меблі та обладнання</i>	<i>Всього</i>
Вартість						
На 1 січня 2022 року	21 642	262 088	75 936	6 561	19 126	385 353
Надходження	2 304	–	5 974	–	–	8 278
Реалізація	(2 778)	(26 168)	(4 424)	–	–	(33 370)
На 30 вересня 2022 року	21 168	235 920	77 486	6 561	19 126	360 261

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	<i>Земельні ділянки</i>	<i>Нежитлова нерухомість</i>	<i>Житлова нерухомість</i>	<i>Майнові права на нерухоме майно</i>	<i>Рухоме майно, меблі та обладнання</i>	<i>Всього</i>
Вартість						
На 1 січня 2021 року	65 211	525 868	95 015	40 707	43 447	770 248
Надходження	-	8 575	-	-	254	8 829
Реалізація	(41 526)	(245 413)	(10 992)	(34 146)	(24 575)	(356 652)
Знецінення	(2 043)	(26 942)	(8 087)	-	-	(37 072)
На 31 грудня 2021 року	21 642	262 088	75 936	6 561	19 126	385 353

16. Оподаткування

Витрати з податку на прибуток включають:

	<i>30 вересня 2022</i>	<i>30 вересня 2021</i>
Витрати з поточного податку на прибуток	-	460 812
Зміни відстрочених податків – виникнення та сторнування тимчасових різниць	(3 179)	(80 222)
Відстрочений податок, визнаний у складі іншого сукупного доходу	-	93 860
Витрати / (відшкодування) з податку на прибуток	(3 179)	474 450

Нижче наведений розрахунок для приведення витрат з податку на прибуток, розрахованих за діючими ставками оподаткування, у відповідність до фактичного витрат з податку на прибуток:

	<i>30 вересня 2022</i>	<i>30 вересня 2021</i>
Прибуток / (збиток) до оподаткування	(3 362 176)	2 222 237
Нормативна ставка податку	18%	18%
Теоретичні витрати з податку на прибуток / (відшкодування) при застосуванні нормативної ставки	(605 192)	400 003
Витрати, які не враховуються при оподаткуванні	(10 990)	74 447
Коригування податкової бази через перегляд тимчасових різниць та змін у законодавстві	-	-
Зміни у невизнаних відстрочених податкових активах	613 003	-
Витрати / (відшкодування) з податку на прибуток	(3 179)	474 450

Станом на 30 вересня 2022 та 2021 років відстрочені податкові активи і зобов'язання та їх рух за відповідні періоди включають:

	<i>Виникнення та сторнування тимчасових різниць</i>			<i>Виникнення та сторнування тимчасових різниць</i>		
	<i>У звіті про прибутки та збитки</i>	<i>У складі власного капіталу</i>	<i>30 вересня 2022</i>	<i>У звіті про прибутки та збитки</i>	<i>У складі власного капіталу</i>	<i>30 вересня 2021</i>
Податковий ефект неоподатковуваних тимчасових різниць						
Оцінка інвестицій, які оцінюються за справедливу вартість через інший сукупний дохід	-	357 976	398 449	-	93 860	(3 365)
Основні засоби та нематеріальні активи	3 179	-	35 433	(13 638)	-	22 781
Податкові збитки, перенесені на наступні періоди	613 003	-	613 003	-	-	-
Відстрочені податкові активи / (зобов'язання), загальна сума	616 182	357 976	1 046 885	(13 638)	93 860	19 416
Невизнані відстрочені податкові активи	(613 003)	(357 976)	(1 011 452)	-	-	-
Відстрочені податкові активи / (зобов'язання), чиста сума	3 179	-	35 433	(13 638)	93 860	19 416

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Складання та подання фінансової звітності та податкової декларації з податку на прибуток підприємств відбувається в різні терміни. Внаслідок цього, між даними фінансового та податкового обліку можуть виникнути несуттєві відмінності. Дані відмінності знайдуть відображення в податковому обліку в наступному звітному періоді.

Відповідно до норм чинного податкового законодавства об'єктом оподаткування податком на прибуток – є фінансовий результат до оподаткування, визначений у фінансовій звітності Банку відповідно до МСФЗ, скоригований на різниці, які визначені нормами Податкового кодексу України. Таким чином, податковий облік здійснюється на підставі бухгалтерського обліку з послідувочими податковими коригуваннями з метою своєчасного та достовірного складання податкової звітності.

17. Резерв під юридичні ризики

Резерв під юридичні ризики відноситься до іншого майна Банку, права власності за яким ймовірно будуть втрачені, а також за позовами, за якими існує ймовірність понесення Банком збитків.

Зміна резерву під юридичні ризики була такою:

	<i>Резерв під юридичні ризики</i>
На 1 січня 2022 року	265 297
Нараховано	3 270
Списання	(610)
На 30 вересня 2022 року	267 957
На 1 січня 2021 року	250 813
Нараховано	4 426
Списання	(85)
На 30 вересня 2021 року	255 154

18. Інші активи та зобов'язання

Інші активи включають:

	<i>30 вересня 2022</i>	<i>31 грудня 2021</i>
Інші фінансові активи		
Розрахунки за платіжними картками	894 350	219 608
Дебетові суми до з'ясування за операціями з банками	871 605	–
Інша дебіторська заборгованість за операціями з банками	408 283	5 099
Дебіторська заборгованість за цінними паперами	400 040	507 270
Інші нараховані доходи	140 863	113 362
Дебіторська заборгованість за операціями з готівкою	47 120	–
Інше	23 240	12 016
Мінус – очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами	2 785 501	857 355
Всього інші фінансові активи	(430 580)	(522 830)
	2 354 921	334 525

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Інші нефінансові активи		
Передоплати	256 761	281 243
Дебіторська заборгованість за майновими правами	110 889	110 889
Грошові кошти та банківські метали, які знаходяться на тимчасово окупованих територіях	66 624	53 803
Заборгованість працівників	12 166	10 906
Запаси	11 139	17 190
Передоплати за активи, що будуть надані у фінансову оренду	5 292	10 589
Податки до відшкодування, крім податку на прибуток	3 450	301
Інше	7 359	-
	473 680	484 921
Мінус – резерв під зменшення корисності за іншими нефінансовими активами	(198 744)	(182 327)
Всього інші нефінансові активи	274 936	302 594
Всього інші активи	2 629 857	637 119

У зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, засвідченням Торгово-промисловою палатою України форс-мажорних обставин (обставин непереборної сили), та веденням активних бойових на територіях де розміщувались відділення Банку, відбулися зміни зі значним негативним впливом на діяльність Банку як суб'єкта господарювання. Станом на 30 вересня 2022 року, Банк:

- визнав збитки від втрачених запасів, відповідно до вимог МСБО 2 «Запаси», в розмірі 126 тис. грн.;
- визнав збитки від втрачених грошових коштів та їх еквівалентів та банківських металів, які обліковуються на рахунках операційних кас, що розташовані на цих територіях, в розмірі 13 551 тис. грн.;
- списав за рахунок сформованого резерву втрачені грошові кошти та їх еквіваленти та банківські металі в розмірі 9 351 тис. грн.

Нижче представлений аналіз змін оціночних резервів під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022 року:

	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	429	560	521 841	522 830
Нові створені або придбані активи	16 258	3 871	1 515	21 644
Активи, які були погашені	(11 571)	(3 546)	(3 727)	(18 844)
Переведення у стадію 1	861	(134)	(727)	-
Переведення у стадію 2	(212)	3 965	(3 753)	-
Переведення у стадію 3	(923)	(1 461)	2 384	-
Зміна очікуваних кредитних збитків	(931)	1 216	9 365	9 650
Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсовых різниць	3 482	3 911	5 057	12 450
Списання	(8)	-	(107 551)	(107 559)
Курсові різниці	89	-	2 770	2 859
На 30 вересня 2022 року	3 992	4 471	422 117	430 580

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Нижче представлений аналіз змін оціночних резервів під очікувані кредитні збитки за іншими фінансовими активами за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2021 року:

	<i>Стадія 1</i>	<i>Стадія 2</i>	<i>Стадія 3</i>	<i>Всього</i>
На 1 січня 2021 року	1 337	1 894	532 991	536 222
Нові створені або придбані активи	816	574	187	1 577
Активи, які були погашені	(886)	(1 040)	(5 122)	(7 048)
Переведення у стадію 1	36	(31)	(5)	–
Переведення у стадію 2	(20)	71	(51)	–
Переведення у стадію 3	(112)	(343)	455	–
Зміна очікуваних кредитних збитків	(728)	(1 007)	3 843	2 108
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(894)</i>	<i>(1 776)</i>	<i>(693)</i>	<i>(3 363)</i>
Списання	–	–	(9 033)	(9 033)
Курсові різниці	(8)	(14)	(248)	(270)
На 30 вересня 2021 року	435	104	523 017	523 556

Нижче представлений аналіз змін резервів під зменшення корисності за іншими нефінансовими активами за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022 року:

	<i>Інші активи</i>
На 1 січня 2022 року	182 327
Нараховано	16 874
<i>Всього витрат на формування резерву під зменшення корисності до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>16 874</i>
Відновлення	–
Списано	(9 351)
Курсові різниці	8 894
На 30 вересня 2022 року	198 744

Нижче представлений аналіз змін резервів під зменшення корисності за іншими нефінансовими активами за 9 місяців, які закінчились 30 вересня 2021 року:

	<i>Інші активи</i>
На 1 січня 2021 року	185 671
Сторновано	(31 326)
<i>Всього витрат на формування резерву під зменшення корисності до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(31 326)</i>
Відновлення	29 998
Списано	(922)
Курсові різниці	(2 784)
На 30 вересня 2021 року	180 637

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Інші зобов'язання включають:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Кредиторська заборгованість за операціями з платіжними картками	515 138	852 302
Нарахування за невикористаними відпустками	296 346	227 388
Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами	223 934	158 967
Кредиторська заборгованість перед Фондом гарантування вкладів фізичних осіб	50 919	45 672
Доходи майбутніх періодів	40 591	32 339
Нараховані витрати за розрахунково-касове обслуговування	34 175	19 115
Кредиторська заборгованість за операціями з банками	27 104	5 940
Кредиторська заборгованість за податками та обов'язковими платежами, крім податку на прибуток	22 306	30 980
Кредиторська заборгованість за операціями з клієнтами щодо купівлі-продажу іноземної валюти, банківських та дорогоцінних металів	13 841	–
Утримання приміщень	8 161	7 311
Оренда приміщень	7 238	3 060
Кредиторська заборгованість з придбання активів	6 540	90
Кредиторська заборгованість за активами, що будуть надані у фінансову оренду	5 813	14 594
Кредиторська заборгованість за розрахунками з працівниками	4 992	4 548
Послуги зв'язку	4 787	6 865
Ремонт та обслуговування основних засобів	2 454	750
Кредиторська заборгованість перед центром обробки операцій з платіжними картками	1 980	2 177
Інше	69 135	103 119
Інші зобов'язання	1 335 454	1 515 217

19. Кошти Національного банку України

Позики, отримані від Національного банку України включають:

	Термін погашення	Процентна ставка	30 вересня 2022	Процентна ставка	31 грудня 2021
Довгострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування	9 січня 2026 року	25% річних	999 658	9% річних	999 974
Короткострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування	28 січня 2022 року	–	–	10% річних	3 699 993
Короткострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування	24 лютого 2023 року	26% річних	7 198 975	–	–
Короткострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування	25 серпня 2023 року	27% річних	3 999 983	–	–
Короткострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування	14 грудня 2022 року	27% річних	1 999 914	–	–
Всього кошти Національного банку України			14 198 530		4 699 967

Станом на 30 вересня 2022 року облікова ставка Національного банку України становила 25% (31 грудня 2021 року: 9%).

Станом на 30 вересня 2022 року та 31 грудня 2021 року нижче наведені активи були передані у заставу як забезпечення кредитів, отриманих від Національного банку України:

Примітки	30 вересня 2022	31 грудня 2021
ОВДП та ОВМП	11	1 421 759
Кошти у кредитних установах	8	4 019 938
Всього	20 471 316	5 441 697

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

20. Кошти кредитних установ

Кошти кредитних установ включають:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Поточні рахунки	4 870 993	4 458 932
Строкові депозити та кредити	2 348 144	2 505 737
Інші кошти кредитних установ	283 984	341 027
Кошти кредитних установ	7 503 121	7 305 696

Станом на 30 вересня 2022 року кошти кредитних установ включають залишки у сумі 3 131 031 тис. грн. (41,73%), що були залучені від трьох банків (2021: залишки у сумі 2 136 864 тис. грн. (29,25%), що були залучені від трьох банків).

Станом на 30 вересня 2022 року довгостроковий кредит, отриманий від однієї кредитної установи був забезпечений ОВДП справедливою вартістю 481 728 тис. грн. (2021: 572 574 тис. грн.) (Примітка 11).

Станом на 30 вересня 2022 року поточні рахунки кредитних установ включають кошти, залучені в банківських металах, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, в сумі 75 605 тис. грн. (2021: 49 884 тис. грн.). Зміна справедливою вартості поточних рахунків кредитних установ в банківських металах, яка обумовлена змінами в кредитному ризику, станом на 30 вересня 2022 року відсутня (2021: відсутня).

21. Кошти клієнтів

Кошти клієнтів за операційними сегментами включають:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Поточні рахунки		
- Юридичні особи	52 506 510	41 481 178
- МСБ	8 507 868	6 423 022
- Фізичні особи	16 068 470	13 835 204
	77 082 848	61 739 404
Строкові депозити		
- Юридичні особи	17 553 075	16 117 795
- МСБ	7 525 726	5 238 405
- Фізичні особи	14 349 406	13 640 777
	39 428 207	34 996 977
Кошти клієнтів	116 511 055	96 736 381

Станом на 30 вересня 2022 року кошти клієнтів у сумі 31 954 447 тис. грн. (27,43%) включають заборгованість перед десятьма найбільшими клієнтами Банку (2021: 30 064 498 тис. грн. (31,08%).

Станом на 30 вересня 2022 року кошти бюджетних організацій становили 2 495 360 тис. грн. та включають кошти клієнтів: за сегментом «Юридичні особи» 2 493 861 тис. грн. (2021: 602 459 тис. грн.) та за сегментом «МСБ» 1 499 тис. грн. (2021: 1 958 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2022 року кошти клієнтів включають кошти, залучені в банківських металах, які оцінюються за справедливою вартістю з відображенням переоцінки через прибутки або збитки, за сегментом «Юридичні особи» в сумі 14 216 тис. грн. (2021: 11 561 тис. грн.), за сегментом «Фізичні особи» в сумі 71 844 тис. грн. (2021: 122 636 тис. грн.). Зміна справедливої вартості коштів, залучених в банківських металах, яка обумовлена змінами в кредитному ризику, станом на 30 вересня 2022 року відсутня (2021: відсутня).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Аналіз коштів клієнтів за галузями є таким:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Фізичні особи	30 496 100	27 548 088
Сфера обслуговування	26 703 916	18 051 371
Енергетика	13 403 787	10 666 103
Транспорт	11 889 588	11 346 356
Виробництво	8 298 717	5 802 626
Торгівля	7 158 843	4 721 137
Фінансові послуги	4 863 720	4 741 733
Сільське господарство та харчова промисловість	3 123 902	1 824 432
Страхування	2 975 865	1 690 543
Металургія	1 850 182	4 260 659
Будівництво	1 328 377	2 701 748
Інше	4 418 058	3 381 585
Кошти клієнтів	116 511 055	96 736 381

Станом на 30 вересня 2022 року аналіз коштів клієнтів за галузями у розрізі статті «Фізичні особи» у сумі 30 496 100 тис. грн. (2021: 27 548 088 тис. грн.) включали частку коштів клієнтів за сегментом «МСБ» у сумі 78 224 тис. грн. (2021: 72 107 тис. грн.)

Станом на 30 вересня 2022 року до категорії «Інше» включені кошти юридичних осіб-нерезидентів у сумі 4 130 362 тис. грн. (2021: 3 092 214 тис. грн.)

Станом на 30 вересня 2022 року кредити клієнтів забезпечені коштами клієнтів на суму 2 946 062 тис. грн. (2021: 4 568 572 тис. грн.) (Примітка 10).

Станом на 30 вересня 2022 року коштами клієнтів забезпечені фінансові договірні та умовні зобов'язання на суму 2 866 790 тис. грн. (2021: 4 315 389 тис. грн.) (Примітка 23).

22. Власний капітал

Статутний капітал

Станом на 30 вересня 2022 року випущений статутний капітал складався з 13 836 522 922 простих та 477 078 привілейованих акцій (2021: 13 836 522 922 простих та 477 078 привілейованих акцій) номінальною вартістю 1 грн. кожна. Прості акції наділяють власників правами участі у загальних зборах акціонерів, отримання дивідендів та, у разі ліквідації Банку, отримувати частину майна Банку або його вартості пропорційно до вартості належних їм акцій Банку в черговості і порядку, передбаченому законодавством України і статутом Банку. Акціонери-власники привілейованих акцій мають право голосу у окремих випадках згідно статуту та мають право на отримання щорічного фіксованого дивіденду, за винятком випадків, передбачених законодавством.

Кількість випущених і повністю сплачених акцій:

	<i>Кількість акцій, тис.</i>		<i>Номінальна вартість, тис. грн.</i>		<i>Номінальна вартість, тис. грн.</i>	<i>Всього, тис. грн.</i>
	<i>Прості</i>	<i>Привілей- овані</i>	<i>Прості</i>	<i>Привілей- овані</i>		
На 31 грудня 2020 року	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000
Випущені та зареєстровані акції	—	—	—	—	—	—
На 31 грудня 2021 року	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000
Випущені та зареєстровані акції	—	—	—	—	—	—
На 30 вересня 2022 року	13 836 523	477	13 836 523	477	13 837 000	13 837 000

Резервний фонд

Банк формує резервний фонд на покриття непередбачених збитків по всіх статтях активів та позабалансових зобов'язань. Розмір відрахувань до резервного фонду має бути не менше 5 відсотків від прибутку Банку до досягнення ними 25 відсотків розміру регулятивного капіталу Банку. Станом на 30 вересня 2022 року резервний фонд Банку складав 590 676 тис. грн. (2021: 590 676 тис. грн.)

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Якщо, внаслідок діяльності Банку, розмір регулятивного капіталу зменшився до суми, що є меншою, ніж розмір статутного капіталу, то щорічні відрахування до резервного фонду мають становити 10 відсотків чистого прибутку Банку до досягнення ними розміру 35 відсотків від статутного капіталу Банку.

Рух за статтями інших резервів

Рух за статтями інших резервів був таким:

	<i>Резерв переоцінки основних засобів</i>	<i>Резерв переоцінки інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід</i>	<i>Всього</i>
На 1 січня 2021 року	246 564	440 990	687 554
Переоцінка основних засобів	(25 813)	-	(25 813)
Податок на прибуток, пов'язаний із переоцінкою основних засобів	4 646	-	4 646
Чиста величина зміни справедливої вартості боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	(431 465)	(431 465)
Сума накопиченого (прибутку)/збитку, перекласифікована у склад прибутків та збитків в результаті вибуття боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	(288 148)	(288 148)
Величина зміни оціночного резерву під очікувані кредитні збитки за борговими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	(45 381)	(45 381)
Податок на прибуток, пов'язаний з переоцінкою цінних паперів	-	97 225	97 225
Переведення в результаті вибуття активів	(803)	-	(803)
На 31 грудня 2021 року	224 594	(226 779)	(2 185)
Чиста величина зміни справедливої вартості боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	(2 095 647)	(2 095 647)
Сума накопиченого (прибутку)/збитку, перекласифікована у склад прибутків та збитків в результаті вибуття боргових інструментів, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	(28 892)	(28 892)
Величина зміни оціночного резерву під очікувані кредитні збитки за борговими інструментами, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	-	135 781	135 781
На 30 вересня 2022 року	224 594	(2 215 537)	(1 990 943)

23. Договірні та умовні зобов'язання

Юридичні аспекти

В ході звичайного ведення операцій, Банк виступає стороною різних судових процесів та спорів. Керівництво Банку вважає, що остаточний розмір зобов'язань, які можуть виникнути внаслідок судових процесів, не матиме суттєвого негативного впливу на фінансовий стан чи результати майбутньої діяльності Банку (Примітка 17).

Оподаткування

Для української системи оподаткування характерними є наявність численних податків та законодавство, яке часто змінюється. Податкове законодавство є часто невизначенім, може мати різне трактування, а в деяких випадках є суперечливим. Нерідко виникають протиріччя у трактуванні податкового законодавства між органами фіiscalної служби, уповноваженими організаціями, компаніями та іншими державними установами. Податкові декларації підлягають перевірці з боку органів влади, які згідно із законодавством уповноважені застосовувати штрафні санкції, а також стягувати пеню. Ці факти створюють в Україні значно серйозніші податкові ризики, ніж ті, які є типовими для країн з більш розвиненими системами оподаткування.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Керівництво вважає, що воно виконує всі вимоги чинного податкового законодавства. Проте не може існувати впевненості у тому, що податкові органи не матимуть іншої думки щодо відповідності Банку чинному податковому законодавству і не застосують штрафні санкції.

Договірні та умовні зобов'язання

Станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років договірні та умовні фінансові зобов'язання включали:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Зобов'язання кредитного характеру		
Фінансові гарантії	6 847 339	6 505 292
Зобов'язання з надання кредитів	10 986 094	11 491 698
Акредитиви:	5 299 151	7 501 194
- в тому числі покриті акредитиви	637 529	618 387
- в тому числі непокриті акредитиви	4 661 622	6 882 807
Авалі	6 666	-
	23 139 250	25 498 184
Гарантії виконання	607 895	1 057 264
	607 895	1 057 264
Договірні та умовні зобов'язання	23 747 145	26 555 448

Станом на 30 вересня 2022 року сума зобов'язань з надання кредитів складає 10 986 094 тис. грн. (2021: 11 491 698 тис. грн.), в тому числі:

- зобов'язання з надання кредитів перед стратегічними клієнтами Банку в сумі 3 686 192 тис. грн. (2021: 2 542 200 тис. грн);
- зобов'язання з надання кредитів перед іншими клієнтами Банку в сумі 7 299 902 тис. грн. (2021: 8 949 498 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років зобов'язання з надання кредитів є відкличними зобов'язаннями.

Станом на 30 вересня 2022 року оціночні резерви під ОКЗ щодо зобов'язань кредитного характеру становлять 251 984 тис. грн. (2021: 369 357 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2022 року оціночні резерви за гарантіями виконання становлять 247 тис. грн. (2021: 808 тис. грн.).

Станом на 30 вересня 2022 року, договірні та умовні зобов'язання забезпечені грошовими коштами на суму 2 866 790 тис. грн. (2021: 4 315 389 тис. грн.) (Примітка 21).

Нижче наведено аналіз змін оціночних резервів під очікувані кредитні збитки за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, за фінансовими гарантіями:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	132 540	56 535	-	189 075
Нові гарантії	68 292	-	-	68 292
Гарантії, строк дії яких закінчився	(7 388)	(309 350)	-	(316 738)
Переведення у стадію 1	1 671	(1 671)	-	-
Переведення у стадію 2	(342 826)	342 826	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
Зміна резерву	312 832	(40 491)	-	272 341
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>32 581</i>	<i>(8 686)</i>	-	<i>23 895</i>
Курсові різниці	6 342	4 597	-	10 939
На 30 вересня 2022 року	171 463	52 446	-	223 909

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	119	–	1	120
Нові гарантії	9 464	–	–	9 464
Гарантії, строк дії яких закінчився	(5)	(8 458)	–	(8 463)
Переведення у стадію 1	–	–	–	–
Переведення у стадію 2	(8 127)	17 173	(9 046)	–
Переведення у стадію 3	(71 332)	–	71 332	–
Зміна резерву	71 029	(5 393)	(59 880)	5 756
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>1 029</i>	<i>3 322</i>	<i>2 406</i>	6 757
Курсові різниці	655	1 396	(2 406)	(355)
На 30 вересня 2022 року	1 803	4 718	1	6 522

Нижче наведено аналіз змін оціночних резервів під очікувані кредитні збитки за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2021 року, за фінансовими гарантіями:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2021 року	30 298	9 223	–	39 521
Нові гарантії	111 891	55 206	–	167 097
Гарантії, строк дії яких закінчився	(4 465)	(67 859)	–	(72 324)
Переведення у стадію 1	3 309	(3 309)	–	–
Переведення у стадію 2	(355 435)	355 435	–	–
Переведення у стадію 3	–	–	–	–
Зміна резерву	252 228	(216 095)	–	36 133
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>7 528</i>	<i>123 378</i>	<i>–</i>	130 906
Курсові різниці	(242)	(6 479)	–	(6 721)
На 30 вересня 2021 року	37 584	126 122	–	163 706

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2021 року	367	–	8	375
Нові гарантії	4	–	–	4
Гарантії, строк дії яких закінчився	(7)	–	(7)	(14)
Переведення у стадію 1	–	–	–	–
Переведення у стадію 2	–	–	–	–
Переведення у стадію 3	–	–	–	–
Зміна резерву	(176)	–	–	(176)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування курсових різниць</i>	<i>(179)</i>	<i>–</i>	<i>(7)</i>	(186)
Курсові різниці	(2)	–	–	(2)
На 30 вересня 2021 року	186	–	1	187

Нижче наведено зміни оціночних резервів за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, за гарантіями виконання:

Юридичні особи	Всього
На 1 січня 2022 року	805
Нараховано/(сторновано)	(725)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування курсових різниць</i>	(725)
Курсові різниці	146
На 30 вересня 2022 року	226

МСБ	Всього
На 1 січня 2022 року	3
Нараховано/(сторновано)	18
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування курсових різниць</i>	18
Курсові різниці	–
На 30 вересня 2022 року	21

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Нижче наведено зміни оціночних резервів за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2021 року, за гарантіями виконання:

Юридичні особи	Всього
На 1 січня 2021 року	5 780
Нараховано/(сторновано)	(2 085)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(2 085)</i>
Курсові різниці	(264)
На 30 вересня 2021 року	3 431

МСБ	Всього
На 1 січня 2021 року	20
Нараховано/(сторновано)	30
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>30</i>
Курсові різниці	–
На 30 вересня 2021 року	50

Нижче наведено аналіз змін оціночних резервів під очікувані кредитні збитки за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, за договірними зобов'язаннями:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	2 490	160 221	–	162 711
Нові зобов'язання	394	–	–	394
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	(304)	(4)	(3)	(311)
Переведення у стадію 1	43	(43)	–	–
Переведення у стадію 2	(79)	79	–	–
Переведення у стадію 3	–	–	–	–
Зміна резерву	(2 095)	(157 433)	3	(159 525)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(2 041)</i>	<i>(157 401)</i>	–	(159 442)
Курсові різниці	3	290	–	293
На 30 вересня 2022 року	452	3 110	–	3 562

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	100	31	6 615	6 746
Нові зобов'язання	16	–	–	16
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	(17)	–	(239)	(256)
Переведення у стадію 1	–	–	–	–
Переведення у стадію 2	(7)	211	(204)	–
Переведення у стадію 3	(2 672)	–	2 672	–
Зміна резерву	2 587	244	(8 746)	(5 915)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>(93)</i>	<i>455</i>	<i>(6 517)</i>	(6 155)
Курсові різниці	–	–	–	–
На 30 вересня 2022 року	7	486	98	591

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2022 року	2 255	1	8 449	10 705
Нові зобов'язання	611	–	73	684
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	(182)	–	(2 634)	(2 816)
Переведення у стадію 1	48	(48)	(1)	(1)
Переведення у стадію 2	(2)	2	–	–
Переведення у стадію 3	(3 273)	(12 293)	15 566	–
Зміна резерву	8 386	12 340	(12 139)	8 587
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	<i>5 588</i>	<i>1</i>	<i>865</i>	6 454
Курсові різниці	–	–	241	241
На 30 вересня 2022 року	7 843	2	9 555	17 400

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Нижче наведено аналіз змін оціочних резервів під очікувані кредитні збитки за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2021 року, за договірними зобов'язаннями:

Юридичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2021 року	-	56 640	45 257	101 897
Нові зобов'язання	-	6 055	-	6 055
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	-	(1 624)	-	(1 624)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	(10 573)	10 573	-	-
Переведення у стадію 3	-	-	-	-
Зміна резерву	10 573	195 783	(45 257)	161 099
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	-	210 787	(45 257)	165 530
Курсові різниці	-	(326)	-	(326)
На 30 вересня 2021 року	-	267 101	-	267 101

МСБ	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2021 року	-	24	714	738
Нові зобов'язання	-	-	12 521	12 521
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	-	(3)	(967)	(970)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	(11)	11	-	-
Переведення у стадію 3	(7 090)	(3)	7 093	-
Зміна резерву	7 101	(29)	(12 511)	(5 439)
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	-	(24)	6 136	6 112
Курсові різниці	-	-	(799)	(799)
На 30 вересня 2021 року	-	-	6 051	6 051

Фізичні особи	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	Всього
На 1 січня 2021 року	-	-	6 966	6 966
Нові зобов'язання	-	-	58	58
Зобов'язання, строк дії яких закінчився	-	-	(2 480)	(2 480)
Переведення у стадію 1	-	-	-	-
Переведення у стадію 2	(6)	6	-	-
Переведення у стадію 3	(774)	(2 470)	3 244	-
Зміна резерву	780	2 466	(301)	2 945
<i>Всього витрат на формування резерву до врахування впливу курсових різниць</i>	-	2	521	523
Курсові різниці	-	-	(236)	(236)
На 30 вересня 2021 року	-	2	7 251	7 253

Забезпечення за позовами, гарантіями та договірними зобов'язаннями відображаються у складі зобов'язань.

Активи, надані як забезпечення

Банк надає як забезпечення активи, включені до звіту про фінансовий стан, в рамках різних поточних операцій, що здійснюються на звичайних умовах, що застосовуються до таких угод.

Станом на 30 вересня 2022 року активи, які Банк передав в заставу як забезпечення зобов'язань, складають:

Вид зобов'язання	Сума зобов'язання	Вид активу	Балансова вартість активу
Довгострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування від НБУ	999 658	ОВДП, ОВМП	20 471 316
Короткострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування від НБУ	13 198 872		
Довгостроковий кредит від фінансової установи	437 392	ОВДП	481 728
Всього	14 635 922		20 953 044

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Станом на 31 грудня 2021 року активи, які Банк передав в заставу як забезпечення зобов'язань, складають:

Вид зобов'язання	Сума зобов'язання	Вид активу	Балансова вартість активу
Довгострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування від НБУ	999 974	ОВДП	1 421 759
Короткострокові кредити, що отримані шляхом рефінансування від НБУ	3 699 993	Кошти у кредитних установах	4 019 938
Довгостроковий кредит від фінансової установи	393 090	ОВДП	572 574
Всього	5 093 057		6 014 271

24. Чисті комісійні доходи

Чисті комісійні доходи включають:

	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2021
Розрахункові операції	1 135 298	1 105 841
Гарантії та акредитиви	264 142	198 241
Кредитне обслуговування клієнтів	166 970	163 933
Агентські операції на валютному ринку	160 734	123 971
Операції з цінними паперами	6 931	7 547
Інше	20 934	21 884
Комісійні доходи	1 755 009	1 621 417
Розрахункові операції	(497 672)	(404 389)
Гарантії та акредитиви	(126 007)	(83 530)
Агентські операції на валютному ринку	(7 128)	(14 919)
Інше	(6 299)	(10 190)
Комісійні витрати	(637 106)	(513 028)
Чисті комісійні доходи	1 117 903	1 108 389

25. Чисті прибутки від операцій з іноземними валютах та банківськими металами

Чисті прибутки від операцій з іноземними валютах та банківськими металами включають:

	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2021
Торгові операції	(403 384)	21 494
Переоцінка валютних статей	686 242	69 058
Чисті прибутки від операцій з іноземними валютах та банківськими металами	282 858	90 552

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

26. Інші доходи

Інші доходи включають:

	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022	9 місяців, які закінчились 30 вересня 2021
Комісія від страхових компаній та банків	48 550	43 571
Дохід від послуг з маркетингової підтримки	38 764	14 251
Штрафи отримані та інші платежі за просрочення платежів по кредитному договору	24 894	8 759
Відшкодування витрат за договорами фінансової оренди	24 249	42 775
Повернення раніше списаних активів	8 969	18 194
Позитивний результат від продажу активів, утримуваних для продажу	6 749	72 633
Відшкодування витрат за комунальні послуги стосовно приміщень, наданих в оренду	5 804	4 474
Відшкодування судових витрат	2 394	2 891
Надлишки при інкасації банкоматів	1 930	1 735
Результат від набутого права власності на кошти клієнтів	689	334
Відшкодування реєстраційних витрат	530	2 604
Позитивний результат від продажу основних засобів та нематеріальних активів	412	261
Інше	19 165	13 743
Всього інші доходи	183 099	226 225

В процесі роботи Банку мають місце випадки, коли на рахунках, що підлягають закриттю, є залишки коштів, за якими клієнт не звертається. Стаття «Результат від набутого права власності на кошти клієнтів» представлена доходом, який Банк визнав за коштами клієнтів згідно з Цивільним кодексом України, в результаті закінчення строку набуvalьної давності за даними залишками коштів.

27. Зміни очікуваних кредитних збитків

У таблиці нижче представлені витрати за очікуваними кредитними збитками за фінансовими інструментами, що відображені в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року:

	Примітки	Стадія 1	Стадія 2	Стадія 3	ПСЗК	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	5 414	–	–	–	5 414
Кошти в кредитних установах	8	(3 144)	–	–	–	(3 144)
Кредити клієнтам та фінансова оренда	10	(22 399)	1 804 428	3 709 709	134 311	5 626 049
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11	216 085	–	(80 304)	–	135 781
Повернення кредитів клієнтів, списаних в поточному році		–	–	1 308	–	1 308
Інші фінансові активи	18	3 482	3 911	5 057		12 450
Фінансові гарантії	23	33 610	(5 364)	2 406	–	30 652
Зобов'язання з надання кредитів	23	3 454	(156 945)	(5 652)	–	(159 143)
Всього витрати за кредитними збитками		236 502	1 646 030	3 632 524	134 311	5 649 367

В звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2022 року, представлені також зміни наступних інших резервів:

- ▶ формування резервів під інші нефінансові активи у сумі 16 874 тис. грн. (Примітка 18);
- ▶ формування резервів під юридичні ризики у сумі 3 270 тис. грн. (Примітка 17);
- ▶ розформування за гарантіями виконання у сумі (707) тис. грн. (Примітка 23).

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У таблиці нижче представлені витрати за очікуваними кредитними збитками за фінансовими інструментами, що відображені в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2021 року:

	<i>Примітки</i>	<i>Стадія 1</i>	<i>Стадія 2</i>	<i>Стадія 3</i>	<i>ПСЗК</i>	<i>Всього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти	7	2 963	–	–	–	2 963
Кошти в кредитних установах	8	(56)	–	–	–	(56)
Кредити клієнтам та фінансова оренда	10	(135 625)	471 302	222 389	(8 834)	549 232
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11	(29 740)	–	233 395	–	203 655
Повернення кредитів клієнтів, списаних в поточному році		–	–	(1 389)	–	(1 389)
Інші фінансові активи	18	(894)	(1 776)	(693)	–	(3 363)
Фінансові гарантії	23	7 349	123 378	(7)	–	130 720
Зобов'язання з надання кредитів	23	–	210 766	(38 601)	–	172 165
Всього витрати за кредитними збитками		(156 003)	803 670	415 094	(8 834)	1 053 927

В звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід за 9 місяців, які закінчилися 30 вересня 2021 року, представлені також зміни наступних інших резервів:

- розформування резервів під інші нефінансові активи у сумі (31 326) тис. грн. (Примітка 18);
- формування резервів під юридичні ризики у сумі 4 426 тис. грн. (Примітка 17);
- розформування за гарантіями виконання у сумі (2 055) тис. грн. (Примітка 23).

28. Витрати на персонал та інші операційні витрати

Витрати на персонал та інші операційні витрати включають:

	<i>9 місяців, які закінчились 30 вересня 2022</i>	<i>9 місяців, які закінчились 30 вересня 2021</i>
Заробітна плата та премії	1 482 351	1 151 886
Нарахування на фонд заробітної плати	287 318	233 776
Інші витрати на персонал	166 106	68 006
Витрати на персонал	1 935 775	1 453 668
Благодійна діяльність	386 922	10 378
Відрахування до Фонду гарантування вкладів фізичних осіб	137 705	159 590
Ремонт та обслуговування основних засобів	119 449	104 154
Послуги зв'язку	74 687	126 550
Податки, крім податку на прибуток	70 043	66 651
Оренда та утримання приміщень	59 319	47 581
Офісні витрати	56 509	40 920
Супровід програмного забезпечення	46 405	46 442
Витрати на охорону	29 994	32 574
Професійні послуги	28 799	71 781
Витрати на інкасацію цінностей	23 423	18 072
Маркетинг та реклама	13 194	14 353
Витрати на відрядження	1 399	1 078
Штрафи та пени	–	82
Інше	42 244	62 027
Інші операційні витрати	1 090 092	802 233

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

29. Управління ризиками

Система управління ризиками Банку побудована з урахуванням його розміру, бізнес-моделі, масштабу діяльності, видам та складності операцій та забезпечує виявлення, вимірювання (оцінку), моніторинг, звітування, контроль, пом'якшення всіх суттєвих ризиків Банку з метою визначення Банком величини капіталу, необхідного для покриття всіх суттєвих ризиків, притаманних його діяльності.

Система управління ризиками, базується на розподілі обов'язків між підрозділами Банку із застосуванням моделі трьох ліній захисту:

- ▶ перша лінія – на рівні бізнес-підрозділів та підрозділів підтримки діяльності Банку;
- ▶ друга лінія – на рівні підрозділів з управління ризиками, що включають департамент ризик-менеджменту та управління соціальних та екологічних ризиків, та департаменту комплаенс;
- ▶ третя лінія – на рівні департаменту внутрішнього аудиту щодо перевірки та оцінки ефективності функціонування системи управління ризиками.

Структура управління ризиками

Наглядова рада

Наглядова рада визначає стратегію управління ризиками, кредитну політику, декларацію схильності до ризиків, політику управління окремими ризиками, план забезпечення безперервної діяльності, план фінансування в кризових ситуаціях, стратегію та оперативний план управління непрацюючими активами та стягнутим майном, визначає ризик-апетит та встановлює граничні розміри ризиків, визнає джерела капіталізації та іншого фінансування Банку, розглядає звітність про профіль ризику Банку, розглядає результати стрес-тестування, затверджує призначення та звільнення CRO, визначає випадки накладання заборони (вето) CRO, забезпечує функціонування та контроль за ефективністю системи управління ризиками.

Комітет з управління ризиками Наглядової ради

Комітет з управління ризиками Наглядової ради забезпечує наявність та підтримання в актуальному стані актів внутрішнього регулювання, що регламентують процес управління ризиками та кредитну політику Банку, здійснює регулярний моніторинг та аналіз поточного профілю ризиків, що приймаються Банком, здійснює контроль за дотриманням показників ризик-апетиту, визначених в декларації схильності до ризиків.

Правління

Правління відповідає за загальний підхід до управління ризиками і за впровадження стратегій та принципів управління ризиками, затверджених Наглядовою радою. Правління Банку делегує повноваження щодо оперативного управління ризиками колегіальним органам Банку та встановлює ліміти повноважень даних колегіальних органів.

Колегіальні органи Правління

Кредитна рада, кредитний комітет, комітет з методологічного забезпечення управління ризиками роздрібного, малого та мікробізнесу, комісія по роботі з проблемою заборгованістю позичальників, комісія з моніторингу кредитних операцій клієнтів, кредитні комісії дирекцій здійснюють управління кредитним ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління активами та пасивами здійснює управління ризиком ліквідності, процентним ризиком та ринковим ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління операційними ризиками здійснює управління операційним ризиком в межах повноважень делегованих Правлінням.

Комітет з питань управління інформаційною безпекою здійснює управління інформаційним ризиком як складовою операційного ризику в межах повноважень делегованих Правлінням.

Рішенням Правління АБ «УКРГАЗБАНК» від 24 лютого 2022 року затверждено План дій АБ «УКРГАЗБАНК» в умовах надзвичайного режиму роботи, згідно з яким в особливий період у Банку діє оперативний штаб, який передяняв на себе повноваження колегіальних органів, у тому числі щодо управління ризиками, та координує дії працівників Банку в частині роботи в умовах надзвичайного режиму.

Наглядова рада та комітети Наглядової ради Банку продовжують виконувати свої функції.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

CRO (Chief Risk Officer) та підпорядковані йому підрозділи з управління ризиками

CRO та підпорядковані йому підрозділи з управління ризиками забезпечують своєчасне виявлення, вимірювання, моніторинг, контроль, звітування щодо суттєвих ризиків, готують та надають звіти щодо ризиків Наглядовій раді, Комітету з управління ризиками Наглядової ради, Правлінню, колегіальним органам Правління, розробляють та підтримують в актуальному стані методики, інструменти та моделі оцінки ризиків, забезпечують координацію роботи з питань управління ризиками з іншими структурними підрозділами Банку, обчислюють профіль ризику Банку, забезпечують моніторинг та попередження порушень показників ризик-апетиту та лімітів ризику, контролюють наближення показників ризиків до затверджених граничних значень показників ризику та лімітів ризику та ініціюють вжиття заходів для попередження їх порушень, здійснюють стрес-тестування, готують висновки для ухвалення кредитних рішень як щодо нових кредитів, так і щодо зміни умов за діючими/існуючими кредитами, готують висновки щодо ризиків, які притаманні новим продуктам до моменту їх впровадження для прийняття відповідних управлінських рішень.

CCO (Chief Compliance Officer) та департамент комплаенс

CCO та департамент комплаенс здійснюють розробку комплаенс-процедур, у тому числі принципів комплаенс, обов'язкових для дотримання усіма працівниками та керівництвом, забезпечують відповідність комплаенс-функції поточним вимогам законодавства та проведення навчання та підвищення обізнаності працівників Банку щодо дотримання норм законодавства, відповідних стандартів професійних об'єднань, дія яких поширюється на Банк, культури управління ризиками, ураховуючи кодекс поведінки (етики), організовують безперервне функціонування комплаенс-функції в Банку, координують встановлення потенційних зон комплаенс-ризику, який може привести до втрати репутації Банком, правових або регуляторних санкцій чи фінансових збитків, забезпечують розробку та впровадження заходів обмеження (зниження) комплаенс-ризику, включаючи прозорі процеси з метою попередження, або зменшення рівня комплаенс-ризику, а також з метою виявлення, реєстрації та здійснення заходів щодо порушень комплаенс, оцінюють комплаенс-ризики, які притаманні новим продуктам та значним змінам в діяльності Банку до моменту їх впровадження для прийняття відповідних управлінських рішень, забезпечують організацію контролю за дотриманням банком норм щодо своєчасності та достовірності фінансової та статистичної звітності, готують висновки стосовно комплаенс-ризику для ухвалення рішень щодо здійснення активних операцій пов'язаних із Банком осіб.

Декларація схильності до ризиків

Банк визначає (декларує) сукупний ризик-апетит шляхом встановлення граничних показників агрегованого ризику та ризик-апетит до окремих ризиків шляхом встановлення граничних показників ризику щодо суттєвих ризиків, що визначені чинною Стратегією управління ризиками в АБ «УКРГАЗБАНК»:

- Кредитного ризику;
- Ризику ліквідності;
- Процентного ризику;
- Ринкових ризиків;
- Операційного ризику;
- Комплаенс-ризику;
- Екологічного ризику;
- Соціального ризику.

Декларація розробляється відповідно до припущень, що закладені в основу бюджету Банку, з урахуванням пруденційних вимог Національного банку України (у т.ч. встановлених для системно важливих банків), та ковенант, яких Банк зобов'язався дотримуватися відповідно до угод з міжнародними фінансовими організаціями.

Сукупний ризик-апетит включає вимоги щодо підтримання цільового рівня кредитного рейтингу за міжнародною шкалою, дотримання нормативів капіталу та буферів капіталу, у тому числі з урахуванням очікуваних змін пруденційних вимог та регуляторного середовища.

Ризик-апетит щодо кредитного ризику включає систему показників контролю якості кредитного портфеля (частки непрацюючих активів та стягнутого майна), вартості кредитного ризику, обмеження ризику концентрації за найбільшими позичальниками, галузями тощо.

Ризик-апетит щодо ризику ліквідності включає мінімальні значення коефіцієнту покриття ліквідністю (LCR) в усіх валютах та окремо в іноземних валютах, коефіцієнту чистого стабільного фінансування (NSFR), обмеження показників концентрації у зобов'язаннях.

Ризик-апетит щодо процентного ризику включає показники чутливості чистого процентного доходу та економічної вартості капіталу до паралельного/непаралельного зсуву кривих доходності в основних валютах.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Ризик-апетит щодо ринкових ризиків встановлений як максимальні значення позицій, чутливих до ринкового ризику, та показник вартості під ризиком, що розраховується за параметричною моделлю на основі t-розділу Стьюдента із 7 ступенями свободи з довірчим інтервалом 99% на горизонті 10 торгових днів.

Ризик-апетит щодо операційного ризику встановлюється як максимальна сума прямих втрат від реалізації операційного ризику за підсумками року. При цьому незалежно від вартості інциденту та суми потенційного збитку Банком встановлено нульову толерантність до операційних ризиків, пов'язаних з інцидентами внутрішнього шахрайства, службової недбалості, порушення безперервності функціонування критичних бізнес-процесів.

Кредитний ризик

Кредитний ризик – ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок невиконання боржником/контрагентом взятих на себе зобов'язань відповідно до умов договору.

Наглядовою радою затверджена Кредитна політика, яка визначає основні напрямки кредитування і регламентує основні принципи та умови прийняття кредитного ризику. Для управління ризиком концентрації кредитного портфелю Банк здійснює моніторинг структури кредитного портфелю і за необхідності встановлює відповідні ліміти.

Балансова вартість статей звіту про фінансовий стан, включаючи похідні фінансові інструменти, без урахування впливу зниження ризику унаслідок угод про надання забезпечення, найбільш точно відображає максимальний розмір кредитного ризику за даними статтями.

Станом на 30 вересня 2022 року загальний обсяг заборгованості за кредитними угодами та позабалансовими зобов'язаннями, гарантіями та акредитивами, які Банк визнав як непрацюючі становив 6 837 621 тис. грн. (2021: 6 016 987 тис. грн.), у тому числі

- ▶ проблемна заборгованість 3 816 400 тис. грн. (2021: 3 741 094 тис. грн.);
- ▶ заборгованість, відносно якої Банк очікує погашення в результаті реструктуризації 3 021 221 тис. грн. (2021: 2 275 893 тис. грн.).

Похідні фінансові інструменти

Кредитний ризик, пов'язаний із похідними фінансовими інструментами, обмежується їх номінальною сумою за відповідними договорами.

Ризики за зобов'язаннями, пов'язаними з кредитуванням

Банк надає своїм клієнтам гарантії, за якими Банк має здійснювати платежі від імені відповідних клієнтів. Суми таких платежів стягаються з клієнтів на умовах акредитиву. Зазначені гарантії наражають Банк на ризики, подібні до кредитних ризиків, які знижуються шляхом застосування аналогічних процедур і принципів контролю.

Більш детальна інформація стосовно максимального кредитного ризику за кожною категорією фінансових інструментів наведена у відповідних примітках.

Кредитний рейтинг України, згідно з класифікацією міжнародних рейтингових агентств станом на 30 вересня 2022 року, відповідав рівню CCC- (2021: В). Банком використовується наступний підхід щодо визначення рейтингової оцінки за даними значень рейтингів декількох міжнародних рейтингових агентств:

- ▶ при наявності двох різних рейтингів враховується рейтинг того рейтингового агентства, який є нижчим;
- ▶ при наявності трьох різних рейтингів враховується рейтинг того рейтингового агентства, який є нижчим із двох найвищих.

Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, а саме: облігації внутрішньої державної позики та муніципальні облігації, що не мають рейтингу, – були віднесені Банком до категорії рівня В, виходячи з суворенного кредитного рейтингу України.

Інші залишки грошових коштів та їх еквівалентів, коштів у кредитних установах та інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід, класифікуються з урахуванням поточних кредитних рейтингів, присвоєних міжнародними рейтинговими агентствами. У випадку, якщо контрагент не мав встановленого міжнародного рейтингу на звітну дату, Банк використовував міжнародні кредитні рейтинги, встановлені материнським компаніям, а у випадку, якщо власником контрагента виступає уряд чи держава, використовувався відповідний суворений рейтинг країни власника. Найвищий можливий рейтинг – AAA. Інвестиційний рівень фінансових активів відповідає рейтингам від AAA до BBB-. Фінансові активи з рейтингом нижче BBB- відносяться до спекулятивного рівня, відповідно до прийнятої міжнародної практики.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Далі представлена класифікація за кредитними рейтингами фінансових активів Банку, що мають такі рейтинги:

	AAA – A	BBB – B	Нижче В	Не мають рейтингу	30 вересня 2022
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	18 325 826	12 668 585	10 010 554	–	41 004 965
Кошти у кредитних установах	244 883	329 150	8 597	429 533	1 012 163
Похідні фінансові активи Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		10 741		10 626	21 367
	17	–	23 338 898	94 892	23 433 807

Станом на 31 грудня 2021 року класифікація за кредитними рейтингами фінансових активів Банку:

	AAA – A	BBB – B	Нижче В	Не мають рейтингу	31 грудня 2021
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	19 063 859	8 557 365	–	–	27 621 224
Кошти у кредитних установах	310 400	4 282 974	–	487 776	5 081 150
Похідні фінансові активи Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	499	10	–	–	509
	16	29 454 251	–	4 652	29 458 919

Оцінка знецінення

Банк розраховує очікувані кредитні збитки на основі декількох сценаріїв, що зважуються на ймовірність реалізації для оцінки очікуваних недоотриманих грошових потоків, що дисконтується із використанням ефективної процентної ставки. Недоотримані грошові потоки – це різниця між грошовими потоками, що мають бути сплачені Банку відповідно до умов договору, та грошовими потоками, що Банк очікує отримати. Підхід до розрахунку ОКЗ описаний нижче. Елементами розрахунку є:

Ймовірність дефолту (PD) *Розрахункова оцінка ймовірності припинення виконання контрагентом своїх зобов'язань.*

Експозиція під ризиком (EAD) *Величина боргу за активом, який перебуває під ризиком дефолту контрагента, на будь-яку дату у майбутньому, із врахуванням очікуваних змін цієї величини після звітної дати, в тому числі виплати основної суми заборгованості і суми нарахованих доходів.*

Втрати в разі дефолту (LGD) *Розрахункова оцінка збитків внаслідок дефолту контрагента. Показник LGD розраховується із застосуванням декількох сценаріїв. Оцінки ймовірностей за всіма сценаріями та підтипи втрат у разі дефолту поєднуються у загальну оцінку. Ймовірності сценаріїв роботи з проблемною заборгованістю розраховані на основі історичних даних. Рівень втрат у випадку дефолту за кредитами, що забезпечені заставою визначається на основі даних про вартість реалізації забезпечення, з урахуванням потенційного недоотримання коштів в порівнянні з балансовою вартістю (дисконт) та строку реалізації.*

Визначення дефолту та відновлення кредитної якості

Для цілей оцінки ОКЗ Банк визнає настання події дефолту за фінансовим інструментом і, відповідно, відносить даний актив до Стадії 3 (кредитно-знецінені активи) у випадку прострочення платежів за договором на строк понад 90 днів, або у наступних випадках, незалежно від кількості днів прострочення боргу:

- внутрішній рейтинг позичальника вказує на дефолт або близькість до дефолту;
- відносно клієнта порушено справу про банкрутство або боржник повідомив про банкрутство;
- за фінансовим інструментом були змінені умови договору, без внесення яких клієнт не зміг би виконувати подальше обслуговування боргу.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Значне збільшення кредитного ризику

Для визначення наявності факту значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту, Банк використовує визначені переліки подій, що містять ознаки зростання кредитного ризику. Незалежно від наявності подій, що містять ознаки зростання кредитного ризику, вважається, що прострочення виконання грошових зобов'язань понад 30 днів є свідченням значного збільшення кредитного ризику з моменту первісного визнання фінансового інструменту.

Оцінка ймовірності дефолту здійснюється із використанням розподілу позичальників за показником кількість днів прострочення боргу. Іншими вхідними даними, що використовується в моделях є економічні показники.

Оцінка знецінення на індивідуальній та колективній основі

В залежності від факторів, що зазначені нижче, Банк розраховує ОКЗ або на індивідуальній, або на колективній основі.

Банк розраховує ОКЗ на індивідуальній основі, за активами, що віднесені до Стадії 2 або Стадії 3 та загальна заборгованість за групою контрагентів яких перевищує граничні значення, що встановлені для відповідного сегменту бізнесу індивідуально значуща.

Банк об'єднує фінансові активи, що оцінюються на колективній основі в однорідні групи в залежності від внутрішніх характеристик кредитів, наприклад, строку прострочки платежів, виду продукту тощо.

Прогнозна інформація та економічні сценарії

При визначенні показників, що можуть використовуватись в якості вихідних економічних даних для своїх моделей розрахунку ОКЗ Банк використовує широкий спектр показників, зокрема:

- темпи росту ВВП;
- інфляція (індекс споживчих цін), до відповідного місяця попереднього року (%);
- облікові ставки Національного банку України;
- рівень безробіття;
- обмінний курс;
- ціни на залізну руду;
- ціни на пшеницю;
- зростання реальної зарплати YoY.

Банк провів статистичний аналіз залежності ймовірності дефолту клієнтів Банку від економічних показників.

Банк визначив показники, що мають найтініший зв'язок з рівнем дефолтів позичальників в кожному з сегментів портфелю.

Для отримання прогнозної інформації Банк використовує дані зовнішніх джерел (прогнози НБУ, Кабінету Міністрів України, Міністерства фінансів України та інших органів державної влади, прогнози МВФ, Світового банку та інших провідних міжнародних організацій, прогнози провідних міжнародних рейтингових агентств (компаній), таких як Moody's, Fitch Ratings, S&P Global Ratings, та дані інформаційної системи Bloomberg. В таблиці нижче подані прогнозні значення економічних показників, що використовуються в економічному сценарії для розрахунку ОКЗ.

Показник	Сценарій ОКЗ	Імовірність сценарію, %	2022 рік	2023 рік	2024 рік
Темп приросту номінального ВВП, %					
	Оптимістичний	25	(30.1)	7.8	10.0
	Базовий	50	(31.5)	4.0	5.2
	Песимістичний	25	(32.9)	0.2	0.4
Облікова ставка НБУ					
	Оптимістичний	25	23.5	21.7	15.8
	Базовий	50	25.0	25.0	19.2
	Песимістичний	25	27.9	31.6	26.0
UIRD 12m UAH					
	Оптимістичний	25	12.9	18.8	10.6
	Базовий	50	13.2	19.4	11.4
	Песимістичний	25	13.5	20.1	12.3

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Банк управляє кредитною якістю фінансових активів за допомогою внутрішньої системи присвоєння рейтингів, як описано вище. У таблиці нижче представлений аналіз кредитної якості в розрізі класів активів, звіту про фінансовий стан на підставі системи кредитних рейтингів Банку.

	<i>30 вересня 2022 року</i>	<i>Примітки</i>	<i>Високий рейтинг</i>	<i>Стан-дартний рейтинг</i>	<i>Нижче стан-дартного рейтингу</i>	<i>Знецінені</i>	<i>Всього</i>
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	7	Стадія 1	40 696 781	34 061	286 924	-	41 017 766
Кошти в кредитних установах		Стадія 1	330 021	-	429 534	-	759 555
		Стадія 2	-	-	-	-	-
	8	Стадія 3	-	-	-	14 902	14 902
Кредити клієнтам та фінансова оренда, що оцінюються за амортизованою собівартістю:	10	Стадія 1	4 551 068	17 875 947	12 786 654	-	35 213 669
- Юридичні особи		Стадія 2	267 182	2 586 631	17 326 317	-	20 180 130
		Стадія 3	23 943	-	4 112 993	2 928 038	7 064 974
		ПСКЗ	-	-	317 755	103 146	420 901
- МСБ		Стадія 1	4 626 019	1 732 921	596 807	-	6 955 747
		Стадія 2	300 859	1 440 023	1 946 784	-	3 687 666
		Стадія 3	3 276	319 462	1 214 644	262 605	1 799 987
- Фізичні особи		Стадія 1	3 478 063	230 324	599	742	3 709 728
		Стадія 2	1 471	40 028	46 021	-	87 520
		Стадія 3	-	565 020	11 790	1 815 411	2 392 221
		ПСКЗ	1 575	3 795	-	11 436	16 806
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11	Стадія 1	21 829 689	-	-	-	21 829 689
		Стадія 2	449 151	-	-	-	449 151
		Стадія 3	-	-	-	1 635 039	1 635 039
Зобов'язання з надання кредитів:	23	Стадія 1	538 776	2 213 501	1 081 973	-	3 834 250
- Юридичні особи		Стадія 2	36 100	2 634 946	652 941	-	3 323 987
		Стадія 3	332 473	-	18 800	11 001	362 274
- МСБ		Стадія 1	441 126	139 647	72 380	-	653 153
		Стадія 2	11 113	20 372	16 220	-	47 705
		Стадія 3	-	30 405	6 230	3 123	39 758
- Фізичні особи		Стадія 1	2 634 363	50 290	481	326	2 685 460
		Стадія 2	18	6 801	4 509	-	11 328
		Стадія 3	-	15 505	1 001	11 673	28 179
Фінансові гарантії, гарантії за векселями та акредитиви (за винятком покритих акредитивів):	23	Стадія 1	21 478	4 738 093	5 435 565	-	10 195 136
- Юридичні особи		Стадія 2	-	293 604	860 667	-	1 154 271
		Стадія 3	-	-	462	-	462
- МСБ		Стадія 1	16 884	55 044	3 235	-	75 163
		Стадія 2	-	89 166	1 429	-	90 595
		Стадія 3	-	-	-	-	-
Всього			80 591 429	35 115 586	47 232 715	6 797 442	169 737 172

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

31 грудня 2021 року	Примітки	Високий рейтинг	Стан-дартний рейтинг	Нижче стан-дартного рейтингу	Знецінені	Всього	
Грошові кошти та їх еквіваленти (за винятком коштів у касі)	7	Стадія 1 Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	27 376 839 4 462 247 – –	44 272 99 875 – –	205 555 330 542 – –	– – – 10 832	27 626 666 4 892 664 – 10 832
Кошти в кредитних установах, що оцінюються за амортизованою собівартістю	8	Стадія 3	–	–	–	10 832	10 832
Кредити клієнтам та фінансова оренда, що оцінюються за амортизованою собівартістю:	10	Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3 ПСКЗ Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	4 651 542 335 061 – – 3 125 902 103 114 –	12 621 261 4 504 311 – – 2 686 695 729 761 154 323	16 002 450 5 078 466 331 718 256 494 555 774 698 670 158 913	– – 3 041 964 – – 78 685	33 275 253 9 917 838 3 373 682 256 494 6 368 371 1 531 545 391 921
- Юридичні особи		Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3 ПСКЗ	4 721 427 36 – 3 342	242 031 14 580 68 279 7	102 7 124 695 2 052	34 – 1 437 211 9 372	4 963 594 21 740 1 506 185 14 773
- МСБ		Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	– – –	– – –	– – –	– – 1 963 145	27 842 659 – 1 963 145
- Фізичні особи		Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3 ПСКЗ	27 842 659 – – –	– – –	– – –	– – 1 963 145	27 842 659 – 1 963 145
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11	Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	– – –	– – –	– – –	– – 1 963 145	27 842 659 – 1 963 145
Зобов'язання з надання кредитів:							
- Юридичні особи		Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	1 934 902 77 215 –	2 000 031 2 986 819 –	718 699 76 539 64 102	– – 16 600	4 653 632 3 140 573 80 702
- МСБ		Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	527 470 18 529 –	251 176 5 723 131	102 763 335 21 200	– – 1 060	881 409 24 587 22 391
- Фізичні особи		Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	2 617 129 – –	54 832 2 816 2 390	1 133 1 166 221	2 230 – 6 487	2 675 324 3 982 9 098
Фінансові гарантії, гарантії за векселями та акредитиви (за винятком покритих акредитивів):							
- Юридичні особи		Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	2 915 939 – –	3 642 577 – –	6 347 406 378 360 402	– – –	12 905 922 378 360 402
- МСБ		Стадія 1 Стадія 2 Стадія 3	18 118 – –	31 199 – –	52 669 1 429 –	– – –	101 986 1 429 –
Всього			80 731 471	30 143 089	31 394 979	6 567 620	148 837 159

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У таблиці нижче представлено опис щодо групування залишків за категоріями рейтингу

Опис рівня внутрішнього рейтингу	Кількість днів прострочки	Рівень внутрішнього рейтингу	Рейтинг зовнішнього міжнародного рейтингового агентства (за шкалою Fitch), контрагенти-нерезиденти	Рейтинг зовнішнього міжнародного рейтингового агентства (за шкалою Fitch), контрагенти-резиденти
Високий рейтинг	Прострочка платежів відсутня	A1, A2, A3	AAA+ до BBB	Згідно встановленому внутрішньобанківському рейтингу для банків-резидентів зі значенням рейтингу 1, 2 і CCC- (рейтинг України), до якого віднесені облігації внутрішньої державної позики та муніципальні облігації, та який застосовується до ОПЕРУ НБУ і ПАТ «РОЗРАХУНКОВИЙ ЦЕНТР» відповідно до п. 41 Постанови НБУ №351 від 30.06.2016
Стандартний рейтинг	Від 1 до 30 днів, від 31 до 60 днів	B1, B2, B3	BB+ до B	Згідно встановленому внутрішньобанківському рейтингу для банків-резидентів зі значенням 3 (значення рейтингу за міжнародною шкалою CCC- та нижче або NR) та інші емітенти за категорією інвестиції, наявні для продажу, які не мають рейтингу та віднесені до Стадії 1
Нижче стандартного рейтингу	Від 61 до 90 днів	C1, C2, C3, D1, D2, D3	CCC до C	Згідно встановленому внутрішньобанківському рейтингу для банків-резидентів зі значенням 4 (значення рейтингу за міжнародною шкалою CCC- та нижче або NR) та інші емітенти за категорією інвестиції, наявні для продажу, які не мають рейтингу та віднесені до Стадії 2
Знецінені	Більше 90 днів	E	D	Згідно встановленому внутрішньобанківському рейтингу для банків-резидентів зі значенням 5 (значення рейтингу за міжнародною шкалою D або NR) та інші емітенти за категорією інвестиції, наявні для продажу, які не мають рейтингу та віднесені до Стадії 3

Географічна концентрація

Нижче наведено інформацію про географічну концентрацію монетарних активів та зобов'язань:

	30 вересня 2022			
	Україна	Країни-члени ОЕСР	Банки країн СНД та інші іноземні банки	
			Всього	Банки країн СНД та інші іноземні банки
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	14 644 070	30 990 437	2 134	45 636 641
Банківські метали	785	–	–	785
Кошти у кредитних установах	438 130	574 033	–	1 012 163
Похідні фінансові активи	19 001	2 366	–	21 367
Кредити клієнтам та фінансова оренда	69 403 712	–	–	69 403 712
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	23 433 790	17	–	23 433 807
Інші активи	2 354 921	–	–	2 354 921
	110 294 409	31 566 853	2 134	141 863 396
Зобов'язання				
Кошти Національного банку України	14 198 530	–	–	14 198 530
Кошти кредитних установ	5 632 963	1 860 725	9 433	7 503 121
Похідні фінансові зобов'язання	36 835	2 824	–	39 659
Кошти клієнтів	116 511 055	–	–	116 511 055
Резерви під гарантії та зобов'язання	520 187	–	–	520 187
Орендне зобов'язання	165 950	–	–	165 950
Інші зобов'язання	271 978	–	–	271 978
	137 337 498	1 863 549	9 433	139 210 480
Різниця між активами та зобов'язаннями	(27 043 089)	29 703 304	(7 299)	2 652 916

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	31 грудня 2021			
	Україна	Країни-члени ОЕСР	Банки країн СНД та інші іноземні банки	Всього
Активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	9 389 968	20 750 276	47 859	30 188 103
Банківські метали	1 666	–	–	1 666
Кошти у кредитних установах	4 516 038	436 413	128 699	5 081 150
Похідні фінансові активи	–	509	–	509
Кредити клієнтам та фінансова оренда	55 857 103	32 580	–	55 889 683
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	29 458 903	16	–	29 458 919
Інші активи	334 525	–	–	334 525
	99 558 203	21 219 794	176 558	120 954 555
Зобов'язання				
Кошти Національного банку України	4 699 967	–	–	4 699 967
Кошти кредитних установ	5 538 174	1 726 598	40 924	7 305 696
Похідні фінансові зобов'язання	71 159	1 187	–	72 346
Кошти клієнтів	96 736 381	–	–	96 736 381
Резерви під гарантії та зобов'язання	635 462	–	–	635 462
Орендне зобов'язання	230 772	–	–	230 772
Інші зобов'язання	1 113 099	–	–	1 113 099
	109 025 014	1 727 785	40 924	110 793 723
Різниця між активами та зобов'язаннями	(9 466 811)	19 492 009	135 634	10 160 832

Ризик ліквідності та управління джерелами фінансування

Ризик ліквідності – це ризик, який виникає через неспроможність Банку виконати свої зобов'язання в належні строки, не зазнавши при цьому неприйнятних втрат, або через нездатність управляти незапланованими відтоками коштів, змінами джерел фінансування та/або виконувати позабалансові зобов'язання. З метою обмеження цього ризику керівництво використовує різні джерела фінансування додатково до своєї основної бази депозитів. Керівництво також здійснює щоденне управління ліквідністю Банку з урахуванням залишків коштів на кореспондентських рахунках та планів щодо надходжень та відтоків коштів; управління поточного ліквідністю строком до 1 місяця шляхом визначення потреб Банку у ліквідних коштах та визначення величини розриву ліквідності протягом зазначеного періоду; управління ліквідністю на строк більше одного місяця шляхом оцінки ступеня невідповідності строкової структури активів строкової структурі пасивів та розробки заходів щодо підтримання у майбутньому відповідного рівня ліквідності Банку.

Аналіз фінансових зобов'язань, згрупованих на основі строків від звітної дати до дати погашення здійснюється згідно з відповідним договором.

Станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років Банк дотримувався нормативних вимог Національного банку України за нормативами ліквідності щодо мінімального рівня коефіцієнту покриття ліквідності в усіх валютах та окремо в іноземних валютах (нормативні значення станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років становлять не менше 100%) та щодо мінімального значення коефіцієнту чистого стабільного фінансування (нормативне значення станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років становить не менше 90%). Значення коефіцієнтів покриття ліквідності в усіх валютах та окремо в іноземних валютах, та коефіцієнту чистого стабільного фінансування становлять:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
LCR _{BV} , коефіцієнт покриття ліквідністю за всіма валютами	122,35%	166,04%
LCR _{iB} , коефіцієнт покриття ліквідністю в іноземній валюті	162,17%	146,65%
NSFR, коефіцієнт чистого стабільного фінансування	112,76%	129,74%

Аналіз активів та зобов'язань Банку за строками їх очікуваного відшкодування або погашення наведений у Примітці 31.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Аналіз фінансових зобов'язань за строками, що залишились до погашення

У таблицях нижче подано інформацію щодо майбутніх недисконтованих грошових потоків за фінансовими зобов'язаннями станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років в розрізі строків, що залишилися до погашення згідно з умовами договорів. Похідні інструменти, що погашаються шляхом поставки базового активу, які представлені в розрізі сум до отримання та до сплати за строками, що залишилися до погашення. Зобов'язання, що підлягають погашенню за вимогою, вважаються такими, що підлягають виплаті на найбільш ранню можливу дату. Однак Банк розраховує на те, що значна частина клієнтів не вимагатиме виплат на найбільш ранню можливу дату.

Фінансові зобов'язання станом на 30 вересня 2022 року	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Кошти Національного банку України	317 814	579 512	8 291 227	1 568 493	10 757 046
Кошти кредитних установ	6 421 692	349 387	1 046 654	-	7 817 733
Похідні фінансові інструменти:					
- суми до отримання за договором	(5 218 902)	-	-	-	(5 218 902)
- суми до сплати за договором	5 258 561	-	-	-	5 258 561
Кошти клієнтів	105 115 281	9 598 826	2 309 708	1 487	117 025 302
Орендне зобов'язання	26 188	60 703	130 606	-	217 497
Інші зобов'язання	271 978	-	-	-	271 978
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	112 192 612	10 588 428	11 778 195	1 569 980	136 129 215
Фінансові зобов'язання станом на 31 грудня 2021	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Кошти Національного банку України	3 749 562	67 808	1 271 973	-	5 089 343
Кошти кредитних установ	6 057 158	559 217	1 067 369	-	7 683 744
Похідні фінансові інструменти:					
- суми до отримання за договором	(4 497 824)	-	-	-	(4 497 824)
- суми до сплати за договором	4 570 170	-	-	-	4 570 170
Кошти клієнтів	83 015 300	12 780 474	1 275 689	4 650	97 076 113
Орендне зобов'язання	27 326	75 468	177 363	-	280 157
Інші зобов'язання	1 113 099	-	-	-	1 113 099
Всього недисконтовані фінансові зобов'язання	94 034 791	13 482 967	3 792 394	4 650	111 314 802

У наведеній нижче таблиці відображені строки погашення договірних та умовних фінансових зобов'язань Банку, які передбачені відповідними договорами. Усі невиконані зобов'язання з надання позик включаються в той часовий період, що містить найбільш ранню дату, до якої клієнт може вимагати їх виконання. У випадку договорів фінансової гарантії максимальна сума гарантії відноситься на найбільш ранній період, у якому ця гарантія може вимагатись.

	До 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
30 вересня 2022 року	8 829 868	9 913 908	3 697 215	698 259	23 139 250
31 грудня 2021 року	7 149 015	10 676 834	7 057 466	614 869	25 498 184

Операційний ризик

Операційний ризик – ймовірність виникнення збитків або додаткових втрат, або недоотримання запланованих доходів унаслідок недоліків або помилок в організації внутрішніх процесів, навмисних або ненавмисних дій працівників або інших осіб, збоїв у роботі інформаційних систем або внаслідок зовнішніх факторів.

Основним органом управління операційним ризиком в Банку є Правління, до повноважень якого входить встановлення принципів, що забезпечать методику ефективного управління та контролю операційних ризиків. Комітет з питань управління операційними ризиками є колегіальним органом Правління, до функцій якого входить втілення політики управління операційним ризиком, удосконалення бізнес-процесів, запровадження систем / додаткових систем внутрішнього контролю, розробка комплексу заходів за результатами розгляду операційних інцидентів.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Процентний ризик

Процентний ризик – це наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу Банку, який виникає внаслідок несприятливих змін процентних ставок на ринку. Цей ризик впливає як на прибутковість Банку, так і на економічну вартість його активів, зобов'язань та позабалансових інструментів. Наведена нижче таблиця відображає чутливість до можливих змін у процентних ставках при незмінному значенні всіх інших змінних звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід Банку.

Чутливість звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід відображає вплив припустимих змін у процентних ставках на чистий процентний дохід Банку за один рік, що виникає внаслідок розривів активів та зобов'язань за строковістю до перегляду процентної ставки, яка відображає строковість до перегляду базової ставки для інструментів з плаваючою (змінюваною) процентною ставкою та строковість до погашення для інструментів з фіксованою процентною ставкою.

Чутливість звіту про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (за методом розривів строковості до переоцінки)

	30 вересня 2022					
	До 1 місяця	Від 1 місяця до 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Активи	59 087 536	18 596 022	34 131 570	19 288 652	2 115 142	133 218 922
Зобов'язання	113 467 609	11 406 360	9 029 020	4 288 678	339	138 192 006
Різниця між активами та зобов'язаннями	(54 380 073)	7 189 662	25 102 550	14 999 974	2 114 803	(4 973 084)
1%	(521 453)	59 881	94 221	–	–	(367 351)
-1%	521 453	(59 881)	(94 221)	–	–	367 351

	30 вересня 2021					
	До 1 місяця	Від 1 місяця до 3 місяців	Від 3 до 12 місяців	Від 1 до 5 років	Понад 5 років	Всього
Активи	40 366 044	13 611 061	24 780 402	25 278 853	2 890 254	106 926 614
Зобов'язання	80 363 284	8 513 140	8 379 008	3 129 182	292	100 384 906
Різниця між активами та зобов'язаннями	(39 997 240)	5 097 921	16 401 394	22 149 671	2 889 962	6 541 708
1%	(383 535)	42 459	61 561	–	–	(279 514)
-1%	383 535	(42 459)	(61 561)	–	–	279 514

Ринковий ризик

Ринковий ризик – це ризик зміни справедливої вартості або майбутніх грошових потоків від фінансових інструментів внаслідок коливання ринкових змінних, як, наприклад, процентні ставки, обмінні курси валют та доходність цінних паперів. Банк класифікує ринкові ризики як торгові та неторгові. Ризик за неторговими позиціями управлюється та контролюється з використанням аналізу чутливості.

Валютний ризик

Валютний ризик – наявний або потенційний ризик для надходжень і капіталу, який виникає через несприятливі коливання курсів іноземних валют та цін на банківські метали. Комітет з питань управління активами та пасивами Банку встановлює ліміти за позиціями в іноземній валюті згідно з вимогами Національного банку України. Моніторинг позицій здійснюється на щоденній основі.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 30 вересня 2022 року представлені таким чином:

	<i>Гривня</i>	<i>Долари США</i>	<i>Євро</i>	<i>Інші валюти</i>	<i>Всього</i>
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	12 780 042	22 075 913	10 417 669	363 017	45 636 641
Банківські метали	—	—	—	785	785
Кошти у кредитних установах	173 177	478 436	107 559	252 991	1 012 163
Кредити клієнтам та фінансова оренда	44 390 154	14 518 499	10 495 059	—	69 403 712
Інвестиції, які оцінюються за справедливу вартістю через інший сукупний дохід	22 997 134	436 352	321	—	23 433 807
Інвестиційна нерухомість	153 955	—	—	—	153 955
Основні засоби та нематеріальні активи	1 140 069	—	—	—	1 140 069
Активи з права користування	168 599	—	—	—	168 599
Інше майно	360 261	—	—	—	360 261
Поточні активи з податку на прибуток	2 560 454	—	—	—	2 560 454
Відстрочені активи з податку на прибуток	35 433	—	—	—	35 433
Інші активи	1 117 640	1 087 133	425 002	82	2 629 857
Всього активи	85 876 918	38 596 333	21 445 610	616 875	146 535 736
Зобов'язання					
Кошти Національного банку України	14 198 530	—	—	—	14 198 530
Кошти кредитних установ	1 435 861	2 322 090	3 640 621	104 549	7 503 121
Кошти клієнтів	66 771 337	37 247 976	12 282 244	209 498	116 511 055
Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики	453 667	52 209	14 311	—	520 187
Орендне зобов'язання	165 950	—	—	—	165 950
Інші зобов'язання	1 101 058	86 910	121 946	25 540	1 335 454
Всього зобов'язання	84 126 403	39 709 185	16 059 122	339 587	140 234 297
Чиста довготривала (коротка) визнана позиція	1 750 515	(1 112 852)	5 386 488	277 288	6 301 439
Активи до отримання	5 222 386	2 545 676	1 482 542	2 604	9 253 208
Активи до відправлення	—	(1 829 791)	(7 212 563)	(229 147)	(9 271 501)
Чиста довготривала (коротка) невизнана позиція	5 222 386	715 885	(5 730 021)	(226 543)	
Загальна довготривала (коротка) визнана та невизнана позиція	6 972 901	(396 967)	(343 533)	50 745	

Основні позиції активів та зобов'язань у іноземних валютах на 31 грудня 2021 року представлені таким чином:

	<i>Гривня</i>	<i>Долари США</i>	<i>Євро</i>	<i>Інші валюти</i>	<i>Всього</i>
Активи					
Грошові кошти та їх еквіваленти	7 653 306	19 181 554	2 897 134	456 109	30 188 103
Банківські метали	—	—	—	1 666	1 666
Кошти у кредитних установах	158 431	400 567	4 330 279	191 873	5 081 150
Кредити клієнтам та фінансова оренда	27 631 652	14 751 020	13 507 011	—	55 889 683
Інвестиції, які оцінюються за справедливу вартістю через інший сукупний дохід	28 245 969	572 933	640 017	—	29 458 919
Інвестиційна нерухомість	153 955	—	—	—	153 955
Основні засоби та нематеріальні активи	1 187 141	—	—	—	1 187 141
Активи з права користування	255 664	—	—	—	255 664
Інше майно	385 353	—	—	—	385 353
Відстрочені активи з податку на прибуток	32 254	—	—	—	32 254
Інші активи	582 400	29 164	25 415	140	637 119
Всього активи	66 286 125	34 935 238	21 399 856	649 788	123 271 007

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	<i>Гризня</i>	<i>Долари США</i>	<i>Євро</i>	<i>Інші валюти</i>	<i>Всього</i>
Зобов'язання					
Кошти Національного банку України	4 699 967	–	–	–	4 699 967
Кошти кредитних установ	553 043	3 350 272	3 319 292	83 089	7 305 696
Кошти клієнтів	51 125 615	28 035 446	17 364 111	211 209	96 736 381
Резерви під гарантії, зобов'язання та юридичні ризики	455 819	13 406	166 237	–	635 462
Оренднє зобов'язання	230 772	–	–	–	230 772
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	444 773	–	–	–	444 773
Інші зобов'язання	1 338 710	79 156	95 446	1 905	1 515 217
Всього зобов'язання	58 848 699	31 478 280	20 945 086	296 203	111 568 268
Чиста довгота/(коротка) визнана позиція	7 437 426	3 456 958	454 770	353 585	
Активи до отримання	3 685 075	972 352	259 626	28 826	4 945 879
Активи до відправлення	–	(4 044 171)	(599 960)	(373 585)	(5 017 716)
Чиста довгота/(коротка) невизнана позиція	3 685 075	(3 071 819)	(340 334)	(344 759)	
Загальна довгота/(коротка) визнана та невизнана позиція	11 122 501	385 139	114 436	8 826	

У наступній таблиці представлена валюта, в яких Банк має значні позиції станом на 30 вересня 2022 та 2021 років за монетарними активами та зобов'язаннями. Проведений аналіз полягає в розрахунку впливу можливої зміни у валютних курсах по відношенню до української гривні на звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід (внаслідок наявності неторгових монетарних активів і зобов'язань, справедлива вартість яких чутлива до змін валютного курсу). Наведене у таблиці від'ємне значення відображає потенційне чисте зменшення в звіті про прибутки та збитки та інший сукупний дохід чи власному капіталі, а додатні значення відображають потенційне чисте збільшення.

Валюта	Збільшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування	Збільшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування
	30 вересня 2022	30 вересня 2022	30 вересня 2021	30 вересня 2021
Долар США	14,00%	(55 575)	15,00%	(6 944)
Євро	15,00%	(51 530)	16,00%	54 282

Валюта	Зменшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування	Зменшення валютного курсу, %	Вплив на прибуток до оподаткування
	30 вересня 2022	30 вересня 2022	30 вересня 2021	30 вересня 2021
Долар США	-11,00%	43 666	-12,00%	5 555
Євро	-13,00%	44 659	-14,00%	(47 497)

30. Оцінка справедливої вартості

Справедлива вартість визначається як ціна, яка була б отримана у результаті продажу активу або сплачена у результаті передачі зобов'язання у звичайній операції між учасниками ринку на дату оцінки, незалежно від того, чи ця ціна безпосередньо спостерігається на ринку або оцінена із використанням іншої методики оцінки.

Справедлива вартість визначалася Банком з використанням наявної ринкової інформації, якщо така існує, та відповідних методів оцінки. Однак, для інтерпретації ринкової інформації з метою визначення оціночної справедливої вартості необхідні певні судження. Оцінки, представлені в цій фінансовій звітності, можуть не відображати суми, які Банк зможе отримати при фактичній реалізації наявного в нього пакета тих чи інших активів чи повинен буде сплатити при передачі зобов'язань.

Банк використовує таку ієрархію для визначення справедливої вартості активів та зобов'язань і розкриття інформації про неї в розрізі моделей оцінки:

- 1-й рівень: котирування (некориговані) цін на активних ринках для ідентичних активів чи зобов'язань;
- 2-й рівень: методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на справедливу вартість, є такими, що прямо чи опосередковано спостерігаються на ринку;

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

- 3-й рівень: методи, дані в основі яких, що мають значний вплив на справедливу вартість, не спостерігаються на ринку.

Справедлива вартість фінансових активів та фінансових зобов'язань Банку, які оцінюються за справедливою вартістю на постійній основі, а також справедлива вартість будівель

Деякі фінансові активи та фінансові зобов'язання, а також будівлі Банку, оцінюються за справедливою вартістю на кінець звітного періоду. Нижче подається інформація про способи визначення справедливої вартості цих активів та зобов'язань (зокрема, методики оцінки та використані вхідні дані):

<i>Активи/зобов'язання</i>	<i>Рівень ієархії справедливої вартості</i>	<i>Методики оцінки та ключові вхідні дані</i>
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	2	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі інформації, для якої суттєві дані прямо або опосередковано спостерігаються. Оцінки використовують одну або декілька визначених цін для звичайних операцій, які піддаються спостереженню на ринку, який не вважається активним.
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	3	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню на ринку. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників емітента, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій емітент здійснює свою діяльність.
Кредити клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	3	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню на ринку. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників позичальника, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій позичальник здійснює свою діяльність.
Похідні фінансові інструменти	2	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються на основі форвардних курсів обміну валют (із форвардних курсів обміну валют, які піддаються спостереженню на кінець звітного періоду) та форвардних ставок за договорами, дисконтованими за ставкою, яка відображає кредитний ризик від різних контрагентів.
Будівлі та земельні ділянки, Інвестиційна нерухомість	3	Банк заличує незалежних оцінювачів для визначення справедливої вартості будівель та земельних ділянок та інвестиційної нерухомості, при цьому використовується порівняльний підхід до оцінки, а для об'єктів, які не мають ринкових аналогів використовується дохідний підхід. Для порівняльного підходу до оцінки ціни ринкових продажів по зіставних об'єктах нерухомості у безпосередній близькості коригуються з врахуванням різниці в основних параметрах (таких як площа об'єкту нерухомості). Основним параметром, що використовується при даному методі оцінки є ціна за квадратний метр об'єкту нерухомості.
Кошти у кредитних установах, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	2	Фінансові активи в банківських металах визнаються за справедливою вартістю через прибутки або збитки. Вартість активів змінюється на щоденій основі в залежності від ціни банківських металів та офіційного курсу, що оприлюднюється НБУ щодо банківських металів на ринку України. Балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості.
Кошти кредитних установ, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	2	Фінансові зобов'язання в банківських металах визнаються за справедливою вартістю через прибутки або збитки. Вартість зобов'язань змінюється на щоденій основі в залежності від ціни банківських металів та офіційного курсу, що оприлюднюється НБУ щодо банківських металів на ринку України. Балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

<i>Активи/зобов'язання</i>	<i>Рівень ієрархії справедливої вартості</i>	<i>Методики оцінки та ключові вхідні дані</i>
Кошти клієнтів, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	2	Фінансові зобов'язання в банківських металах визнаються за справедливою вартістю через прибутки або збитки. Вартість зобов'язань змінюється на щоденій основі в залежності від ціни банківських металів та офіційного курсу, що оприлюднюється НБУ щодо банківських металів на ринку України. Балансова вартість приблизно дорівнює справедливій вартості.

У таблиці нижче поданий аналіз активів та зобов'язань, представлених у звіті про фінансовий стан за справедливою вартістю, у розрізі рівнів ієрархії джерел справедливої вартості:

<i>Активи, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	<i>30 вересня 2022</i>			
	<i>Рівень 1</i>	<i>Рівень 2</i>	<i>Рівень 3</i>	<i>Всього</i>
Кошти у кредитних установах, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	252 991	-	252 991
Похідні фінансові активи	-	21 367	-	21 367
Кредити клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	79 407	79 407
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	17	23 422 478	11 312	23 433 807
Інвестиційна нерухомість	-	-	153 955	153 955
Будівлі та земельні ділянки	-	-	825 638	825 638
	17	23 696 836	1 070 312	24 767 165
Зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю				
Кошти кредитних установ, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	75 605	-	75 605
Похідні фінансові зобов'язання	-	39 659	-	39 659
Кошти клієнтів, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	86 060	-	86 060
Всього		201 324		201 324

<i>Активи, які оцінюються за справедливою вартістю</i>	<i>31 грудня 2021</i>			
	<i>Рівень 1</i>	<i>Рівень 2</i>	<i>Рівень 3</i>	<i>Всього</i>
Кошти у кредитних установах, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	191 873	-	191 873
Похідні фінансові активи	-	509	-	509
Кредити клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	-	-	95 847	95 847
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	16	29 447 591	11 312	29 458 919
Інвестиційна нерухомість	-	-	153 955	153 955
Будівлі та земельні ділянки	-	-	853 454	853 454
	16	29 639 973	1 114 568	30 754 557

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	31 грудня 2021			
	Rівень 1	Rівень 2	Rівень 3	Всього
Зобов'язання, які оцінюються за справедливою вартістю				
Кошти кредитних установ, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	49 884	-	49 884
Похідні фінансові зобов'язання	-	72 346	-	72 346
Кошти клієнтів, які обліковуються за справедливою вартістю через прибутки або збитки	-	134 197	-	134 197
Всього	-	256 427	-	256 427

Зміни у категорії фінансових інструментів 3-го рівня, оцінених за справедливою вартістю

У таблиці нижче представлені зміни у сумах активів та зобов'язань 3-го рівня, які оцінюються за справедливою вартістю:

Фінансові активи	Всього		Дооцінка, визнана у складі власного капіталу	На 30 вересня 2022 року	
	На 1 січня 2022 року	прибутки/ (збитки), визнані у звіті про прибутки та збитки	Придбання / нові активи	Погашення	
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11 312	-	-	-	11 312
Кредити клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	95 847	4 690	14 615	(35 745)	79 407

Вплив змін у ключових припущеннях на оцінки справедливої вартості фінансових інструментів 3-го рівня, оцінюваних за справедливою вартістю

У таблиці нижче представлено вплив використання можливих альтернативних припущень на оцінки справедливої вартості інструментів 3-го рівня:

Фінансові активи	30 вересня 2022		31 грудня 2021	
	Балансова вартість	Вплив можливих альтернативних припущень	Балансова вартість	Вплив можливих альтернативних припущень
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	11 312	(11 312)	11 312	(11 312)
Кредити клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток	79 407	1 605/(1 533)	95 847	1 718/(1 651)

Для аналізу впливу на вартість кредитів клієнтам, які оцінюються за справедливою вартістю через прибуток або збиток, використовувалося припущення щодо зміни величини ставки дисконтування майбутніх грошових потоків. Зменшення ставки дисконтування на 10% призведе до збільшення вартості на 1 605 тис. грн. Збільшення ставки дисконтування на 10% призведе до зменшення вартості на 1 533 тис. грн.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Справедлива вартість фінансових активів та зобов'язань, які не відображаються за справедливою вартістю

Оцінена справедлива вартість фінансових активів і фінансових зобов'язань визначається з використанням ринкових цін, методів дисконтованих грошових потоків та інших належних методів оцінки вартості і може не відображати справедливу вартість цих інструментів на дату затвердження цієї фінансової звітності. Такі розрахунки не відображають юридичні премії або дисконти, що можуть виникнути внаслідок пропозиції на продаж одночасно всієї суми певного фінансового інструменту. Оцінка справедливої вартості ґрунтуються на судженнях щодо очікуваних у майбутньому грошових потоків, поточних економічних умов, характеристик ризику різних фінансових інструментів та інших факторів.

Грошові кошти та їх еквіваленти та кошти у кредитних установах представлені залишками на кореспондентських рахунках та короткостроковими депозитами. У зв'язку з короткостроковим характером цих фінансових інструментів та відповідними фактичними процентними ставками, встановленими по подібних фінансових інструментах, балансова вартість грошових коштів та їх еквівалентів, залишків коштів у інших банках приблизно дорівнює їхній справедливої вартості.

Для визначення справедливої вартості прогнозні грошові потоки дисконтуються за ринковими ставками, встановленими на звітну дату по аналогічних інструментах.

Фінансові активи / фінансові зобов'язання	Рівень ієрархії справедливої вартості	Методики оцінки та ключові вихідні дані	
		Методики оцінки та ключові вихідні дані	
Кредити клієнтам та фінансова оренда	3	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням ринкових даних, що піддаються спостереженню, а також даних, що не піддаються спостереженню. До даних, що не піддаються спостереженню, відносяться припущення щодо майбутніх фінансових показників контрагента, його профілю ризику, а також економічні припущення щодо галузі та географічної юрисдикції, в якій контрагент здійснює свою діяльність. До найсуттєвіших вихідних даних належала ставка дисконтування, яка відображає кредитний ризик контрагентів.	
Кошти у кредитних установах			
Кошти кредитних установ	3	Дисконтовані потоки грошових коштів: майбутні потоки грошових коштів оцінюються з використанням даних, що не піддаються спостереженню.	
Кошти клієнтів			

	30 вересня 2022			
	Рівень 1	Рівень 2	Рівень 3	Всього
Активи, справедлива вартість яких розкривається				
Грошові кошти та їх еквіваленти	45 636 641	–	–	45 636 641
Кошти у кредитних установах	–	–	759 172	759 172
Кредити клієнтам та фінансова оренда	–	–	71 045 755	71 045 755
Всього	45 636 641	–	71 804 927	117 441 568
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				
Кошти Національного банку України	–	–	14 198 530	14 198 530
Кошти кредитних установ	–	–	7 427 516	7 427 516
Кошти клієнтів	–	–	116 586 907	116 586 907
Всього	–	–	138 212 953	138 212 953

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	31 грудня 2021			
	Rівень 1	Rівень 2	Rівень 3	Всього
Активи, справедлива вартість яких розкривається				
Грошові кошти та їх еквіваленти	30 188 103	—	—	30 188 103
Кошти у кредитних установах	—	—	4 889 277	4 889 277
Кредити клієнтам та фінансова оренда	—	—	55 093 442	55 093 442
Всього	30 188 103	—	59 982 719	90 170 822
Зобов'язання, справедлива вартість яких розкривається				
Кошти Національного банку України	—	—	4 699 967	4 699 967
Кошти кредитних установ	—	—	7 255 812	7 255 812
Кошти клієнтів	—	—	96 539 771	96 539 771
Всього	—	—	108 495 550	108 495 550

Нижче наводиться порівняння балансової вартості та справедливої вартості в розрізі класів фінансових інструментів Банку, що не обліковуються за справедливою вартістю в звіті про фінансовий стан. У таблиці не наводяться значення справедливої вартості нефінансових активів та нефінансових зобов'язань.

	30 вересня 2022		31 грудня 2021	
	Балансова вартість	Справедлива вартість	Балансова вартість	Справедлива вартість
Фінансові активи				
Грошові кошти та їх еквіваленти	45 636 641	45 636 641	30 188 103	30 188 103
Кошти у кредитних установах	759 172	759 172	4 889 277	4 889 277
Кредити клієнтам та фінансова оренда	69 322 060	71 045 755	55 792 162	55 093 442
Всього активів	115 717 873	117 441 568	90 869 542	90 170 822
Фінансові зобов'язання				
Кошти Національного банку України	14 198 530	14 198 530	4 699 967	4 699 967
Кошти кредитних установ	7 427 516	7 427 516	7 255 812	7 255 812
Кошти клієнтів	116 424 995	116 586 907	96 602 184	96 539 771
Всього зобов'язань	138 051 041	138 212 953	108 557 963	108 495 550

31. Аналіз активів та зобов'язань за строками погашення

У наведеній нижче таблиці представлено аналіз активів та зобов'язань за очікуваними строками погашення. Інформація про договірні недисконтовані зобов'язання Банку стосовно погашення наведена у Примітці 29.

	30 вересня 2022				31 грудня 2021			
	До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього	До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього
Грошові кошти та їх еквіваленти	45 636 641	—	—	45 636 641	30 188 103	—	—	30 188 103
Банківські метали	785	—	—	785	1 666	—	—	1 666
Похідні фінансові активи	21 367	—	—	21 367	509	—	—	509
Кошти у кредитних установах	1 012 163	—	—	1 012 163	5 081 150	—	—	5 081 150
Кредити клієнтам та фінансова оренда	39 545 422	29 858 290	—	69 403 712	25 602 396	30 287 287	—	55 889 683
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	10 753 177	12 680 630	—	23 433 807	12 457 150	17 001 769	—	29 458 919
Інвестиційна нерухомість	—	—	153 955	153 955	—	—	153 955	153 955
Основні засоби та нематеріальні активи	—	—	1 140 069	1 140 069	—	—	1 187 141	1 187 141
Активи з права користування	—	—	168 599	168 599	—	—	255 664	255 664
Інше майно	—	—	360 261	360 261	—	—	385 353	385 353

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

	30 вересня 2022				31 грудня 2021			
	До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього	До одного року	Понад один рік	Без строку погашення	Всього
Поточні активи з податку на прибуток	2 560 454	-	-	2 560 454	-	-	-	-
Відстрочені активи з податку на прибуток	-	35 433	-	35 433	-	32 254	-	32 254
Інші активи	2 186 929	442 928	-	2 629 857	607 528	29 591	-	637 119
Всього	101 716 938	43 017 281	1 822 884	146 557 103	73 938 502	47 350 901	1 982 113	123 271 516
Кошти Національного банку України	13 198 872	999 658	-	14 198 530	3 699 993	999 974	-	4 699 967
Кошти кредитних установ	5 465 074	2 038 047	-	7 503 121	6 325 441	980 255	-	7 305 696
Похідні фінансові зобов'язання	39 659	-	-	39 659	72 346	-	-	72 346
				116 511				
Кошти клієнтів	114 199 426	2 311 629	-	105	95 468 625	1 267 756	-	96 736 381
Орендні зобов'язання	12 795	153 155	-	165 950	16 987	213 785	-	230 772
Резерви під гарантії та зобов'язання	388 501	131 686	-	520 187	472 892	162 570	-	635 462
Поточні зобов'язання з податку на прибуток	-	-	-	-	444 773	-	-	444 773
Інші зобов'язання	1 315 122	20 332	-	1 335 454	1 498 059	17 158	-	1 515 217
Всього	134 619 449	5 654 507	-	140 273 956	107 999 116	3 641 498	-	111 640 614
Чиста сума	(32 902 511)	37 362 774	1 822 884	6 283 147	(34 060 614)	43 709 403	1 982 113	11 630 902

Керівництво Банку вважає, що від'ємний розрив ліквідності (розрив ліквідності між фінансовими активами та фінансовими зобов'язаннями зі строком погашення «до року» станом на 30 вересня 2022 року складає (34 251 830) тис. грн. є контролюваним та не загрожує здатності Банку своєчасно та в повному обсязі розраховуватись за власними зобов'язаннями. Так, Банк має обсяг вторинного резерву ліквідних коштів, що представлений:

- необтяженими цінними паперами – облігаціями внутрішньої державної позики України у сумі 318 823 тис. грн., муніципальними облігаціями у сумі 266 571 тис. грн., які характеризуються високим рівнем ліквідності та були віднесені до строку погашення «понад 1 рік», що можуть бути отримані шляхом продажу вказаних цінних паперів або шляхом залучення кредиту рефінансування від Національного банку України під заставу цих цінних паперів. Станом на 30 вересня 2022 року, справедлива вартість цінних паперів, які можуть вважатись покриттям кумулятивного розриву ліквідності за часовим кошиком «до 1 року», складає 585 394 тис. грн.;
- стабільними залишками коштів клієнтів на поточних та інших рахунках, що визначені за допомогою власних методик Банку, які базуються на статистичному аналізі коливань залишків на поточних рахунках клієнтів. Станом на 30 вересня 2022 року, стабільні залишки на поточних та інших рахунках оцінюються в сумі 51 292 096 тис. грн. На основі припущення щодо здатності продовжувати свою діяльність на безперервній основі фактичний термін погашення стабільного залишку може розглядатися як «без строку погашення»;

Таким чином, від'ємний розрив ліквідності, що виник станом на 30 вересня 2022 року, у сумі (34 251 830) тис. грн., на основі очікуваних строків реалізації зазначених фінансових інструментів змінюється на позитивний розрив ліквідності та може оцінюватися в розмірі 17 625 660 тис. грн.

32. Операції із зв'язаними сторонами

У ході своєї звичайної діяльності Банк надає позики та аванси, залучає депозити та здійснює інші операції із зв'язаними сторонами. Сторони вважаються зв'язаними у випадку, коли одна сторона має можливість контролювати іншу сторону через одного чи кількох посередників або здійснює суттєвий вплив на іншу сторону при прийнятті фінансових та операційних рішень. Умови операцій із зв'язаними сторонами встановлюються на щоденій основі і можуть бути відмінними від ринкових умов.

Станом на 30 вересня 2022 року, 94,94% статутного капіталу Банку було у власності держави, під контролем Міністерства фінансів України (2021: 94,94%). Відповідно, операції та залишки із зв'язаними сторонами представляють собою операції з державою, суб'єктами господарювання, зв'язаними з органами державної влади (прямо та опосередковано), членами провідного управлінського персоналу Банку та суб'єктами господарювання, які контролюються, мають спільний контроль або знаходяться під їх суттєвим впливом.

Суб'єкти господарювання, зв'язані з органами державної влади – суб'єкти господарювання, які контролюються, перебувають під спільним контролем або суттєвим впливом органів державної влади.

Органи державної влади – органи державної влади, урядові агенції та подібні органи державної влади – місцеві, національні або міжнародні.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

При розгляді взаємовідносин кожної можливої зв'язаної сторони особлива увага приділяється змісту відносин, а не тільки їхній юридичній формі. Обсяги операцій, залишки за операціями зі зв'язаними сторонами на кінець періоду та відповідні суми доходів і витрат за період були такими:

	30 вересня 2022		31 грудня 2021 / 30 вересня 2021			
	Підприємства, які контролю- ються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управ- лінський персонал	Підприємства, які контролю- ються державою	Інші зв'язані сторони	Ключовий управ- лінський персонал
Активи						
Грошові кошти та їх еквіваленти	3 005 671	–	–	5 004 384	–	–
Поточні рахунки у Національному банку України	6 687 727	–	–	1 594 725	–	–
Поточні рахунки та рахунки овернайт в інших кредитних установах	291 509	–	–	204 504	–	–
Кошти в кредитних установах	8 597	–	–	4 028 263	–	–
Кредити клієнтам та фінансова оренда, валова балансова вартість	18 206 878	1 790	20 365	14 674 103	4 360	19 792
Мінус очікувані кредитні збитки/резерви під зменшення корисності	(1 341 163)	(1)	(355)	(970 242)	(62)	(118)
Інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	23 340 382	–	–	29 358 062	–	–
Активи з права користування	4 861	895	–	66 686	1 470	–
Зобов'язання						
Кошти Національного банку України	14 198 530	–	–	4 699 967	–	–
Кошти кредитних установ	– поточні рахунки	12	248 327	–	23	8 245
– строкові депозити та кредити	437 392	–	–	779 139	–	–
– інші кошти	1 183	31 463	–	969	–	–
Кошти клієнтів:						
– поточні рахунки	31 715 990	914 132	116 525	24 935 158	176 836	124 838
– строкові рахунки	4 961 412	96 709	27 804	3 219 380	118 812	26 243
Орендні зобов'язання	5 936	951	–	37 457	1 538	–
Договірні та умовні зобов'язання						
Фінансові гарантії	3 485 147	–	–	1 569 323	–	–
Зобов'язання з надання кредитів*	4 658 728	6 045	10 902	4 126 680	542	10 649
Акредитиви	554 342	–	–	367 209	–	–
Гарантії виконання	35 663	–	–	145 938	–	–
Звіт про прибутки та збитки та інший сукупний дохід						
Процентний дохід, розрахований з використанням методу ефективного відсотка:						
- кредити клієнтам	1 434 659	307	1 386	952 051	310	1 446
- інвестиції, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	2 425 082	–	–	2 733 513	–	–
- депозитні сертифікати Національного банку України	251 478	–	–	270 135	–	–
Процентні витрати:						
-кошти Національного банку України	1 411 358	–	–	50 992	–	–
-кошти кредитних установ	15 378	14	–	25 658	–	–
-кошти клієнтів	1 054 266	18 344	780	951 523	8 218	1 449
- орендні зобов'язання	1 077	102	–	6 425	164	–
Відновлення/(витрати) за кредитними збитками	(370 922)	62	(237)	(3 542)	(9)	(21)
Чисті прибутки від інвестицій, які оцінюються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	28 865	–	–	225 867	–	–
Інші доходи	436	439	469	385	1 971	2
Інші операційні витрати	175 888	1 816	489	40 331	5 988	714

Ризик концентрації

Ризик концентрації – ризик концентрації визначається Банком як ризик можливих втрат внаслідок концентрації ризику на конкретних інструментах, окремих операціях та галузях економіки.

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

Специфіка діяльності Банку пов'язана зі значними обсягами операцій із державними підприємствами, внаслідок чого виникає значна концентрація кредитного та інвестиційного ризиків щодо окремих контрагентів та груп пов'язаних контрагентів та галузей економіки.

Станом на 30 вересня 2022 року, 34% активів та 37% зобов'язань були зосереджені в операціях з державними компаніями, Національним банком України, державними банками та державними органами (2021: 44% активів та 36% зобов'язань).

Банк здійснює управління ризиком концентрації у кредитному портфелі та портфелі цінних паперів шляхом встановлення лімітів для окремих контрагентів та груп контрагентів.

Виплати ключовому управлінському персоналу включали такі статті:

	30 вересня 2022	30 вересня 2021
Заробітна плата та премії	77 282	54 703
Всього виплати ключовому управлінському персоналу	77 282	54 703

33. Достатність капіталу

Політика Банку передбачає підтримку сталого рівня власного капіталу з метою забезпечення належної довіри з боку інвесторів, кредиторів та інших учасників ринку, а також сталого розвитку бізнесу в майбутньому. При цьому враховується і вплив рівня капіталу на прибутки акціонерів, у зв'язку з чим Банк визнає необхідність балансу між підвищеннем прибутковості, що є можливим в результаті підвищення співвідношення запозиченого та власного капіталу, і перевагами та стабільністю, які забезпечуються за рахунок стійкості фінансової позиції.

Національний банк України як головний регулюючий орган встановлює вимоги до розміру капіталу Банку в цілому та здійснює моніторинг виконання цих вимог на основі звітності за національними стандартами. Банк та його окремі операції знаходяться під безпосереднім наглядом з боку національних регулюючих органів.

Згідно з існуючими вимогами до рівня капіталу, встановленими НБУ, банки повинні підтримувати показник співвідношення капіталу та активів, зважених на ризик («показник адекватності капіталу за українськими нормативними вимогами»), вище певного встановленого мінімального показника. Станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років зазначений мінімальний рівень, становить 10%. Банк відповідає нормативним вимогам щодо показника рівня капіталу за періоди, що закінчилися 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років.

Банк аналізує свою діяльність щодо виконання вимог до мінімального розміру капіталу, включаючи вимоги щодо адекватності капіталу, розраховані згідно з Базельською Угодою 1988 року, як визначено у документі Базельського комітету з банківського нагляду «Міжнародна конвергенція: виміри капіталу та стандарти капіталу» (із змінами, внесеними у квітні 1998 року) та Поправкою до Базельської угоди для врахування ринкових ризиків (із змінами, внесеними у листопаді 2005 року), відомою як Базель I. Станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років мінімальний рівень показника достатності капіталу згідно з вимогами Базель I становить 8% та мінімальний рівень показника достатності капіталу першого рівня – 4%.

Аналітичні бази для розрахунку достатності капіталу згідно вимог НБУ та вимог Базелю I відрізняються, тому не можуть бути співставними.

Станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років коефіцієнт достатності капіталу Банку становить:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Основний капітал	8 119 607	8 701 893
Додатковий капітал	64 023	2 771 199
Відвернення	–	–
Регулятивний капітал	8 183 630	11 473 092
Норматив Н2	10,88%	19,67%
Норматив Н3	10,79%	14,92%

(в тисячах гривень, якщо не зазначено інше)

У наступній таблиці показано склад позиції Банку по капіталу, розрахованої згідно з вимогами Базельської угоди, станом на 30 вересня 2022 та 31 грудня 2021 років:

	30 вересня 2022	31 грудня 2021
Капітал першого рівня	9 340 961	12 703 137
Капітал другого рівня	(3 093 247)	(1 104 489)
Всього капітал	6 247 714	11 598 648
Активи, зважені за ризиком	87 294 099	66 830 970
Показник достатності капіталу першого рівня	10,70%	19,01%
Сукупний показник достатності капіталу	7,16%	17,36%

34. Зміни в зобов'язаннях, що стосуються фінансової діяльності

	<i>Кошти Національного банку України</i>	<i>Кошти кредитних установ (довгострокові)</i>	<i>Орендне зобов'язання</i>	<i>Всього</i>
Балансова вартість на 1 січня 2021 року	-	3 164 521	126 148	3 290 669
Надходження	4 700 000	1 517 430	192 910	6 410 340
Погашення	-	(1 891 721)	(79 328)	(1 971 049)
Курсові різниці	-	(298 930)	-	(298 930)
Інше	(33)	14 437	(8 958)	5 446
Балансова вартість на 31 грудня 2021 року	4 699 967	2 505 737	230 772	7 436 476
Надходження	21 200 000	165 221	45 257	21 410 478
Погашення	(11 700 000)	(676 422)	(69 835)	(12 446 257)
Курсові різниці	-	300 438	-	300 438
Інше	(1 437)	3 142	(40 244)	(38 539)
Балансова вартість на 30 вересня 2022 року	14 198 530	2 298 116	165 950	16 662 596

35. Події після звітної дати

Після звітної дати, Правлінням Національного банку України 20 жовтня 2022 року було ухвалено рішення щодо збереження рівня облікової ставки на рівні 25% річних. Подальша співпраця з міжнародними партнерами залишається важливим чинником підтримання функціонування економіки в умовах повномасштабної війни та післявоєнного відновлення.

Банк продовжує надає інструменти реструктуризації для індивідуальних позичальників та груп позичальників, діяльність яких зазнала негативного впливу внаслідок війни.

Кабінет Міністрів продовжив карантин та режим надзвичайної ситуації з метою запобігання поширенню COVID-19 до 31 грудня 2022 року.

Указом Президента України від 7 листопада 2022 року № 757/2022 строк дії воєнного стану в Україні продовжено з 05 години 30 хвилин 21 листопада 2022 року строком на 90 діб.